

POSILANIE, VÝCHODISKÁ A PODMIENKY SPRACOVANIA	2
10.1. KULTÚRNE DEDIČSTVO	48
<u>OBEC NOVÁ LESNÁ PATRÍ DO SKUPINY OSÍDLLENIA POPRADSKEJ KOTLINY, KTORÉHO PRVOPOČIATKY SIAHAJÚ AŽ DO DOBY KAMENNEJ. OBJAVENÉ ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ V NADVÄZKOM ÚZEMÍ IDENTIFIKUJÚ UŽ NEOLITICKÉ SÍDLISKÁ EUDU S KAMELOVANOU KERAMIKOU, NÁSLEDNE PÚCHOVSKOU KULTÚROU AKO AJ HROMADNÝM NÁLEZOM BRONZOVÝCH PREDMETOV Z MLADŠEJ DOBY BRONZOVEJ, ČO SVEDČÍ O VYSTRIEDANÍ VIACERÝCH KULTÚR NA TOMTO ÚZEMÍ.</u>	48
<u>Krtkovia- prvá družina skautov v obci, ktorá má schôdzky v ekumenickej miestnosti na fare, v programe akcie rôznych typov, hry, nočné hry, etapovky, stopovanie zvery, túry, večerné debaty, letné a zimné tábory. Družina Krtov patrí pod 78.zbor Tatranskí orly, a radí sa do 3. oddielu skautov „Spachtošov“ v Poprade. Tvorí ju chlapci vo veku od 11 do 15 rokov.</u>	51
<u>Slnčnice – deväťčlenná dievčenská skautská družina, patrí do 78. zboru Tatranskí orly, 3 oddiel skautov Spachtoši. Vekové rozpätie je od 15 do 20 rokov. Raz týždenne sa na fare uskutočňuje stretnutie s rozhovormi na rôzne témy, prevažne o skautingu a prírode. Súčasťou sú aj skautské hry. Každý mesiac sa realizujú oddielové akcie za účasti družín Slnčnic, Krtkov a Borsukov (družina z Popradu) spojené s cyklistikou, rôznymi hrami v lese alebo spoločne strávenými víkendmi na chate.</u>	51
18.2. hospodárstvo	85
18.3. Infraštruktúra a životné prostredie	86
18.4. obyvateľstvo	88
18.5. Oblasť cestovného ruchu, kultúry, histórie a tradícií	89
18.6. oblasť vzdelávania a športu, zdravotná a sociálna infraštruktúra	90
19.1. Zdroje rozvoja obce	93
19.2. Potenciálne zdroje financovania rozvoja obce	94
19.3. Rozvojový program obce	95
19.4. Participácia obyvateľstva na rozvoji obce	96
19.5. Predpoklady a možnosti rozvoja tatranského regiónu	97
19.6. Kvalita života obyvateľov a návštevníkov	99
19.7. Návrh dopravnej obsluhy vysokých tatier	100
19.8. Uplatnenie lisabonskej stratégie do PHSR Nová Lesná	102

POSLANIE, VÝCHODISKÁ A PODMIENKY SPRACOVANIA

PHSR OBCE NOVÁ LESNÁ

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je strednodobý programový dokument vypracovaný v súlade so Zákonom o podpore regionálneho rozvoja č. 503/2001 Z.z.

PHSR obce Nová Lesná zahŕňa kľúčové javy a kladie dôraz na ich vzájomnú prepojenosť a interakciu. Celý proces vypracovania PHSR v cieľoch i prioritách je smerovaný k dosiahnutiu vyváženého socioekonomického rozvoja obce z rozvojových zámerov realizovaných na miestnej úrovni, s dôrazom na rozvoj cestovného ruchu regiónu, infraštruktúry, tvorbu nových pracovných príležitostí v obci a v konečnom dôsledku životnej úrovne jej obyvateľov.

Pre poznanie územia, pre ktoré je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja určený, je nevyhnutné poznať užšie a aj širšie vzťahy územia s jednotlivými zložkami krajinnej a humánnej sféry. Pri spracovávaní PHSR nie je možné jednotlivé časti skúmať oddelene. Pochopenie zákonitostí ich rozšírenia a väzieb medzi nimi je ťažiskovým bodom pre ďalší všestranný rozvoj obce. Z toho vyplýva, že vypracovanie PHSR by sa nemalo zúžiť len na opis jednotlivých zložiek krajinnej sféry. Obec je potrebné brať ako systém, ktorý pozostáva z jednotlivých dielcov rôznej kvality. Tento materiál je svojim spôsobom zhrnutím najvýznamnejších charakteristík obce a okresu, ktoré sú kľúčové pre ďalší ekonomický rozvoj.

Rozvoj regiónov predstavuje dynamicky sa vyvíjajúci proces, ktorý so sebou prináša nevyhnutnosť riešenia viacerých závažných problémov. Úspešnosť a efektívnosť však závisí od schopnosti implementácie jednotlivých nástrojov v podmienkach konkrétnych regiónov. Tak vzniká zložitý a neustále sa meniaci proces, ktorý si v prvom rade vyžaduje vysokú informovanosť obyvateľstva a schopnosť aktívne sa zapojiť do procesu aplikácie rozvojových prvkov.

Prešovský samosprávny kraj, v ktorom obec Nová Lesná leží, v kontexte regiónov EÚ patrí zo sociálno-ekonomického hľadiska medzi najmenej rozvinuté oblasti Slovenskej republiky a zároveň kraj patrí medzi 10 najzaostalejších regiónov Európskej únie. Je to dôsledok ťažkého transformačného procesu v regióne, nedostatočne rozvinutej dopravnej, technickej i občianskej infraštruktúry. Na strane druhej, región disponuje vnútornými endogénnymi zdrojmi a zárodkami odvetví moderného hospodárstva, ktoré pri kvalitnej makro a mikroekonomickej politike a podpore zo štrukturálnych fondov EÚ, dávajú solídnu perspektívu pre rozvoj zamestnanosti, rastu konkurencieschopnosti a zvyšovanie celkovej kvality úrovne života. Hendikep periférneho postavenia regiónu Slovensko – Východ môže byť značne eliminovaný urýchleným dobudovaním chýbajúcej infraštruktúry, a to najmä dopravnej.

PHSR obce Nová Lesná pozostáva z analytickej a programovej časti. Analytickej časti sa prikladá úloha hodnotenia doterajšieho stavu jednotlivých zložiek krajinnej sféry. V tejto časti bolo potrebné aj načrtnúť mieru vplyvu jednotlivých zložiek na seba navzájom, aby pri tvorbe programovej časti bolo možné predvídať dopady naplánovaného procesu všestranného rozvoja. Podstata programovej časti spočíva v popise procesu, orientovaného na dosiahnutie regionálneho rozvoja z pohľadu strán zainteresovaných do prípravy dokumentu.

Rozvojové oblasti, rozvojové témy a priority boli prehodnotené s ohľadom na návrh aktualizácie Národného strategického referenčného rámca SR na roky 2007 – 2013. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Nová Lesná je ovplyvnený aj základnými plánovacími dokumentmi, a to schválenou územno – plánovacou dokumentáciou a jej čiastkovou zmenou a Miestnym územným systémom ekologickej stability. V záujme efektívneho využívania európskej finančnej pomoci bolo v procese tvorby PHSR dôležité prispôbiť identifikáciu rozvojových tém, priorít a opatrení, navrhovaných v rozvojovom dokumente so strategickými dokumentmi vyšších stupňov.

Východiskové strategické dokumenty:

- Návrh smerovaní rozvoja regiónu NUTS II Slovensko – Východ (Prešovský a Košický samosprávny kraj)
- Návrh Národného strategického referenčného rámca Slovenskej republiky a Strategického cieľa a priorít SR prepojených na kohéznú politiku EÚ pre budúce programovacie obdobie 2007-2013, kde sa stanovil strategický cieľ Slovenskej republiky: „Výrazne zvýšiť do roku 2013 konkurencieschopnosť a výkonnosť regiónov a slovenskej ekonomiky pri rešpektovaní trvalo udržateľného rozvoja.“
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja SR a ďalšie nadväzujúce dokumenty ako Agenda 21, Minerva atď.
- Lisabonská stratégia (Národný plán rozvoja, prispieva k zvyšovaniu konkurencieschopnosti a atraktivity regiónov podporou rozvoja regionálnej infraštruktúry)
- Štúdiá trvalo udržateľného rozvoja Vysoké Tatry 2005 v zmysle verejnej súťaže organizovanej Úradom vlády SR
- Kľúčové sektorové strategické dokumenty

1. HISTÓRIA OBCE

1.1. CHRONOLOGICKÝ DEJINNÝ VÝVIN

Evanjelický kostol

Územie terajšej obce Nová Lesná bolo osídlené už v eneolite (sídliisko s kanelovou keramikou, hromadný nález bronzov z mladšej doby bronzovej). Prvé osídlenie pravdepodobne tvorili staré slovanské kmene usídľujúce sa v povodí rieky Poprad. Dôkazom toho sú prevzaté, pôvodne slovanské miestopisné a vodopisné názvy. Na neďalekej vyvýšenine Burich boli objavené zvyšky keltského hradiska, ktoré je dôkazom na vtedajšiu dobu mimoriadne vyspelej fortifikačnej techniky. K veľmi vzácnym pamiatkam, ktoré sa našli v zuhoľnatených zvyškoch tohto zrejme východogermánskymi Vandalmi zničeného hradiska, patrí keltská minca typu Aténa Alkis, ktorej tvorcom bol severotaliansky kmeň Bójov.

V 11. storočí si Spiš a jeho slovanských obyvateľov začali podmaňovať jazdecké družiny starých Maďarov. Za panovania Arpádovcov na seba v krajine pod Tatrami narazili konkurenčné kolonizačné záujmy poľských a slovenských osadníkov. Uhorskí panovníci riešili vzniknutú konfliktnú situáciu tak, že medzi sporné strany vkladli nemeckých a flanderských osadníkov pozvaných v rámci prvej vlny kolonizácie Spiša.

Podľa historických prameňov osadu Nová Lesná založili Berzeviczyovci v 13. storočí pod názvom Villa Menhardi. Prvá písomná zmienka o obci prináleží k roku 1315. Nepochybne je doložený vznik obce na berzeviczyovskom majetku, pričom veľká časť obce patrila rodine Berzeviczyovcov až do zrušenia poddanstva. Samotný vznik obce niekedy v polovici 13. storočia dokazuje aj tamojší ranogotický rímsko-katolícky kostol.

Keď 11. apríla 1241 na rieke Slaná porazil tatársky dobyvateľ Batuchán uhorského kráľa Bela IV., Spiš bol vyplienený a vyľudnený. Vpád Tatárov však prežili mnohí miestni obyvatelia bez väčších problémov v úkrytoch v hustých lesoch, no ich obydľia ostali spustošené. Na obnovu zničenej krajiny musel panovník pozvať ďalších cudzincov, tento krát najmä z nemeckého Saska. Nemeckí kolonisti priniesli do krajiny pod Tatrami výrazné zmeny. Kráľ a šľachta ich obdarila mnohými privilégiami, ktoré im zaručili rýchlejší rozvoj a prosperitu. Novousadlíci sa pustili do premeny poľnohospodárskych obcí na remeselnícko-obchodnícke mestá. Pôvodná zástavba obce Nová Lesná sa vyvíjala pozdĺž potoka, murovanými objektmi, trojpriestorovými, s dvojsoovou fasádou orientovanou do ulice, ukončenými sadlovými a valbovými strechami, najčastejšie pod tvrdou krytinou. V 16. storočí patrila hradnému panstvu Spiš, koncom 18. storočia Berzeviczyovcom a Horváth-Stanczitovcom.

Dnešný ráz obce je poznamenaný novou individuálnou a bytovou zástavbou, pričom objektov pôvodnej zástavby je už len ojedinelý počet.

Za I. ČSR sa obyvatelia okrem tradičných zamestnaní venovali aj práci v tatranských podnikoch cestovného ruchu. Časť obyvateľov pracuje v priemyselných podnikoch v Poprade, Matejovciach a v podnikoch vo Vysokých Tatrách..

Obyvatelia obce žili typickým sedliackym životom a venovali sa zvyčajným remeslám ako boli povozníctvo, poľovníctvo podomový obchod. Okrem toho v súlade s povolením panovníka vyrábali modrotlač. Záľubou i možnosťou zárobku mnohých Novolesňanov bolo horolezectvo a horské vodcovstvo. Najznámejším horským vodcom bol spišský Nemec, učiteľ Ján Still. Okrem neho možno spomenúť i iných "starých horských vodcov", akými boli Martin Spitzkopf Urban a Ján Počúvaj.

Za 1. ČSR sa obyvatelia okrem tradičných zamestnaní venovali aj práci v tatranských podnikoch cestovného ruchu. JRD založené v roku 1950 prešlo v roku 1964 k ŠM Poprad. Obyvatelia obce pestovali ľan, ktorý sa potom spracovával v Poprade.

Časť obyvateľov v súčasnosti pracuje v priemyselných podnikoch v Poprade, Matejovciach a v podnikoch vo Vysokých Tatrách.

1.2. STARÉ NÁZVY OBCE

rok - názov

1315 - Villa Menhardi

1318 – Menartwalthorpe

1405 - Erdeufalwa alias Menardwaldorf

1469 - Felsewerdewfalwa

1773 - Uj-Leszna, Neü-Waldorff

1786 - Uj-Leszna, Neü-Waldorf

1808 - Új-Leszna, Neü-Walddorf, NowáLesna

1863 - 1888 - Újleszna

1892 - 1913 - Alsóerdőfalva

1920 - NováLesná

1921 - 1948 - NováLesná, Neu-Walddorf

1948 - NováLesná

1.3. VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI OBCE

Ján (Johann) Still (26.01.1805 - 23.01.1890)

od roku 1832 novolesnianský učiteľ nemeckého pôvodu, poľovník na kamzíky, vyhľadávaný horský vodca, častý sprievodca turistov na Gerlachovský a Lomnický štít, ovládal nemčinu, slovenčinu a maďarčinu. Učil v nemeckej škole, pretože Nová Lesná bola v 19. storočí osídlená prevažne spišskými Nemcami, na Gerlachovský štít (2655 m n.m.) vystúpil už v roku 1834 a je považovaný i za prvého pokoriteľa najvyššieho tatranského štítu. Still sa stal jedným z prvých registrovaným horským vodcov. Za

sprievodcov na najvyšší tatranský končiar vycvičil i ďalších Novolesňanov - Samuela Horvaya a Martina Spitzkopfa.

Pri príležitosti osláv jeho päťdesiatročného pôsobenia v učiteľských službách mu v roku 1882 rakúsko-uhorský cisár František Jozef I. udelil Strieborný kríž za celoživotné zásluhy. Zomrel vo veku 85 rokov v Novej Lesnej. Pochovali ho na čestnom mieste, v prostriedku novolesnianskeho cintorína pri hlavnom kríži.

V roku 1995 bola Jánovi Stillovi pri príležitosti 680. výročia prvej písomnej zmienky o obci, odhalená pamätná doska a na jeho počesť sa počnúc týmto rokom každoročne koná Memoriál Jána Stilla.

Martin Spitzkopf-Urban

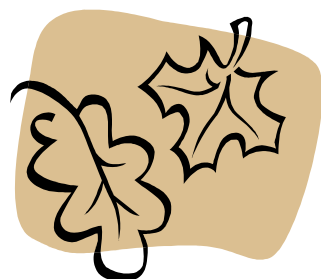
horský vodca, spolu s Jánom Stillom v roku 1834 vystúpil na Gerlach, ako jeden z prvých sprevádzal turistov na Gerlachovský štít, v roku 1964 po ňom pomenovali niektoré utvary Vsokých Tatier.

Michal Kriššák (1977)

13. novembra 1999 prevzal v štáte Colorado (USA) ocenenie „Záchranca roku '99“.

Ján Počúvaj (1886 - 1969)

horský vodca, od roku 1931 predseda Zboru tatranských vodcov z povolania. vykonával niekoľko prvovýstupov, člen THS i HS TANAPu, podľa neho je v zostupovej ceste z Gerlachovského štítu pomenovaný "Počúvajov žľab".

2. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

2.1. VYMEDZENIE ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÁ POLOHA

Obec Nová Lesná má rozlohu 4,16 km². Tvar územia je pretiahnutý v smere severozápad-juhovýchod, čo zároveň predstavuje aj najdlhšiu vzdušnú vzdialenosť a v smere východ západ.

Polohu je možné považovať za pozíciu vyjadrenú v priestore vzhľadom na iné definované skutočnosti. Týmto skutočnosťami môžu byť poloha na Zemi, nadmorská výška, ekonomické, politické javy a i. Vzhľadom na rovník sa celé územie Slovenska nachádza v miernych geografických šírkach. Poloha v týchto šírkach ovplyvňuje celkový ráz našej klímy v miernej klimatickej zóne so striedaním sa ročných období. Poloha Novej Lesnej na zemskom povrchu sa udáva súradnicami 49° 7' 24" severnej zemepisnej šírky a 20° 16' 4" východnej zemepisnej dĺžky. Čas, rovnako ako na území celého

Slovenska, sa riadi miestnym časom poludníka 15° východnej zemepisnej dĺžky a spadá do pásma stredoeurópskeho času. V čase jarnej a jesennej rovnodennosti dopadajú slnečné lúče napoludnie na obec pod uhlom $40^{\circ} 52' 36''$. V čase letného slnovratu dopadajú slnečné lúče na to isté miesto pod uhlom o $23,5^{\circ}$ väčším, v čase zimného slnovratu pod uhlom o $23,5^{\circ}$ menším.

V rámci vnútornej diferenciácie Slovenska sa veľký dôraz kladie na určenie polohy v rámci prírodných celkov. Obec Nová Lesná je situovaná na styku Popradskej kotliny, ktorá predstavuje východné pokračovanie rozľahlej Podtatranskej kotliny, a juhovýchodného úpätia Vysokých Tatier.

Vzhľadom na relatívne malú rozlohu Slovenska, sa za činiteľa najviac ovplyvňujúceho priestorové rozloženie teplôt, zrážok, rastlínstva, živočíšstva a spôsobu využívania krajiny považuje nadmorská výška. Pre stred obce Nová Lesná sa udáva nadmorská výška 746 m.n.m., pričom sa v chotári pohybuje od 730 m.n.m. (výtok Novolesnianskeho potoka z katastrálneho územia obce) do 853 m.n.m. Prevažná časť územia spadá podľa výškového členenia Slovenska do kategórie nízkych vysočín (300 – 800 m.n.m.) zaberajúcich až 45% celkovej rozlohy Slovenska, ktoré miestami prechádzajú do ďalšej kategórie, ktorou sú stredné vysočiny (800 – 1500 m.n.m.), ktoré nedosahujú hornú hranicu lesa.

Výsledkom politických činností a javov na Slovensku je administratívno-správne členenie Slovenska, podľa ktorého obec Nová Lesná spadá pod Prešovský kraj, pod okres Poprad, pričom hranica obce netvorí bezprostredne hranicu okresu ani hranicu kraja. Obec je situovaná vo východnej časti okresu a spoločnú katastrálnu hranicu vytvára s mestom Vysoké Tatry, s ktorým má spoločné hranice z troch svetových strán (zo západu, zo severu a z východu). Južnú hranicu má spoločnú s obcami Mlynica (juhovýchod) a Veľký Slavkov (juhozápad).

2.2. GEOLOGICKÁ STAVBA A GEOLOGICKÝ VÝVOJ

Celé katastrálne územie Obce Nová Lesná spadá do hlavnej geologickej jednotky Slovenska nazvanej vnútrokarpatský paleogén. Predstavuje flyšové horniny, ktoré sa usadzovali na zvrásnený a erodovaný podklad starších predkenozoických tektonických jednotiek. Na jeho báze sú vyvinuté zlepenice, brekcie, vápnité a dolomitické pieskovce označované ako borovské súvrstvie. Podložie obce Nová Lesná je konkrétne tvorené pieskovecami a vápnitými ílovcami hutianskeho a zuberského súvrstvia. Pieskovce a ílovce, ako materské horniny, poskytujú pomerne málo živín, preto pôdy na nich sú menej úrodné.

V nadloží sedimentov terciéru sa na celom území nachádzajú kvartérne sedimenty. V porovnaní so staršími obdobiami geologickej histórie je kvartér najmladším a zároveň najkratším časovým úsekom, ktorý trvá dodnes. Katastrálne územie obce pokrývajú glaciáluviálne sedimenty (materiál nahromadený v ľadových dobách ľadovcami vo forme morén rozplavený do Podtatranskej kotliny tatranskými riekami) zastúpené predovšetkým pieskami, hrubými až balvanovitými piesčitými štrkami a blokmi terasách a kužeľoch. Z juhu do katastrálneho územia Novej Lesnej zasahujú malou časťou bližšie geneticky nerozlíšené sedimenty s nepravidelným pokryvom.

Podľa inžinierskogeologickej rajonizácie sa na základe genézy a litologickej povahy hornín patrí územie obce Nová Lesná do rajónu glaciáluviálnych sedimentov, do ktorého z juhovýchodu zasahuje rajón flyšoidných hornín.

Na základe vertikálnych pohybových tendencií tektonických blokov je možné územie obce považovať za územie s veľmi malým zdvihom.

2.3. GEOMORFOLÓGIA A RELIÉF

V zmysle geomorfologického členenia (Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002) patrí katastrálne územie obce do Alpsko-himalájskej sústavy, jej podsústavy Karpaty, jej provincie Západné Karpaty, jej Vnútorne Západné Karpaty, jej oblasti Fatransko-tatranskej, jej celku Popradská kotlina, jej podcelku Popradská kotlina a jej časti Lomnická pahorkatina.

Za morfológicko-morfometrický typ reliéfu sa pre územie obce Nová Lesná udáva pahorkatina mierne až stredne členitá.

K morfoštruktúrnym typom reliéfu pre toto územie je treba priradiť p priekopové prepadliny a morfoštruktúrne depresie kotlín. Najnápadnejšie tvary, ktoré sa zachovali na zvetralinách s vysokým podielom ílových častíc, sú úvalinové doliny a úvaliny kotlín a brázd. Sklon študovaného územia nadobúda hodnoty od 1° do 5°. Prevažná časť reliéfu územia obce je orientovaná na juh, miestami je reliéf orientovaný na juhovýchod až východ.

2.4. KLIMATICKÉ POMERY

Klimatická charakteristika predmetného územia vyplýva z jeho geografickej polohy a reliéfného charakteru. Na chod počasia v danej oblasti najviac vplýva nadmorská výška a prítomnosť prirodzenej bariéry v podobe Tatier.

Katastrálne územie Novej Lesnej spadá celou svojou rozlohou do chladnej klimatickej oblasti, jej mierne chladného okrsku. Priemerná ročná teplota aktívneho povrchu pôdy je približne 7°C. V Novej Lesnej je priemerná ročná teplota 5,8°C, priemerná letná teplota je 13,0°C (priemerná júlová teplota je 15°C) a priemerná zimná teplota je 0,8°C (priemerná januárová teplota je -5°C). Pre toto územie sa stanovuje priemerný počet letných dní (dni s maximálnou teplotou 25°C a vyššou) na 21 a priemerný počet mrazových dní (dni s minimálnou teplotou -0,1°C a menšou) na 154. Podľa týchto údajov sa priemerný počet vykurovacích dní ročne stanovuje v rozmedzí 240 – 280 dní. Priemerný počet dní so slnečným svitom ročne je 314. Počas roka je priemerne 100 až 120 dní so snehovou pokrývkou pri priemernej výške snehu 19 cm. Na územie obce Nová Lesná (a jej okolie) spadne ročne v priemere 100 mm nadbytku zrážok (podľa klimatického ukazovateľa zavlaženia) pričom sa priemerný ročný úhrn zrážok udáva od 600 do 700 mm. Väčšia časť zrážok spadne na zem v podobe snehu.

Klimatické ukazovatele charakteristické pre obec Nová Lesná

Klimatické ukazovatele	hodnota
priemerná ročná teplota	5,8°C
priemerná januárová teplota	-5°C
priemerná júlová teplota	15 °C
priemerná ročná teplota aktívneho povrchu pôdy	7°C
počet letných dní v roku	21
počet mrazových dní v roku	151
priemerný ročný úhrn zrážok	700 - 900 mm
trvanie obdobia so snehovou pokrývkou	100 - 120 dní

priemerná výška snehovej pokrývky	19 cm
trvanie vykurovacieho obdobia	240 - 280 dní

2.5. HYDROLOGICKÉ POMERY A VODNÉ HOSPODÁRSTVO

Hydrologické zaradenie územia spadá do povodia rieky Poprad, pričom je územie odvodňované 3 významnými tokmi: Novolesnianskym potokom, Červeným potokom a bezmenným prítokom Slavkovského potoka.

Červený potok prameniá severne od Tatranskej Lesnej má v hornej časti toku bystrinný ráz, ktorý prechádza postupne do širšej nivy a meandruje. Povodie v strednej časti toku je meliorované, brehovú porasty sú zachovalé a prirodzené.

Novolesniansky potok je ľavostranným prítokom rieky Poprad prameniá na Lomnickej pahorkatine približne vo výške 900 m.n.m. pri Hornom Smokovci. Je menšej výdatnosti, pri vstupe do katastra tečie už po širšej nive a sčasti meandruje. Povodie v strednej časti toku je meliorované, brehovú porasty sčasti narušené. Celé územie Novej Lesnej je odvodňované prostredníctvom Novolesnianskeho potoka, následne riekou Poprad, ktorá sa v Poľsku pri meste Nowy Sacz vlieva do Dunajca, do Baltského mora. Územie z hľadiska odtokových pomerov sa zaraďuje do oblasti so snehovo-dažďovým. V týchto polohách je voda v zime viazaná vo forme snehu a preto majú toky najmenej vody tiež v januári a vo februári. Najväčší stav vody majú pri topení sa snehu na jar, od marca do mája.

Z hydrologického hľadiska spadá územie obce pod hydrologický región: kryštalinikum časti Vysokých Tatier a kvartér ich predpolia. Táto oblasť má nízku vodárenskú hodnotu, ktorá je spôsobená nepriepustnosťou ílovcov, čo spôsobuje nízku hladinu podzemných vôd (minimálna zásoba podzemnej vody).

Návrh :

V súlade s hlavnými cieľmi MÚSES pre zabezpečenie ochrany, dotvorenie a posilnenie ekologickej stability územia sú navrhnuté tieto opatrenia :

- zachovať a umocniť sprievodnú vegetáciu horného toku s prítokom, vrátane vyvreliska a sprievodných mokradí
- zabezpečiť krajinársko – ekologické úpravy Novolesnianskeho potoka pretekajúceho obcou s výsadbou pôvodných drevín na princípe prirodzenosti brehovej úpravytoku
- vylúčiť začlenenie toku do súkromného pozemku
- v dolnej časti potoka pod obcou vysadiť a podporiť tvorbu sprievodnej vegetácie s podporou mokradných spoločenstiev
- zachovať tvárnosť medzí a jestvujúcu rozptýlenú nízku krajinnú vegetáciu
- prirodzená úprava brehov priechodnosť bioty
- vymedzenie plôch polyfunkčného sezónneho využitia (slnenie)

2.6. PÔDNE POMERY

Zákonitosti priestorového rozloženia pôd možno rozdeliť do dvoch modelov: zonálny a azonálny.

K tvorbe zonálnych typov pôd dochádza približovaním sa k pohoriu, pričom dochádza predovšetkým ku klimatickým zmenám. To podmieňuje rôzny vodný režim v pôdach, ktorý najvýraznejšie pôsobil pri utváraní pôdnych typov. Charakteristickým vodným režimom pôd na študovanom území je premyvný vodný režim. Pôdy s premyvným režimom sú obvykle minerálne chudobné a majú kyslú reakciu. Na území

obce sa vyskytujú pôdne typy: kambizem, pseudoglej. Kambizeme sa nachádzajú na piesčitých substrátoch. Ich materskou horninou sú u nás spravidla nekarbonátové (silikátové) horniny. Dominantným pedogenetickým procesom pri vzniku kambizemí je sialitizácia, spojená s hndnutím od zlúčenín železa. Zo subtypov sa tu nachádzajú kambizeme modálne a kultizemné nasýtené. Výskyt pôdneho typu pseudoglej je čiastočne podmienený nepriepustným podkladom. Nepriepustná, alebo slabo priepustná vrstva spôsobuje periodické prevlhčovanie časti pôdnej masy, ktorá je počas roka vystriedaná v kratšom letnom období vysychaním. Zo subtypov sa tu vyskytujú pseudogleje modálne kyslé až pseudogleje stagnoglejové.

Z azonálnych typov pôd sa v katastrálnom území obce nevyskytuje žiaden typ.

Z hľadiska pôdných druhov sú tu zastúpené piesčito-hlinité pôdy, stredne až silno kamenité.

Vo väzbe na zásady krajinytvorby a ÚZES sú formulované nasledujúce formy úprav a opatrení na posilnenie základnej ekologickej kostry stability lesných spoločenstiev:

- dosiahnuť po celom obvode TANAP-u kultúru trvale trávnatých porastov
- vylúčenie akéhokoľvek zásahu do jestvujúcej vegetácie

2.7. RASTLINSTVO A ŽIVOČÍŠTVO

Celé územie Slovenskej republiky sa zaraďuje do piatich stupňov ochrany. Územnou ochranou sa rozumie osobitná ochrana prírody a krajiny vo vymedzenom území v druhom až piatom stupni ochrany.

Pre Tatranský národný park sa vyhlasuje ochranné pásmo v celkovej výmere 30 703 ha. Územie Obce Nová Lesná spadá do ochranného pásma TANAPu a platí tu 2. stupeň ochrany prírody a krajiny. Smerom zo severného okraja prechádza územím biokoridor v šírke cca 80 m, nachádzajú sa tu aj chránené biotopy.

Svojráznosť podnebia, geologická stavba a reliéf podmienili výskyt špecifických druhov a spoločenstiev rastlín a živočíchov. Najmä u rastlinných spoločenstiev je charakteristické pre túto oblasť (oblasť Tatier) výškové rozlíšenie vegetačných stupňov. Dominantnou drevinou je smrek obyčajný. Menšie zastúpenie majú listnaté dreviny - buk a javor.

Na území TANAP-u sa vyskytuje 1 300 druhov cievnatých rastlín, z ktorých je 37 druhov tatranských endemitov, 41 západokarpatských a 57 karpatských endemitov. K vzácnym tatranským endemitom patrí horčičník Wahlenbergov, lyžičník tatranský, turica nebadaná uhorská a iné. Glaciálne reliktuje reprezentuje napr. iskerník alpský, klinček ľadovcový, iskerník ľadovcový, horec ľadový, prvosienka najmenšia, lomikameň vřdzelený, vrba bylinná, vrba sieťkovaná a ďalšie.

Nad hornou hranicou stromovej vegetácie, resp. nad hranicou porastov kosodreviny sa nachádza pásmo vystupujúcich skalných útvarov. Tieto pozemky sú v zmysle súčasne platnej legislatívy súčasťou lesného pôdneho fondu.

Druhovou rôznorodosťou v oblasti živočíšnej ríše zastupuje 115 druhov vtákov, 42 druhov cicavcov, 8 druhov plazov a 3 druhy obojživelníkov. Veľké zastúpenie tu majú aj bezstavovce. Zo živočíchov významnými reliktnými druhmi sú žiabronôžka arktická, d'ubník trojprstý, drozd kolohrivý, pôtik kapcavý, orešnica perlavá a iné. Z ďalších chránených druhov môžeme spomenúť murárika červenokrídleho, z vyšších živočíchov patrí k významným druhom kamzík vrchovský, svišť vrchovský a medveď hnedý.

Riešené územie sa nachádza v rámci ochranného pásma TANAP-u a vzhľadom k tomu sa na území nenachádzajú lesy hospodárske. Lesy osobitného určenia a patria do kategórie písma „e“ s prioritnou funkciou ochrany prírody. Ďalšou ich funkciou je

funkcia protiimisičná, ktorá vyplýva predovšetkým zo zaradenia týchto porastov v C a D pásme ohrozenia imisiami.

Základné východiská štátnej politiky na úseku ochrany prírody a krajiny, by mali zohľadňovať:

- plnenie povinností vyplývajúcich z členstva v Európskej únii (tvorba a manažment sústavy chránených území NATURA 2000),
- spolupráca s vlastníkmi (správcami, nájomcami) pozemkov v chránených územiach,
- vlastníctvo pozemkov v chránených územiach a vzťah vlastníkov (správcov, nájomcov) pozemkov k ich obhospodarovaniu v súlade s požiadavkami ich ochrany,
- výška a spôsob pokrytia nevyhnutných nákladov vyplývajúcich z potrieb ochrany prírody a krajiny,
- transparentný postup vymedzovania chránených častí prírody a krajiny a realizácia ich obhospodarovania na základe vedeckých poznatkov,
- koherentný postup štátnych orgánov a organizácií pri využívaní chránených častí prírody,
- zapojenie samospráv a verejnosti do ochrany prírody a krajiny.

NATURA 2000 predstavuje jednotnú sústavu chránených území, ktoré sú v osobitnom záujme Európskeho spoločenstva. Táto sieť sa vytvára na území členských štátov EÚ na základe dvoch kľúčových smerníc (Smernica Rady ES č. 92/43/EEC o ochrane prírodných stanovišť voľne žijúcich živočíchov a rastlín, Smernica Rady ES č. 79/409/EEC o ochrane voľne žijúcich vtákov).

Správa TANAPu sa na príprave sústavy podieľala prostredníctvom úlohy "Budovanie sústavy NATURA 2000" v rámci plánu hlavných úloh Štátnej ochrany prírody SR. Návrh území bol vytvorený metódou gridovej analýzy všetkých dostupných údajov a vznikol prekrytím 252 vrstiev druhov rastlín a živočíchov. Celková výmera "naturovského" územia v územnej pôsobnosti Správy Tatranského národného parku je 72 666 ha, z toho na území národného parku a ochranného pásma je 66 526 ha, čo znamená 64% prekryv. Vybraté územia zodpovedajú vedeckému návrhu a pokrývajú percentuálne zastúpenie biotopov a druhov z celkového známeho rozšírenia.

Sústava má významne prispieť k zachovaniu biologickej rozmanitosti v rámci celej Európy prostredníctvom ochrany vybraných druhov rastlín, živočíchov a biotopov (komplexná ochrana), ktoré sú najviac ohrozené ľudskou činnosťou alebo patria k tomu najvzácnejšiemu, čo sa v Európe zachovalo. Vymožiteľnosť práva EÚ dáva veľkú nádej, že pôjde o ochranu skutočne účinnú a nie len formálnu. Okrem naplnenia príslušných predpisov EÚ by sa mala stať príležitosťou pre účinnú ochranu európskeho a slovenského prírodného dedičstva pri zachovaní súčasného stavu využívania krajiny.

Starostlivosť o územie, resp. ochrana krajiny by sa však mala realizovať najmä prostredníctvom vzdelávania ako aj prostredníctvom pôsobenia na širokú verejnosť vychádzajúc z nasledovných bodov:

- dobudovať materiálnu základňu pre realizáciu výchovy k ochrane prírody v chránených územiach,
- prepojiť školskú a mimoškolskú výchovu k ochrane životného prostredia,
- vypracovať a realizovať systém vzdelávania odborných zamestnancov organizácií ochrany prírody, vrátane jazykovej prípravy, s cieľom zlepšenia komunikácie s vlastníkmi, samosprávou a návštevníkmi chránených území.

- zvýšiť účinnosť pôsobenia na verejnosť s cieľom zlepšenia jej vzťahu k ochrane prírody.

2.8. OVZDUŠIE

V obci je vybudovaný verejný plynový rozvod STL a takmer všetky domácnosti (cca 95%) a prevádzky sú naň pripojené. V rodinných domoch sú vybudované kotolne v ktorých sú kotle – malé zdroje znečisťovania ovzdušia, plynové, na tuhé palivo, resp. kombinované. Pre sídlisko bola vybudovaná centrálna kotolňa – stredný zdroj znečisťovania ovzdušia. Nakoľko obci v roku 2002 skončila licencia na jej prevádzku, bytové domy boli od tejto centrálnej kotolne odpojené. Každý bytový dom si vybudoval v priestoroch regulačnej stanice na prízemí vlastné kotolne s malým zdrojom. Niektoré byty v bytových domoch sa odpojili aj s týchto kotolní a vybudovali si vlastné etážové kúrenie. V súčasnosti je tendencia zriadiť si elektrické vykurovanie.

Obec netrpí výrazným znečisťovaním ovzdušia z emisií automobilov a preložkou terajšej štátnej cesty od ťažiskovej zóny bývania sa veľmi zníži vplyv škodlivín z automobilovej dopravy na obyvateľstvo obce.

2.9. ZNEŠKODŇOVANIE ODPADOV

Pri nakladaní s odpadmi sa obec riadi „Programom odpadového hospodárstva (POH)“. Tento dokument má obec vypracovaný v súlade so zákonom č. 223/2001 Z.z. o odpadoch v znení neskorších zmien a doplnení. Tieto plány sa vypracovávajú na 5 rokov a určujú ciele odpadového hospodárstva a opatrenia na ich plnenie v súlade so zákonom. POH sa predkladajú orgánom životného prostredia na schválenie a taktiež niektoré podliehajú posúdeniu vplyvu na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Cieľom POH je vytvoriť prijateľné podmienky pre občanov a návštevníkov obce v rámci jestvujúcich finančných a legislatívnych zdrojov v obci Nová Lesná.

Na základe schváleného POH sa v obci zaviedol množstvený odvoz komunálneho odpadu (žetónová forma) a bol zavedený separovaný zber domového odpadu. To znamená, že každá domácnosť, právnické osoby, fyzické osoby – podnikatelia, dostanú z obce zdarma farebné plastové vrecia :

- žltá farba – plasty (plast. fľaše, obaly z potravín, obalové fólie, plast. hračky, ...)
- modrá farba – papier (noviny, kartóny, ...)
- zelená farba – sklo (fľaše, ...)
- červená farba – kovy (plechovky, alobalové fólie, obaly zo sprejov, obaly z čokolád, ...).

Zároveň bol vypracovaný a do každej domácnosti poskytnutý kalendár zberu separovaného odpadu. Je v ňom stanovený deň odvozu v týždni a druh vyseparovaného odpadu. Tento odvoz je pre domácnosti, právnické a fyzické osoby zdarma. Zvyšný domový odpad sa zhromažďuje do smetných nádob o objeme 110 l. Po naplnení smetnej nádoby, sa na ňu zavesí žetón zakúpený na obecnom úrade a vyloží sa ráno, v deň vývozu, pred rodinný dom. Pozbierané použité žetóny sa vrátia na obecný úrad a kontroluje sa, či si každá domácnosť zakupuje žetóny na vývoz odpadu. Pri objektoch občianskej vybavenosti a pri väčších rekreačných zariadeniach sú umiestnené 1100l-smetné kontajnery, z ktorých odpad je odvážaný podľa rovnakého žetónového systému.

Keďže v obci vznikajú tzv. „čierne skládky“, dá sa podľa toho vydedukovať, kto tam vyváža odpad.

Okrem tohoto vývozu, obec zabezpečuje :

1. v jarňých mesiacoch a v jeseni rozmiestnenie veľkoobjemových kontajnerov o obci, kam môžu obyvatelia vyviezť odpad z pivníc – staré nábytky, drobný stavebný odpad,
2. jedenkrát ročne – niekedy v letných mesiacoch, je zabezpečený zber nebezpečného odpadu – pneumatiky, autobatérie, žiarivky, staré farby a oleje.

V súčasnosti sa pripravuje projekt na zriadenie obecného kompostoviska pre odpad zo záhrad a bioodpad z domácností.

Po zavedení separovaného zberu komunálneho odpadu sa znížili náklady obce na vývoz odpadu.

Niektorí obyvatelia v začiatkoch nechápali, čo je separovaný zber odpadu, čo sa tým dosiahne, aký finančný efekt to prinesie pre jeho domácnosť.

Pri zavádzaní tohto systému a pre zvýšenie vedomia ľudí, boli do každej domácnosti doručené dotazníky a potrebné informácie.

V súčasnosti asi 90% domácností separuje domový komunálny odpad.

3. SAMOSPRÁVNA ŠTRUKTÚRA OBCE

Obec je základom územnej samosprávy. Postavenie obce určuje Ústava Slovenskej republiky a ďalej ho spresňuje zákon o obecnom zriadení a niektoré ďalšie právne normy.

Základná charakteristika (31.12.2006)	
Kód obce	523763
Názov okresu	Poprad
Názov kraja	Prešovský
Štatút obce	obec
PSČ	059 86
Telefónne smerové číslo	052

Obec je samostatný samosprávny územný celok Slovenskej republiky združujúci občanov, ktorí majú na jeho území trvalý pobyt. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom a v súlade s vlastnými všeobecne záväznými nariadeniami samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými finančnými zdrojmi.

Spádovosť obce (31.12.2006)	
Sídlo matričného úradu	Nová Lesná
Sídlo stavebného úradu	Nová Lesná
Sídlo pracoviska daňového úradu	Svit
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Vysoké Tatry
Sídlo Okresného súdu	Poprad
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Poprad
Sídlo pracoviska obvodného úradu	Poprad
Sídlo Územnej vojenskej správy	Prešov
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Poprad
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Poprad

3.1. SAMOSPRÁVNE FUNKCIE

Obec samostatne rozhoduje a uskutočňuje všetky úkony súvisiace so správou obce a jej majetku, ak osobitný zákon takéto úkony nezveruje štátu alebo inej právnickej alebo fyzickej osobe.

Samosprávu obce vykonávajú obyvatelia obce:

- orgánmi obce;
- hlasovaním obyvateľov obce ;
- verejným zhromaždením obyvateľov obce.

Obec je povinná pri plnení úloh samosprávy spolupracovať s podnikateľskými právnickými a fyzickými osobami pôsobiacimi v obci. Taktiež spolupracuje s politickými stranami a hnutiami, vyvíjajúcimi činnosti v obci, ako aj so záujmovými združeniami obyvateľov obce.

Obec vykonáva svoje samosprávne funkcie vymedzené v zák. SNR č. 369/1990 Zb. - § 4 ods. 3, v ďalších osobitných zákonoch a všeobecne záväzných právnych predpisoch.

V zmysle zákona o obecnom zriadení sa samosprávne funkcie týkajú najmä:

- hospodárenia s majetkom obce, rozpočtu a záverečného účtu obce;
- miestnych daní a poplatkov;
- ekonomickej činnosti v obci;
- miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, cintorínov, kultúrnych a športových zariadení obce;
- verejnoprospešných služieb (nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom, čistenie obce, správa verejnej zelene, zásobovanie vodou, odvádzanie odpadových vôd);
- ochrany životného prostredia;
- územnoplánovacej dokumentácie;
- vlastnej investičnej a podnikateľskej činnosti obce v záujme obyvateľov obce;
- zakladania, zriaďovania a kontroly svojich organizácií;
- sociálnej pomoci;
- verejného poriadku v obci;
- kroniky obce;
- ochrany kultúrnych pamiatok a pod.

3.2. VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉ NARIADENIA

Obec má na zabezpečenie samosprávnych funkcií osobitný nástroj, a to možnosť vydávať všeobecne záväzné nariadenia. Sú to vo svojej podstate "zákony", platné na území obce, ktorými obec reguluje spoločenské vzťahy, aby tieto pôsobili v určitom poriadku. Pre všeobecne záväzné nariadenia platí, že nesmú odporovať ústave alebo zákonom.

3.3. VÝKON SAMOSPRÁVY OBCE

Samosprávu obce vykonávajú obyvatelia obce, a to:

- priamo - hlasovaním miestnym referendom, resp. verejným zhromaždením;
- nepriamo - orgánmi obce.

3.4. ORGÁNY OBCE

V zmysle zákona o obecnom zariadení má obec dva orgány:

1. obecné zastupiteľstvo

2. starosta obce

Každý z orgánov obce má svoje samostatné postavenie dané ústavou a zákonmi a nie sú vo vzťahu vzájomnej podriadenosti a nadriadenosti. Prostredníctvom týchto dvoch orgánov vykonávajú obyvatelia samosprávu obce nepriamo.

Poslanci obecného zastupiteľstva sú volení obyvateľmi obce na základe všeobecného rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním na obdobie štyroch rokov.

Obecné zastupiteľstvo je zastupiteľský zbor zložený z poslancov. Počet poslancov obecného zastupiteľstva určí obecné zastupiteľstvo; pre volebné obdobie rokov 2006 – 2010 je počet poslancov Obecného zastupiteľstva Nová Lesná schválený na 9.

Obecné zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života obce, najmä je mu vyhradené:

- určovať zásady hospodárenia s majetkom obce a následná kontrola hospodárenia;
- schvaľovať rozpočet obce a jeho zmeny, kontrolovať jeho čerpanie, schvaľovať záverečný účet obce;
- schvaľovať územný plán obce a koncepciu rozvoja;
- rozhodovať o zavedení alebo zrušení obecnej dane;
- vyhlasovať hlasovanie obyvateľov obce;
- uznávať sa na nariadeniach;
- určovať organizáciu obecného úradu;
- zriaďovať a kontrolovať obecné organizácie;
- udeľovať čestné občianstvo.

3.5. STAROSTA OBCE

Predstaviteľom a najvyšším výkonným orgánom obce je starosta. Volia ho obyvatelia obce v priamych tajných voľbách na štyri roky. Funkčné obdobie starostu sa skončí zložením sľubu novozvoleného starostu.

Kompetencie, resp. pôsobnosť starostu:

- zvoláva a vedie zasadnutia obecného zastupiteľstva a podpisuje ich uznesenia;
- vykonáva obecnú správu;
- zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám;
- je štatutárom v majetkovoprávných vzťahoch obce;
- je štatutárom v pracovnoprávných vzťahoch zamestnancov obce;
- môže uložiť právnickej osobe pokutu;
- predkladá obecnému zastupiteľstvu návrh na voľbu zástupcu starostu, vymenovanie prednostu obecného úradu;
- môže pozastaviť výkon uznesenia obecného zastupiteľstva, ak sa domnieva, že odporuje zákonu alebo je pre obec zjavne nevýhodné.

3.6. OBECNÁ RADA

Obecné zastupiteľstvo zriaďuje obecnú radu, ktorá je zložená z 9 poslancov obecného zastupiteľstva.

Obecná rada je iniciatívnym, výkonným a kontrolným orgánom obecného zastupiteľstva. Zároveň plní funkciu poradného orgánu starostu. Zasadnutia obecnej rady zvoláva a vedie starosta obce.

3.7. KOMISIE

Obecné zastupiteľstvo môže zriaďovať komisie ako svoje stále alebo dočasne poradné orgány. Komisie sú zložené z poslancov obecného zastupiteľstva a z obyvateľov obce zvolených obecným zastupiteľstvom.

Komisie na úseku, pre ktorý boli zriadené, najmä:

- dávajú stanoviská k materiálom predkladaným obecnými orgánmi a k najdôležitejším otázkam života obce a investičným zámerom obce;
- dávajú návrhy a podnety na riešenie najdôležitejších otázok života v obci a predkladajú ich orgánom obce, ktoré sú povinné sa nimi zaoberať a o výsledku komisiu informovať;
- kontrolujú spôsob realizácie uznesení Obecného zastupiteľstva a Obecnej rady, dozerajú na hospodárenie s majetkom obce, prípadne majetkom prenechaným obci na dočasné užívanie;
- dozerajú na podnikateľskú a investičnú činnosť v obci, kontrolujú ako sa vybavujú sťažnosti, oznámenia, podnety, pripomienky obyvateľov obce.

Zloženie a úlohy komisií vymedzuje obecné zastupiteľstvo. Komisie nemajú rozhodovaciu právomoc.

3.8. OBECNÝ ÚRAD

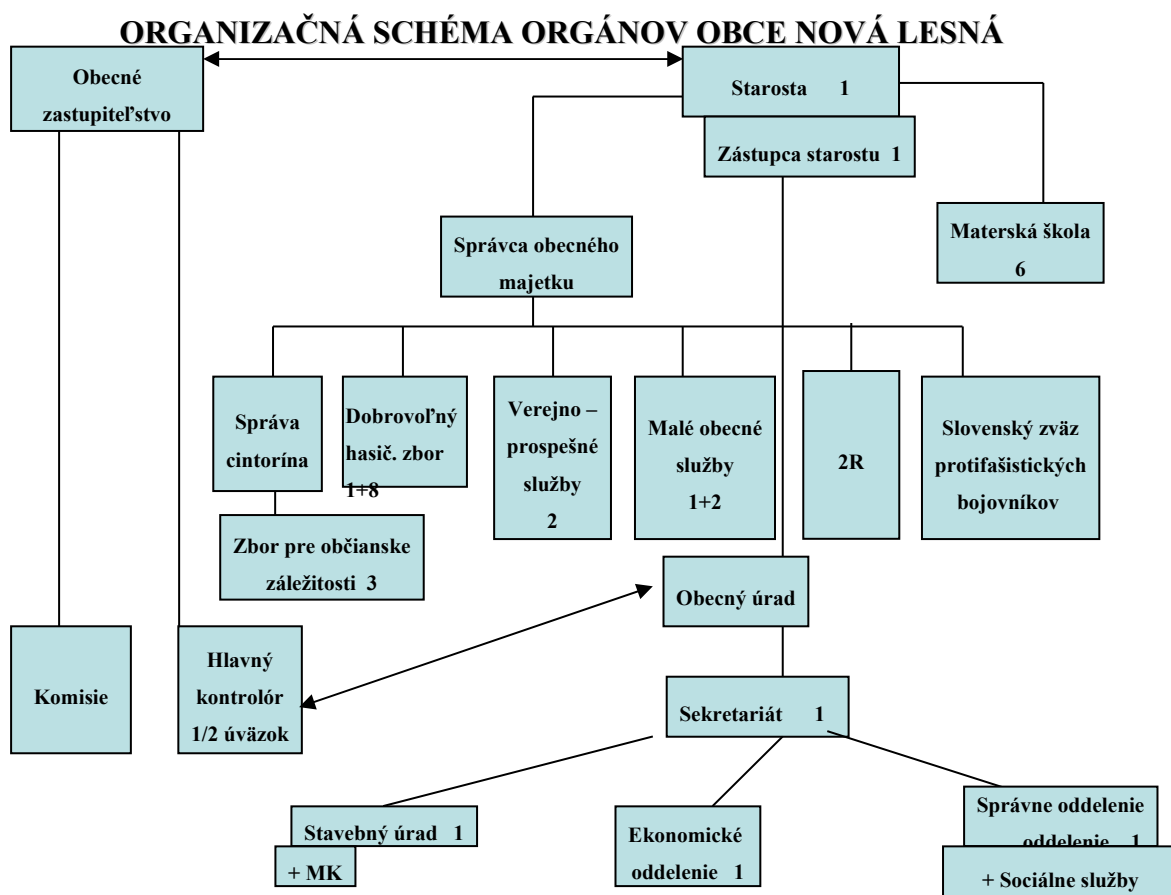
Je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu, zložený zo zamestnancov obce. Zabezpečuje administratívne a organizačné veci obecného zastupiteľstva a starostu. Obecný úrad v Novej Lesnej má okrem starostu 9 zamestnancov zabezpečujúcich zákonnú administratívu obce. Ďalej obec zamestnáva v materskej škole

3 učiteľky, 1 upratovačku, vedúcu jedálne, kuchára a zamestnankyňou obce je aj opatrovateľka, ktorá sa stará o svoju matku vo vyššom veku.

3.9. HLAVNÝ KONTROLÓR

Hlavný kontrolór je interným pracovníkom obce na polovičný úväzok (4 hodiny denne), ktorý kontroluje úlohy obce, vyplývajúce z pôsobnosti obce. Kontroluje najmä nakladanie s majetkom obce a s majetkom vo vlastníctve štátu, príp. vo vlastníctve iných právnických alebo fyzických osôb, ktorý bol obci zverený, účtovníctvo a pokladničné operácie na Obecnom úrade, hospodárenie s finančnými zdrojmi obce, čerpanie rozpočtu, jeho zmeny a záverečný účet, správnosť a opodstatnenosť čerpania finančných prostriedkov obce a účelovo poskytnutých, fondov a dotácií atď.

Hlavný kontrolór ďalej kontroluje vybavovanie sťažností a podnety občanov, ktoré boli podané na orgány obce a zamestnancov obce. Do funkcie ho volí obecné zastupiteľstvo na 6 rokov. Za svoju činnosť zodpovedá obecnému zastupiteľstvu.

4. OBYVATELSTVO

Obyvateľstvo nemožno považovať za statický element krajinnej sféry. Naopak, je považované za zložku vykazujúcu silnú dynamiku v jeho počte, v štruktúre rozloženia v priestore a v iných znakoch. Súčasný stav obyvateľstva je výsledkom dlhodobého vývoja.

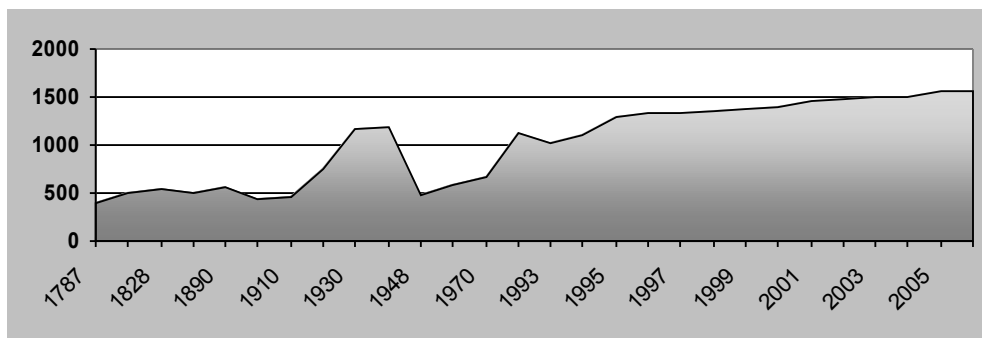
Počet obyvateľov okresu Poprad k 31.12.2002 bol po prvý krát od roku 1996 nižší oproti predchádzajúcemu stavu a dosiahol 104 526 obyvateľov. Pokles obyvateľstva sme zaznamenali aj v roku 2003 keď počet obyvateľov okresu Poprad klesol oproti predchádzajúcemu roku o 170 obyvateľov a predstavoval hodnotu 104 356 obyvateľov resp. v roku 2004, keď sledovaný ukazovateľ predstavoval hodnotu 104 320 obyvateľov (pokles oproti predchádzajúcemu roku o 36 obyvateľov). V roku 2005 sa počet obyvateľov okresu mierne zvýšil a koncom roku 2005 dosiahol 104 326 obyvateľov. Mierne nárast oproti predchádzajúcemu roku bol zaznamenaný aj v roku 2006 kedy bolo v okrese 104 333 obyvateľov. Či došlo k obratu v tendencii poklesu obyvateľstva okresu alebo len o dočasný stav nárastu alebo stagnáciu počtu obyvateľov, sa ukáže v najbližších rokoch.

Napriek pretrvávajúcemu migračnému odlivu populácie zaznamenával okres Poprad až do roku 2002 celkový prírastok obyvateľstva.

V porovnaní s vývojom počtu populácie v okrese zaznamenáva obec od roku 1997 permanentný nárast počtu obyvateľov.

4.1. VÝVOJ POČTU OBYVATEĽOV

Vývoj počtu obyvateľov v obci Nová Lesná

Osídlenie územia obce už v eneolite, poloha pri migračných prúdoch viacerých národov, početná nemecká kolonizácia v 12. storočí a záznam o existencii obce z roku 1315 svedčia o dynamickom demografickom vývoji Novej Lesnej už v počiatkoch osídľovania krajiny.

Počet obyvateľov obce sa udržiaval počas 19. storočia a začiatkom 20. storočia v okolí hodnoty 500 obyvateľov a vykazoval prevažne stagnujúcu tendenciu. Výraznejší rast obyvateľstva obec zaznamenala po roku 1920 ako odpoveď na ukončenie 1. svetovej vojny a následné uvoľnenie politickej klímy v ČSR, s ktorou súvisí zvýšená migrácia obyvateľov. Tieto hlavné faktory vyústili do stúpania sobášnosti a pôrodnosti, čo potvrdzuje aj skutočnosť, že región zaujímal v tomto ukazovateli popredné miesto v rámci Slovenska. Následná 2. svetová vojna a vyst'ahovanie Nemcov sa podpísali pod pokles počtu obyvateľov takmer o 1/3. V období rokov 1950-1991 zaznamenala obec prudký nárast populácie ako výsledok vzrastajúcej sobášnosti a pôrodnosti, kde len nevýraznejšie dominovali striedajúce sa slabšie a silnejšie generácie. Po roku 1991 ovplyvňuje demografický vývoj obce prevažne migračný pohyb. Vďaka atraktívnej polohe Novej Lesnej v blízkosti infraštruktúrne silne rozvinutého mesta Poprad a turistami navštevovaných Vysokých Tatier obec ročne eviduje viac prisťahovaných ako odsťahovaných ľudí. K 31.12.2005 obec registrovala 1559 obyvateľov, z toho 799 mužov a 760 žien, čo predstavuje hustotu osídlenia 366 obyvateľov / km², k 31.12.2006 to bolo 1566 obyvateľov, z toho 601 mužov a 595 žien. Zohľadňujúc aj prirodzený prírastok obyvateľstva možno predpokladať do budúcnosti pozitívny rast počtu obyvateľov obce Nová Lesná.

Podľa údajov sledujúcich doterajší vývin počtu obyvateľov v obci sa v roku 2020 prognozuje nárast na 1834 obyvateľov.

4.2. PRÍRASTOK (ÚBYTOK) OBYVATELSTVA

Množstvo rozličných foriem pohybu obyvateľstva možno zaradiť do troch kategórií pohybu:

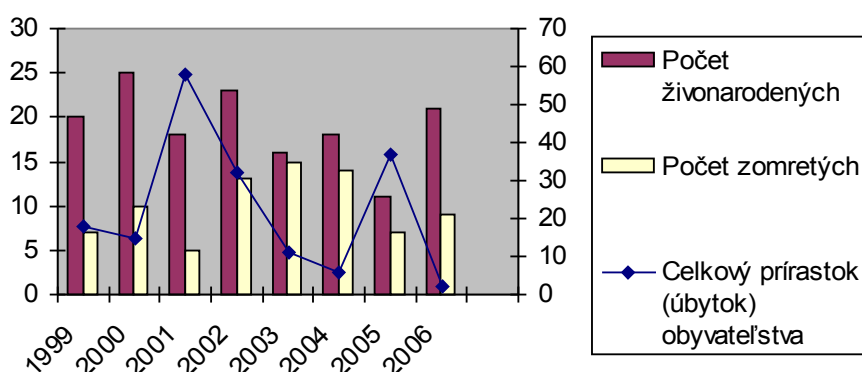
- prirodzený pohyb: je výsledkom prirodzeného rozmnožovania a odumierania obyvateľstva
- sociálno-ekonomický pohyb: je následkom sociálno-právnych zmien týkajúcich sa významných demografických charakteristík ako je zmena povolania, zmena rodinného stavu, úrovne vzdelania
- mechanický pohyb: zahŕňa všetky priestorové presuny obyvateľstva

Dynamika obyvateľstva Novej Lesnej

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Počet živonarodených spolu	20	25	18	23	16	18	11	21
muži	12	12	12	15	7	10	6	6
ženy	8	13	6	8	9	8	5	15
Počet zomretých spolu	7	10	5	13	15	14	7	9
muži	4	6	3	8	10	7	3	5
ženy	3	4	2	5	5	7	4	4

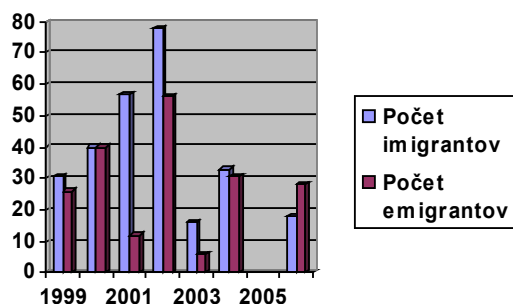
Celkový prírastok (úbytok) obyvateľstva	18	15	58	32	11	6	37	2
Počet imigrantov	31	40	57	78	16	33	35	18
Počet emigrantov	26	40	12	56	6	31	6	28
Počet sobášov	14	13	7	6	6	9	10	11

Obec Nová Lesná vykazuje mieru pôrodnosti na hodnote približne 13,1 promile a mieru úmrtnosti na hodnote približne 8,5 promile. Výsledkom týchto dvoch procesov dochádza v obci k celkovému prirodzenému prírastku obyvateľov, čo je dlhodobým trendom.

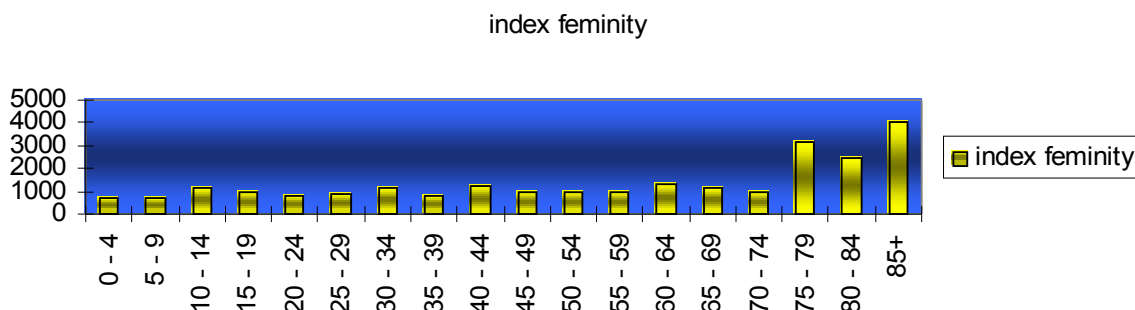
Pri hodnotení mechanického pohybu hovoríme o imigrantoch (prist'ahovaných) a emigrantoch (odst'ahovaných). Pri tomto type pohybu je možné konštatovať dlhodobý prísun imigrantov do obce.

Podľa dostupných údajov z rokov 1999 – 2006 možno vyhodnotiť dôvody imigračných a emigračných procesov v obci. Prist'ahovalcov tvorí prevažne skupina občanov v produktívnom veku, ktorí sa nasťahovali do obytných domov, do novopostavených alebo rekonštruovaných starších rodinných domov. Výrazný prírastok obyvateľstva z príčiny imigrácie do obce sledujeme hlavne v rokoch 2001 - 2002, kedy vo veľkej miere pokračovala výstavba rodinných domov v miestnej časti Malý Smokovec. Dôvody vyst'ahovania sa obyvateľov v sledovanom období boli vo väčšine prípadov riešenie bytovej otázky v iných okresoch Slovenska prípadne v zahraničí, kde si odst'ahovaní kúpili staršie alebo postavili nové domy, zmena rodinného stavu a pracovné príležitosti v inom slovenskom okrese alebo v cudzine, prevažne v Českej republike. V roku 2002 obec zaznamenala spomedzi rokov 1999 – 2006 najväčší počet emigrantov a v roku 2006 nastal obrat vo viacročnej tendencii, keď počet emigrantov prevýšil počet imigrantov, no napriek tejto skutočnosti bol zaznamenaný celkový pozitívny prírastok obyvateľstva.

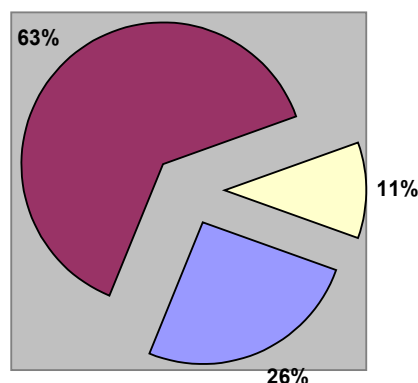
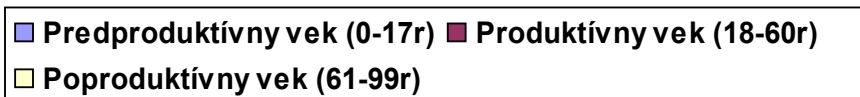
4.3. VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATELSTVA

Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia je hodnotená pomocou indexu feminity (podiel žien k mužom udávaný v promile) pre jednotlivé vekové kategórie. V obci Nová Lesná má mužské pohlavie prevahu vo veku 1 do 16 rokov, vo veku od 22 do 24 rokov, vo veku od 28 do 30 rokov, vo veku od 33 do 34 rokov a vo veku od 46 do 49 rokov v porovnaní so ženským pohlavím. Príslušníci ženského pohlavia majú prevahu nad mužským pohlavím vo veku od 20 do 21 rokov, od 25 do 26 rokov, od 35 do 37 rokov, od 50 do 60 rokov a od 78 po 91 rokov. V ostatných vekových kategóriách majú pohlavia rovnaké zastúpenie alebo generácia jedného pohlavia, narodeného v tom istom roku, má len veľmi malú prevahu nad opačným pohlavím. Najvýraznejšie sa prevaha mužského pohlavia ukazuje medzi obyvateľmi do veku 17 rokov a prevaha ženského pohlavia vo veku 50 - 60 rokov a 78 - 91 rokov. Z týchto poznatkov sa dá konštatovať, že medzi mladých ľudí tvoria najmä muži a staršia generácia je z veľkej miery zastúpená ženami.

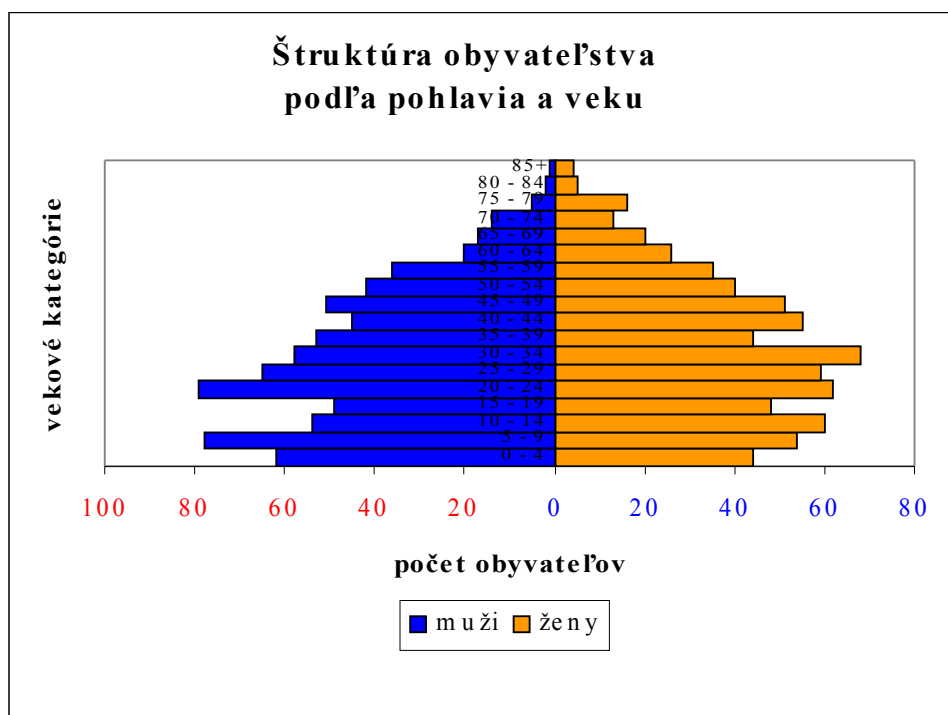

Jedna z metód hodnotenia vekovej štruktúry obyvateľstva je založená na porovnaní troch biologických vekových kategórií. 26% obyvateľov Novej Lesnej spadá do predproduktívnej kategórie obyvateľstva, v ktorej je 88% zastúpenie mužskej populácie a 12% zastúpenie žien. Priemerný vek v tejto kategórii je spolu 8,74 rokov, u mužov 9,25 a u žien 4,52 rokov. Do produktívnej zložky obyvateľstva spadá 63% obyvateľov s 50% zastúpením mužov a 50% zastúpením žien. Priemerný vek tejto zložky je 38,02 rokov, u mužov 37,91 a u žien 38,25 rokov. Do poproduktívnej zložky obyvateľov patrí 11% obyvateľov so 43% zastúpením mužov a 57% zastúpením žien. Priemerný vek tejto kategórie je spolu 69,68 rokov, u mužského pohlavia je to 69,35 a u ženského pohlavia 70,25 rokov.

Počet a percentuálne zastúpenie jednotlivých vekových kategórií v obci Nová Lesná (17.06.2007)

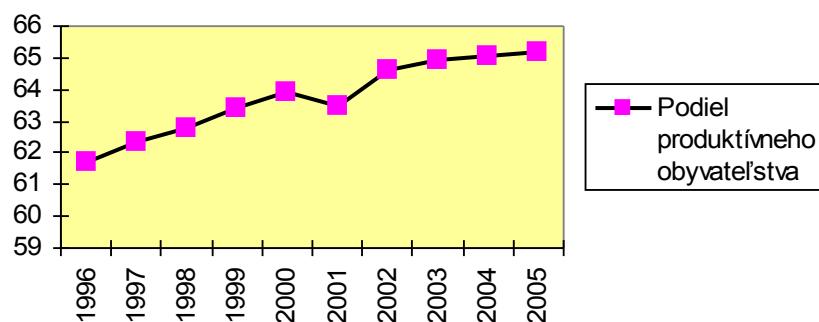
Štruktúra obyvateľov Novej Lesnej podľa pohlavia a veku

Neprihliadajúc na rozdelenie obyvateľov do troch biologických vekových kategórií je priemerný vek jedného obyvateľa obce je 38,81 rokov, u mužov 38,84 rokov a u žien 37,67 rokov.

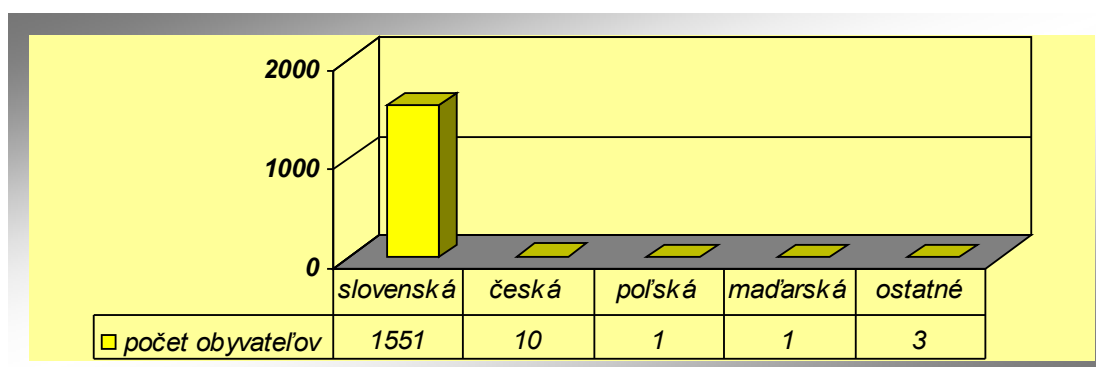
Veková pyramída vykreslená pre obec Nová Lesná zobrazuje progresívny typ, v ktorom predproduktívna zložka obyvateľstva prevyšuje poproduktívnu zložku obyvateľstva o 230%. Veľkú prevahu v zastúpení má produktívna kategória, čo naznačuje aj priemerný vek obyvateľov, populácia má dostatočnú reprodukciu a dochádza tým k prirodzenému prírastku obyvateľstva.

Vývoj podielu produktívneho obyvateľstva v okrese Poprad

4.4. NÁRODNOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV

Národnostná štruktúra obyvateľov obce Nová Lesná k 31.12.2006

Podľa sčítania obyvateľstva v roku 2006 žilo v obci Nová Lesná 99 % obyvateľov slovenskej národnosti, čo predstavuje 1551 obyvateľov, 0,64 % obyvateľov sa prihlásilo k českej národnosti, k poľskej a maďarskej národnosti sa zhodne prihlásilo 0,064% obyvateľov. Ostatné národnosti mali nízke zastúpenie a spolu sa k nim hlásili 0,19% obyvateľov.

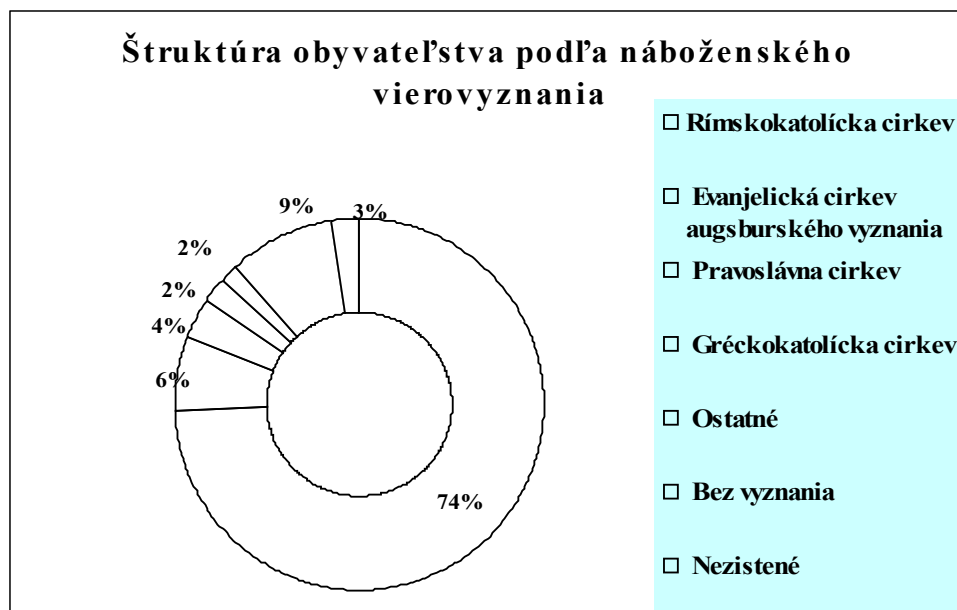
Jednoznačnú dominanciu v obci má obyvateľstvo so slovenskou národnosťou. Zvláštnou etnickou skupinou sú Rómovia. Najviac ich žije predovšetkým na Spiši a v Prešovskom kraji tvoria 4% obyvateľstva. V roku 2001 sa už značná časť Rómov dobrovoľne prihlásila k rómskej národnosti (v obci Nová Lesná to bolo 5% obyvateľov), no napriek tomu sa mnohí hlásili ešte k slovenskej alebo maďarskej národnosti, preto sa odhaduje, že ich reálny počet na území Slovenska je 3 krát väčší ako udávajú oficiálne štatistiky.

4.5. ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV PODĽA NÁBOŽENSKÉHO VIEROVYZNANIA

Pre zhodnotenie štruktúry obyvateľov obce Nová Lesná podľa náboženského vierovyznania boli použité údaje zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov za rok 2001.

Bývajúce obyvateľstvo podľa pohlavia a náboženského vyznania

Náboženské vyznanie / cirkev	Muži	Ženy	Spolu	% z celkového počtu obyvateľov
Rímskokatolícka cirkev	537	536	1073	74
Gréckokatolícka cirkev	16	16	32	2
Pravoslávna cirkev	26	28	54	4
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	44	47	91	6
Reformovaná kresťanská cirkev	2	4	6	0,42
Evanjelická cirkev metodistická	-	1	1	0,07
Apoštolská cirkev	-	-	-	-
Starokatolícka cirkev	-	-	-	-
Bratská jednota baptistov	-	-	-	-
Cirkev československá husitská	-	-	-	-
Cirkev adventistov siedmeho dňa	-	-	-	-
Cirkev bratská	-	-	-	-
Kresťanské zbory	5	4	9	0,63
Židovské náboženské obce	-	-	-	-
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	-	-	-	-
Ostatné	1	-	1	0,07
Bez vyznania	82	49	131	9

4.6. ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV PODĽA VZDELANIA

Pre zhodnotenie vzdelanostnej štruktúry obyvateľov a pre štruktúru obyvateľstva podľa ekonomickej aktivity obce Nová Lesná boli použité údaje zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov za rok 2001. V zmysle zákona o evidencii obyvateľov č. a v zmysle zákona o ochrane osobných údajov neexistujú oficiálna štatistika o vzdelanostnej štruktúre v obci.

Štruktúra obyvateľstva Novej Lesnej podľa vzdelania

Najvyšší ukončený stupeň školského vzdelania	muži		ženy		spolu	
		%		%		%
Základné	146	10,17	190	13,24	336	23,41
Učňovské (bez maturity)	137	9,55	104	7,25	241	16,79
Stredné odborné (bez maturity)	24	1,67	21	1,46	45	3,14
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	48	3,34	21	1,46	69	4,81
Úplné stredné odborné (s maturitou)	69	4,81	104	7,25	173	12,06
Úplné stredné všeobecné	18	1,25	30	2,09	48	3,34
Vyššie	4	0,28	3	0,21	7	0,49
	x	x	x	x	x	x
Vysokoškolské bakalárske	3	0,21	2	0,14	5	0,35
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	65	4,53	51	3,55	116	8,08
Vysokoškolské doktorandské	1	0,07	1	0,07	2	0,14
Vysokoškolské spolu	69	4,81	54	3,76	123	8,57
Vysokoškolské podľa zamerania:	x	x	x	x	x	x
- univerzitné	16	1,11	31	2,16	47	3,28
- technické	29	2,02	3	0,21	32	2,23

- ekonomické	11	0,77	10	0,70	21	1,46
- poľnohospodárske	8	0,56	5	0,35	13	0,91
- ostatné	5	0,35	5	0,35	10	0,70
	x	x	x	x	x	x
Ostatní bez udania školského vzdelania	15	1,05	10	0,70	25	1,74
Ostatní bez školského vzdelania	0	0,00	2	0,14	2	0,14
Deti do 16 rokov	201	14,01	165	11,50	366	25,51

Z hľadiska vzdelanostnej úrovne v roku 2001 v obci Nová Lesná 23,41% obyvateľov ako najvyššie dosiahnuté vzdelanie udáva základné. 19,93% obyvateľov dosiahlo stredný stupeň vzdelania avšak bez maturity, pričom vo veľkej miere prevyšuje učňovské vzdelanie. Stredné vzdelanie ukončené maturitou dosiahlo 16,87% s prevahou stredného odborného vzdelania. Stredné vzdelanie všeobecné za svoje najvyššie dosiahnuté vzdelanie udáva 3,34% obyvateľov. Vysokoškolsky vzdelaných prvého stupňa bolo k spomínanému roku v obci 0,35%. Vysokoškolsky vzdelaných druhého stupňa bolo v obci 8,08% s prevahou univerzitného vzdelania. Zastúpené bolo aj technické a ekonomické vysokoškolské vzdelanie. Bez školského vzdelania boli len 2 obyvatelia obce.

Podľa neoficiálnych poznatkov sa v porovnaní s rokom 2001 v súčasnosti zvýšil počet stredoškolsky a vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov vďaka zvyšujúcej sa kvalite a úrovne života, ako aj z dôvodu imigrácie produktívnej vekovej skupiny do obce spojenej s výstavbou rodinných domov v miestnej časti Malý Smokovec a výstavbou bytových jednotiek v bytových domoch.

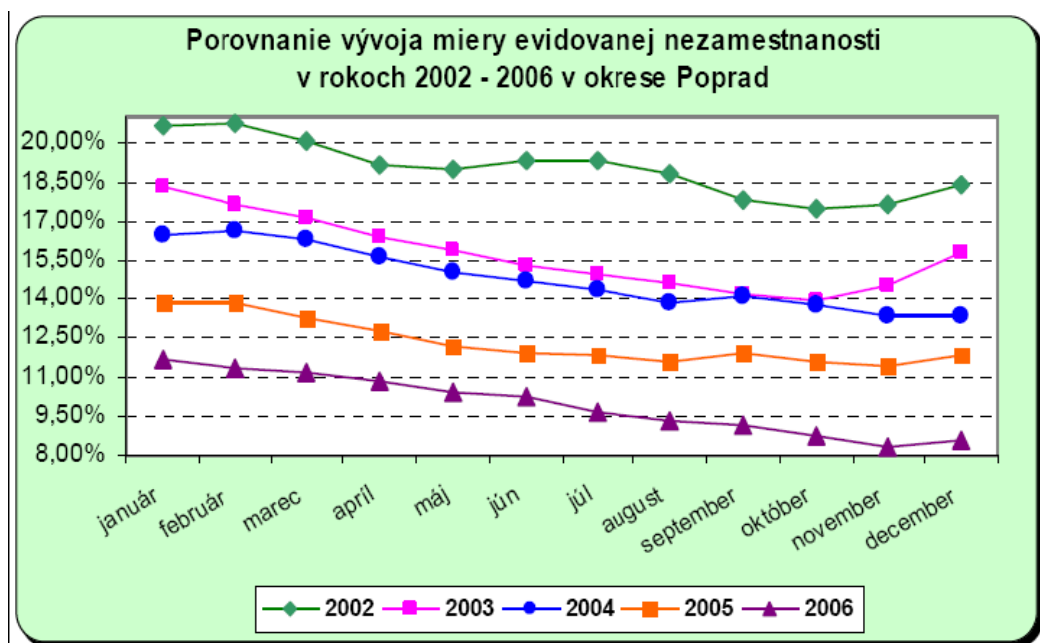
4.7. ZAMESTNANOSŤ OBYVATEĽOV

Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Poprad dosiahla 8,55 % k 31.12.2006 pri disponibilnom počte uchádzačov o zamestnanie 4432. Oproti roku 2005 došlo k zníženiu uvedeného ukazovateľa keď evidovaná miera nezamestnanosti bola 11,88% k 31.12.2005 pri disponibilnom počte nezamestnaných 6123. Miera evidovanej nezamestnanosti na Slovensku k 31.12.2006 za disponibilný počet EN predstavovala 9,40 %, okres Poprad sa umiestnil v rámci Slovenska z počtu 79 okresov na 40. mieste. Miera evidovanom nezamestnanosti klesla medzi rokmi 2003 a 2006 o 7,28% a disponibilný počet evidovaných nezamestnaných klesol o 3707.

Priemerný absolútny počet nezamestnaných v roku 2004 bol 8734. Priemerná miera evidovanej nezamestnanosti dosiahla v roku 2003 15,74 %. V roku 2004 poklesla priemerná miera evidovanej nezamestnanosti na 14,82%. Tento pokles je dôsledkom najmä cyklického sezónneho efektu a vplyvu novely zákona o zamestnanosti týkajúcej sa povinného 14-dňového cyklu kontaktovania sa evidovaného nezamestnaného s úradom práce za účelom preukázania hľadania si zamestnania. Pokles počtu nezamestnaných a aj priemernej miery evidovanej nezamestnanosti pokračoval aj v roku 2006. Priemerná miera evidovanej nezamestnanosti bola v roku 2005 12,36% a v roku 2006 9,97%.

Priemerný absolútny počet nezamestnaných v roku 2006 bol 6354 osôb a medziročne poklesol o 16,7% (o 1272 osôb).

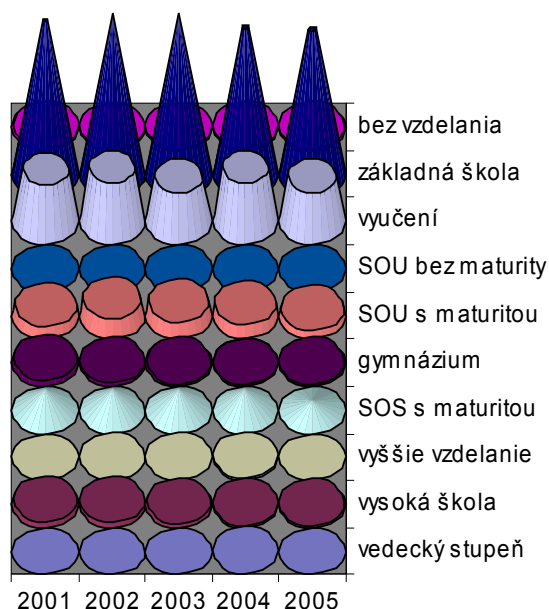
Vývoj miery nezamestnanosti v okrese Poprad v období rokov 2002-2006

Hodnotenie regiónu z hľadiska nezamestnanosti je charakteristické nadpriemernou mierou nezamestnanosti súvisiaca s reštrukturalizáciou hospodárstva. Zvyšovaniu zamestnanosti v regióne prispieva rozvoj súkromného sektora, predovšetkým sektora služieb v oblasti cestovného ruchu a drobných remeselných živností.

Na vývoj nezamestnanosti v obci Nová Lesná má rozhodujúci vplyv stav trhu práce hlavne pre občanov s ukončeným základným alebo stredoškolským vzdelaním bez maturity, ktorí sa uplatňujú na trhu práce najťažšie a tvoria až 98% všetkých nezamestnaných. V roku 2003 evidovala obec 205 nezamestnaných, v nasledujúcom roku ich počet mierne poklesol na 202, v roku 2005 bolo registrovaných 214 nezamestnaných obyvateľov. Výraznejšie poklesla obecná miera nezamestnanosti v roku 2006 na 165 obyvateľov a k 31.07.2007 bolo v obci evidovaných už len 137 nezamestnaných občanov. Pretrvávajúci priaznivý trend súvisí so zlepšením trhu práce pre obyvateľov so základným, stredným odborným alebo učňovským vzdelaním bez maturity v obci, ale aj v okrese Poprad, čo je dokladované aj na základe vývoja miery evidovanej nezamestnanosti v okrese. Obec Nová Lesná takisto podporuje nezamestnaných v hmotnej núdzi tým, že odpracujú v rámci aktivačnej činnosti 40 hod./mesiac malými obecnými službami t.j. kosenie trávnatých plôch, zber odpadkov a čistenie ulíc, odpratávanie snehu atď.

Vývoj absolútneho počtu nezamestnaných v obci Nová Lesná podľa dosiahnutého vzdelania:

Až 18,86 % uchádzačov o zamestnanie v obci je vo veku 35 až 39 rokov. Nad 10% uchádzačov o zamestnanie je vo veku od 25 do 29 rokov (16%), od 45 do 49 rokov (14,29%) a vo veku od 50 do 54 rokov (10,86%). Ostatné vekové kategórie majú zastúpenie pod 10%.

Negatívom pre obec, vyplývajúce z predloženej štruktúry, je možné považovať pomerne vysoký podiel uchádzačov o zamestnanie (nezamestnaných) vo vyšších vekových kategóriách. Práve títo nezamestnaní sa často vyznačujú úzkoprofilovým zameraním svojej profesie (t.j. veľká časť pracovných skúseností spadá pod jednu profesiu, často krát pod jeden subjekt). Za pozitívum tejto obce je možné považovať, takmer bezproblémové zaradenie sa do pracovného pomeru mladších vekových kategórií.

Alarmujúca je štruktúra nezamestnaných podľa dĺžky evidencie. Až 62,29% uchádzačov o zamestnanie je nezamestnaných vyše 24 mesiacov (okres Poprad 46,09%). Nad 12 mesiacov je v obci evidovaných 77,72% nezamestnaných. Obec sa z tohto hľadiska javí ako obec s vysokým podielom dlhodobo nezamestnaných, čo v budúcnosti môže spôsobovať problémy v hospodárstve obce.

Počet obyvateľov obce Nová Lesná odchádzajúcich do zamestnania mimo obec v roku 2001

odchádzka do obcí	Spolu
Poprad	163
Svit	11

Veľký Slavkov	4
Vysoké Tatry	125
ostatné obce v okrese	4
odchádzajúci v rámci okresu spolu	307
Bratislava hl.m. SR	8
ostatné obce mimo okres	17
odchádzajúci do iných okresov spolu	25
odchádzajúci do zahraničia	20
úhrn odchádzajúcich za obec	352

Počet obyvateľov bývajúcich mimo obec Nová Lesná dochádzajúcich do zamestnania do obce Nová Lesná v roku 2001

Dochádzanie do obcí	Spolu
Poprad	26
ostatné obce v okrese	8
dochádzajúci v rámci okresu spolu	34
ostatné obce mimo okres	19
dochádzajúci z iných okresov spolu	19
Úhrn dochádzajúcich za obec	53

4.8. ANALÝZA ŽIVOTNEJ ÚROVNE OBYVATEĽSTVA

Pre plnohodnotný život človeka je potrebné bývanie, ktoré by malo byť zabezpečované na úrovni adekvátnej celkovému stupňu rozvoja spoločnosti. K samozrejmostiam dnešnej spoločnosti patria splachovacie záchody, ktorými je v obci vybavených 98,8% bytov, v ktorých žije spolu 99,6% obyvateľov obce. Kúpeľňou alebo sprchovým kútom priamo v domácnosti je vybavených 98,2% bytov (99% obyvateľov). Na plyn je napojených 93,8% bytov, na verejný vodovod 96,2% bytov a na kanalizáciu 96,7% bytov. Z týchto údajov, ktoré boli vypracované v roku 2001, je možné vyvodiť záver, že obec Nová Lesná vykazuje nadpriemernú napojenosť na všetky tri prvky technickej infraštruktúry v porovnaní s celým územím Slovenska.

Vybavenie trvale obývaných bytov

Vybavenie	Počet	
	bytov	osôb v bytoch
Bytov spolu	341	1397
z toho:		
s plynom zo siete	320	1313
s vodovodom		
v byte	328	1355
mimo bytu	-	-
bez vodovodu	-	-
nezistené	13	42

s kanalizáciou		
prípojka na kanalizačnú sieť	333	1371
septik (žumpa)	4	14
so splachovacím záchodom	337	1391
s kúpeľňou alebo sprch. kútom	335	1384

Najväčší podiel na vykurovaní domácností nesie ústredné kúrenie lokálne na plyn (54,8%), dopĺňované ústredným kúrením diaľkovým (21,1%) a etážovým kúrením na plyn (12,3%).

Spôsob vykurovania trvale obývaných bytov

Spôsob vykurovania	Počet	
	bytov	osôb v bytoch
Ústredné kúrenie diaľkové	72	228
Ústredné kúrenie lokálne	188	812
na pevné palivo	-	-
na plyn	187	798
elektrické	1	14
Etážové kúrenie		
na pevné palivo	-	-
na plyn	42	194
ostatné	1	3
Kachle		
na pevné palivo	3	4
Elektrické	-	-
Plynové	-	-
Ostatné	-	-
Iné	35	156
Spolu	341	1397

Podľa neoficiálnych štatistík sa v porovnaní s rokom 2001 v súčasnosti životná úroveň obyvateľov a vybavenie trvale obývaných bytov zlepšila a stále vykazuje progresívnu tendenciu.

4.9. ÚROVEŇ BÝVANIA A VYBAVENOSTI DOMÁCNOSTÍ

Spracovanie vybavenosti domácností sa opiera o údaje zo sčítania obyvateľov z roku 2001.

Vybavenosť domácností v obci Nová Lesná

Vybavenie domácností	bytov		osôb v bytoch	
		%		%
Samostatná chladnička	204	59,82	831	59,48
Chladnička s mrazničkou	194	56,89	829	59,34
Samostatná mraznička	141	41,35	610	43,66
Automatická práčka	268	78,59	1 119	80,10
Farebný televízor	307	90,03	1 284	91,91
Telefón v byte	255	74,78	1 050	75,16
Mobilný telefón	120	35,19	482	34,50
Rekreačná chata, domček, chalupa	25	7,33	113	8,09
Osobný automobil	191	56,01	805	57,62
Osobný počítač	41	12,02	164	11,74
Osobný počítač s internetom	27	7,92	105	7,52

Vybavenosť domácností v obci sa podľa súčasných poznatkov výrazne zlepšilo, pretože jednotlivými technickými zariadeniami, ktoré slúžia k zlepšeniu komfortu danej domácnosti, disponuje veľká majorita bytov a rodinných domov a trend vývoja ich vybavenosti sa pohybuje pozitívnym smerom, pretože neustále klesá počet obyvateľov v hmotnej núdzi, nezamestnaných a zvyšuje sa úroveň životnej úrovne v obci.

5. BÝVANIE

Ukazovateľ počtu bytov na 1000 obyvateľov ukazuje, že Slovensko je zaradené s počtom 307 bytov na 1000 obyvateľov (288 bytov na 1000 obyvateľov v okrese Poprad) medzi zaostávajúce krajiny. Vývoj dokončených bytov nie je veľmi priaznivý v okrese Poprad, vezmúc do úvahy posledných 10 rokov. Počet dokončených bytov v roku 2006 je skutočne nízky v porovnaní s rokom 1989. Kým v r. 1989 bolo postavených 1209 bytov v okrese Poprad, v roku 2006 to bolo len 130 bytov. Oproti predchádzajúcemu roku je to pokles, keď v roku 2005 bolo dokončených 333 bytov.

Za povšimnutie stojí skutočnosť, že počas rokov 1995 až 2000 bolo dokončených v okrese Poprad 966 bytov, čo bolo menej ako napr. v roku 1990 za 1 rok.

5.1. VÝVOJ VÝSTAVBY BYTOVÉHO FONDU V OBCI NOVÁ LESNÁ

Podľa sčítania obyvateľov z roku 2001 bol v obci Nová Lesná bytový fond využitý na 85,7%. 14,3% bytov bolo v obci nevyužitých. V súčasnosti je bytový fond využitý na 100%, nakoľko obec nemá k dispozícii ďalšie byty. Priemerný vek stavieb (domov a bytov) sa v obci odhaduje na 25 rokov. Použitým materiálom pre výstavbu domov a bytov bol v prevažnej časti kameň a tehly.

V roku 1974 sa v obci postavilo 12 bytových jednotiek v dvoch bytových domoch s rovnakým počtom bytov pre Štátne majetky. Zhodne disponujú troma obytnými miestnosťami s kuchyňou a sociálnymi zariadeniami.

V roku 1978 sa vybudovali 4 bytové jednotky Štátnym lesom TANAP-u – Horská služba Tatranská Lomnica, medzi nimi 3-izbové byty s kuchyňou, sociálnym zariadením, pivnicou a garážou.

V roku 1979 sa postavilo 6 bytových jednotiek v bytovom dome pre Tatranskú správu účelových zariadení SO ČSZTV Nový Smokovec.

V roku 1989 začala obec Nová Lesná plánovanú výstavbu 189 bytových jednotiek v bytových domoch, ktorú realizovala Stavebná spoločnosť Tatry s.r.o. so sídlom v Poprade. Dobudovalo sa 161 bytových jednotiek, ktoré boli charakterizované ako sociálne byty. Výstavba týchto bytov trvala 3 roky. Boli skolaudované v roku 1992, ostatné v roku 1993 a neskôr. Finančné prostriedky pri realizácii tejto výstavby boli poskytované všetkým nájomníkom bytov zo Štátneho fondu rozvoja bývania. Spolupráca Obecného úradu so stavebnou firmou bola dostačujúca. Z počtu 161 bytových jednotiek je evidovaných 150 odpredaných bytov a 11 nájomných bytov.

V roku 2004 bolo skolaudovaných 16 bytových jednotiek v bytovom dome, ktoré sú v osobnom vlastníctve. Stavbu realizoval Slopanel, a.s. Žilina.

V súčasnosti je v obci 295 rodinných domov. Prevažne sú to nové výstavby, ale niektoré domy pochádzajú ešte z povojnového obdobia. Pri každom rodinnom dome sa nachádza záhrada, garáže, altánky, hospodárske budovy a podobne. Zariadenie týchto domov je individuálne. Patria medzi ne domácnosti s priemerným, ale aj nadštandardným vybavením. Nakoľko je v obci veľmi rozvinuté poskytovanie ubytovania zahraničným turistom v rodinných domoch, obyvatelia obce v značnej miere dbajú o zveľaďovanie svojich domov a záhrad. Na výstavbu rodinných domov v obci bola v minulosti poskytovaná stavebná pôžička od štátu.

Vývoj výstavby rodinných domov v obci Nová Lesná

Obdobie výstavby	rodinné domy
- 1899 a nezistené	6
1900 - 1919	5
1920 - 1945	4
1946 - 1970	35
1971 - 1980	75
1981 - 1990	77
1991 – 2001	25
2002	17
2003	17
2004	14
2005	12
2006	8
spolu	295

5.2. TRH S NÁJOMNÝMI BYTMÍ V OBCI NOVÁ LESNÁ

Verejné byty sa odlišujú od súkromných bytov v mnohých ukazovateľoch. Vo verejných bytoch je nájomné stanovené na základe príjmu rodiny a jej veľkosti, v súkromnom sektore je nájomné stanovené vlastníkom. Veľa práv a povinností nájomníkom vo verejnom sektore je stanovených zákonom. Ak by žiadateľ o nájomný byt nespĺňal určité kritéria stanovené zákonom, nemal by možnosť získať takýto druh bývania.

V rokoch 1992 - 1993 bolo 96 bytov odovzdaných do nájmu, z toho 18 jednoizbových, 35 dvojizbových a 43 trojizbových bytových jednotiek.

Obec Nová Lesná má v súčasnosti v nájme 11 bytov, ostatné boli odpredané do osobného vlastníctva. V nájomných bytoch žijú prevažne sociálne slabší obyvatelia, ktorí majú pre nedostatok financií a preto problém s odkúpením bytu do osobného vlastníctva.

Ak uvedený trend bude pokračovať, samospráva zostanú len nájomné byty, ktoré budú slúžiť sociálne slabším občanom. Tento stav bude úplne odlišný zo skutočnosťou na trhu v západných krajinách, kde nájomné bývanie je viac-menej vybilancované k bývaniu vlastníckemu (50% na 50%).

Za normálnych okolností trh s nájomnými bytmi napĺňa požiadavky ľudí, ktorí jednoducho dávajú prednosť bývaniu takéhoto typu. Iná situácia je však na Slovensku, kde podľa zákona nájomníci majú právo kúpiť si byt a samospráva je im povinná ho predať za zostatkovú cenu, ktorá je očividne nižšia ako trhovú cenu. Táto skutočnosť je ovplyvnená tiež faktom, že samospráva ako vlastník nemá dostatočné množstvo finančných prostriedkov na zabezpečenie kvalitnej údržby bytového fondu a to vďaka tiež zákonom stanovenému nájomnému.

Trh s nájomnými bytmi je v súčasnosti (2001-2006) ovplyvňovaný dosť silnou politikou z úrovne štátu a to hlavne dotačným systémom, ktorý poskytuje možnosti pre samosprávu v oblasti nájomného bývania a to vo forme podpory dotácie a nízkoúrokového úveru. Ba čo viac, dotácia je poskytovaná tiež na infraštruktúru. Štátne podmienky pre získanie tejto dotácie sú tie, že celkové stavebné náklady nesmú prevýšiť stanovenú výšku a byt nesmie presahovať určitú plochu.

Uvedené možnosti sú len jednou časťou riešenia výstavby bytov, možno vo väčšom rozsahu je potrebné uplatniť adekvátne manažment hospodárenia s nehnuteľnosťami.

5.3. TRH SO SÚKROMNÝMI BYTMI

Vývoj bytovej výstavby a jeho financovania prešiel sériou zmien odrážajúcich ako počet, taktiež štruktúry bytov. Za obdobie rokov 1948 až 1990 bolo vybudovaných 1 352 779 bytov na Slovensku. V rokoch 1948 až 1960 podiel súkromnej bytovej výstavby bol 52,2%, kým podiel štátnej a verejnej bytovej výstavby bol 46,3%. V rokoch 1981 až 1990 podiel súkromnej výstavby bol 31,1%, podiel štátnej a verejnej výstavby bol 19,4% a podiel družstevnej výstavby bol 47,5%. Po roku 1990 vďaka transformácií ekonomiky zmeny zahrnuli tiež oblasť financovania výstavby. Bytová výstavba po roku 1990 značne poklesla. Táto situácia je zapríčinená menším podielom vlády vo financovaní bytovej výstavby. Bytová výstavba v okrese Poprad v posledných rokoch vykazuje premenlivý trend, keď v priemere za roky 2000 – 2006 bolo ročne dokončených 240 bytov.

V Slovenskej republike 307 trvalo obývaných bytov pripadá na 1000 obyvateľov /sčítanie obyvateľov v roku 1991/. Podľa sčítania obyvateľstva v roku 2001 pripadá na jeden trvalo obývaný byt 3,42 trvalo obývajúcich osôb v okrese Poprad.

Podiel súkromného vlastníctva bytov na slovenskom trhu je vďaka privatizácii dosť vysoký, cca 80%. Počas privatizácie nájomníci dostali právo a teda možnosť kúpiť si nájomný byt za zostatkovú účtovnú hodnotu.

V rokoch 1993 až 1996 v obci Nová Lesná bolo v bytových domoch odpredaných 43 bytov do osobného vlastníctva. V roku 1997 bolo odpredaných 14 bytov a do súkromného vlastníctva istého podnikateľského subjektu prešlo v roku 1998 deväť bytových jednotiek.

V rokoch 2004 – 2005 boli v obci Nová Lesná odpredané byty v jednom bytovom dome s pomocou finančných prostriedkov z fondu rozvoja bývania.

Keďže v regióne Vysokých Tatier nebol v minulosti dostatok voľných bytov, záujemcovia z tejto lokality dostali možnosť odkúpenia si bytov v Novej Lesnej.

Veľkostné charakteristiky domového fondu obce Nová Lesná v roku 2001

Počet	rodinné domy	bytové domy	domový fond spolu
Trvale obývané byty			
Veľkosť bytov:			
1 obytná miestnosť	3	16	19
2 izby	7	35	42
3 izby	46	60	106
4 izby	35	3	38
5+ izieb	136	0	136
Počet osôb na 1:			
byt	4,4	3,5	4,1
obytné miestnosti	0,84	1,44	0,95
Priemerný počet:			
- m ² obytnej plochy na 1 byt	92,7	41,8	75,7
- m ² celkovej plochy na 1 byt	141,7	58,8	114
- m ² obytnej plochy na 1 osobu	21,1	11,9	18,5
- obytných miestností na 1 byt	5,25	2,44	4,31

5.4 BYTOVÁ POLITIKA

V oblasti bývania je pre obec dôležitý rozvoj. Tento rozvoj je však potrebné realizovať za zohľadnenia ľudských zdrojov (sú predpokladom pre jeho využitie), finančných zdrojov (sú predpokladom na jeho realizáciu), umiestnenia a vzhľadu nových bytových objektov (sú predpokladom k zachovaniu urbanisticko-architektonickej koncepcie obce) a za dosiahnutia európskych štandardov.

Bývanie sa považuje za dostupné, ak náklady nepresahujú viac ako 30% z mesačného príjmu rodiny. Väčšina obyvateľov a zvlášť mladé rodiny potrebujú dostupné bývanie, čo je vzhľadom na ich výšku príjmu do značnej miery ťažko dosiahnuteľné. Ďalším faktorom je to, že mladí občania v Novej Lesnej momentálne nemajú možnosť zakúpiť si byt z dôvodu nedostatku bytov.

Samospráva nemá jasnú pozemkovú politiku. Najdôležitejším ukazovateľom je skutočnosť, že obec Nová Lesná odpredala všetky pozemky a tento stav vyústil do

situácie, že nevlastní žiadne stavebné parcely. Vážnym dôvodom predaja pozemkov bol fakt, že zdroj týchto príjmov slúžil na pokrytie bežných výdavkov samosprávy. Realizácia novej výstavby je momentálne možná len na pozemkoch patriacich súkromným vlastníkom alebo v správe SPF.

Problém spočíva v nekompatibilitnosti spolupráce medzi rozdielnymi skupinami /obyvatelia – vlastníci nehnuteľností i záujemcovia, banky, stavebné spoločnosti, cirkev, samospráva/. Aby sa prekonala táto prekážka, úlohou samosprávy je vstúpiť do súkromno-verejnej spolupráce. Na dosiahnutie je treba naplniť nasledovné kroky:

- samospráva stanoví rámec a potreby jednotlivých komún, dostupných zdrojov a tiež obecnej bytovej politiky, kde budú rámcovito stanovené návrhy;
- stavebná firma spolu s cieľovou skupinou ľudí vypracujú koncepciu výstavby, potenciálne možnosti financovania a nájdu dostupnú pôdu;
- samospráva, vlastníci nehnuteľností, cieľová skupina ľudí a stavebná organizácia zrevidujú, poopravia a v konečnom dôsledku schvália návrh výstavby.

Pri perspektíve obývanosti 3,5 obyv./byt, s ktorým je možné uvažovať za predpokladu zvýšenia štandardu bytovej situácie, a podľa návrhu bytových jednotiek, bude v roku 2020 v obci Nová Lesná 312 bytov v bytových domoch a 361 rodinných domov, čo predstavuje spolu 524 bytových jednotiek.

6. ANALÝZA TECHNICKEJ VYBAVENOSTI

Vstupom do XXI. storočia niekoľkonásobne vzrástol význam infraštruktúry v celosvetovom meradle.

V tomto význame nebude možné posudzovať Slovensko a jeho regióny ako samostatné časti vytrhnuté z celku obzvlášť pri ambíciách krajiny začleniť sa do medzinárodných integračných zoskupení. Význam infraštruktúry ako časti hospodárstva krajiny narastá nielen v chápaní logistického procesu zásobovania krajiny a jej častí energiou, jej výrobou a distribúciou, vodným hospodárstvom a šírením informácií ale v širších rámcoch ochrany života na Zemi a zdravia jej obyvateľov aj v rešpektovaní prírodných zákonitostí a daností jednotlivých krajín sveta, v ekológii, v odhaľovaní rezerv využívania alternatívnych zdrojov výroby energií a v mnohých iných oblastiach.

6.1. ENERGETIKA A TEPLOFIKÁCIA

Hlavným cieľom regionálnej energetickej politiky ako aj energetickej politike v Novej Lesnej je rozvoj ekonomiky a zlepšenie, minimálne však udržanie kvality životného prostredia. Súčasťou tejto politiky je postupné vypracovávanie energetických zásad v nasledovných oblastiach:

- obnoviteľné zdroje
- malé vodné elektrárne
- slnečná energia
- geotermálna energia

- vodná energia
- náhrada jednoúčelových energetických výrobní kombinovanou výrobou elektriny a tepla

Obec Nová Lesná je elektrickou energiou zásobovaná z ES 110/22 kV vedením č.353. Distribučná sústava je napájaná z elektrickej stanice Poprad I. Všetky vývody z elektrických sietí Poprad I severným smerom sú v zastavanom území kabelizované vrátane samostatných káblov ŽSR. Majiteľom aj prevádzkovateľom elektrickej distribučnej siete okrem verejného osvetlenia je Východoslovenská energetika a.s.

V intraviláne obce je na vedenie č. 353 napojených 5 transformovní s názvom: Obec (250 kVA), Obec MTR (400 kVA), IBV (2 x 240 kVA), Horná (250 kVA) a Pieskový vrch (100 kVA). Okrem týchto trafostaníc sa v extraviláne obce nachádzajú ďalšie dve jednoúčelové transformovne s názvom VVaK (100 kVA) a Šport – relax centrum (250 kVA). Sekundárne rozvody NN sú v obci riešené prevažne vzdušnými vedeniami okrem sídliska, ul.J.Stilla, časti Školskej ulice a Lipovej ulice.

Z dôvodu rozvoja individuálnej bytovej výstavby na území pri bývalých skleníkoch sa vybuďovala nová vhodne situovaná trafostanica 2 x 630 kVA. Riešené územie je zásobované elektrickou energiou z primárneho 22kW vedenia č. 353 Poprad I. Sekundárne rozvody nízkeho napätia sú tu vedené podzemne. Pre novú individuálnu bytovú výstavbu vedľa Tatranskej ulice a z dôvodu podpory podnikateľských zámerov v areáli bývalého štátneho majetku, obec do budúcnosti počíta s výstavbou ďalších transformovní a ďalšou postupnou kabelizáciou všetkých nadzemných vedení.

Obec naďalej disponuje verejným osvetlením. Potrebná je rekonštrukcia obecného osvetlenia vzhľadom na nasledovné nedostatky jestvujúceho osvetlenia : zemné vedenie je zastaralé, nevyhovujúce v súčasnosti platným STN, uzemnenie stožiarov je silne skorodované a nefunkčné, stožiare skorodované a pokrivené vzhľadom na pôsobenie silných vetrov, elektrické vybavenie stožiarov je zastaralé a nevyhovujúce platným STN, svetelné telesá sú skorodované a majú vysokú náročnosť na spotrebu elektrickej energie. Riešením rekonštrukcie osvetlenia by obec dosiahla úspory v spotrebe elektrickej energie a tým aj úspory nákladov. Rekonštrukcia osvetlenia sa bude realizovať v dvoch etapách. Do prvej etapy r. 2007 -2008 by spadali nasledovné obecné ulice : Slávkovská, Vodárenská, SNP, Jána Stilla, IBV, Školská, Druhá etapa /r. 2009-2010/ by sa dotýkala osvetlenia na uliciach : Lipová, Sadová, M.R.Štefánika, Horská, Lúčna, Tatranská.

Výroba tepla v obci Nová Lesná je v súčasnosti uskutočňovaná individuálnom spôsobom – plynovými kotolňami umiestnenými pri jednotlivých nehnuteľnostiach, elektrickými kachlami alebo tuhým palivom. V jednom bytovom dome sú tri byty vykurované elektricky, 30% rodinných domov využíva okrem plynu aj tuhé palivo. Všetky objekty vo vlastníctve obce majú vlastnú plynovú kotolňu.

6.2. Zásobovanie pitnou vodou

Obec Nová Lesná je zásobovaná pitnou a požiarnou vodou z tatranského skupinového vodovodu, z povrchových gravitačných zdrojov na Žakovskej Pol'ane. Voda z uvedeného zdroja sa upravuje v úpravni vody - odkyselovacej stanici na Žakovskej Pol'ane. Prevádzkovateľom tatranského skupinového vodovodu je VVaK OZ Poprad. Nová Lesná má vybudovaný prívod vody zo Žakovskej Pol'any DH 200 v dĺžke 1310 m a DN 150 v dĺžke 2230 m. Taktiež má akumulčné vodojemy a rozvodnú vodovodnú sieť pre dve tlakové pásma. Jestvujúca rozvodná vodovodná sieť v obci je

okruhovú, I. a II. tlakové pásmo je navzájom prepojené bez redukcie tlaku. Miestna časť malý Smokovec je zásobovaná pitnou a požiarnou vodou cez vodovodný systém Smokovcov. Prívod vody je realizovaný z vodojemu v Hornom Smokovci cez vodovodnú sieť Dolného Smokovca a sídliska Pod lesom. Zdrojom vody pre Smokovce sú prevažne povrchové tatranské vodné toky, ktoré nepostačujú kryť požadovanú potrebu vody spotrebiska. Plánované je preto do roku 2010 vybudovanie III. tlakového pásma s novým vodojemom s akumuláciou vody $A = 2 \times 450 \text{ m}^3$ a napojenie na vodný zdroj Žakovská Poľana, ktorý kapacitne vyhovuje maximálnej dennej spotrebe obce. Čiastočne bude uvedené územie zásobované aj vodou zo zdrojov Smokovcov podľa kapacitných možností. Pre požiarnu potrebu budú v riešenom území osadené vonkajšie nadzemné a podzemné požiarné hydranty.

Priemerná potreba vody obyvateľstva v obci Nová Lesná je 4,89 l/s, maximálna denná potreba vody obyvateľstva je 6,85 l/s a maximálna hodinová potreba vody obyvateľov je 12,33 l/s.

V územnom pláne sú navrhnuté alternatívy odstránenia deficitov vodovodnej siete t.j. výstavba nových vrtov na Žakovskej Poľane, rekonštrukcia úsekov potrubia, ktoré kapacitne nevyhovujú pre členitý terén a tlak, napojenie obce Nová Lesná na nové povrchové zdroje v prípade preukázania kvality vody v Novolesnianskom potoku podľa STN 75 71 11 a napojenie obcí Veľký Slavkov a Mlynica na vodný zdroj Liptovská Teplička.

6.3. zásobovanie úžitkovou vodou

V rámci urbanistického návrhu je na Novolesnianskom potoku navrhnutá vodná nádrž, ktorá bude slúžiť ako zdroj úžitkovej vody pre navrhnuté objekty občianskej vybavenosti, na polievanie zelene, ako aj hygienu ich areálov. Nádrž bude čiastočne slúžiť aj ako zdroj pre potipožiarné účely v II. a III. tlakovom pásme.

V centrálnej zóne obce je vybudované jazierko, ktoré okrem estetickej funkcie slúži ako akumulačná nádrž v prípade prívalových vôd.

6.4. kanalizácia a čistenie splaškových odpadových vôd

Obec Nová Lesná disponuje splaškovou kanalizačnou sieťou. Splaškové vody sú odvádzané do zberača DN - 400 a DN - 600 Dolný Smokovec – ČOV Matejovce. Tento zberač prechádza od ČOV Pod lesom okrajom obce Nová Lesná smerom k obci Mlynica a ďalej na novovybudovanú centrálnu ČOV Poprad – Matejovce. Splaškové vody sú po prečistení zaústené do Červeného potoka a ďalej do rieky Poprad. Zberač zo Smokovca sa predĺžil do zberača „O“ DN - 1600 Svit – Poprad – ČOV Matejovce. Tieto vody sú, do dobudovania centrálnej ČOV, prečisťované v provizórnej ČOV za Matejovcami. Existujúci kanalizačný systém splaškových odpadových vôd kapacitne vyhovuje potrebám obce. Priemerný denný odtok splaškových odpadových vôd je 10,94 l/s, maximálny denný odtok je 31,37 l/s a minimálny denný odtok je 5,47 l/s. Dažďové odpadové vody sú odvádzané systémom rigolov a čiastočne dažďovou kanalizáciou do miestnych potokov.

6.5. Zásobovanie plynom

Obec Nová Lesná je napojená na plynovodnú sieť Slovenského plynárenského priemyslu, organizačne spadá pod SPP O.Z. Poprad, plynoslužobňa Starý Smokovec. Plynofikácia obce začala v roku 1975. Plynovody v Novej Lesnej sa napájajú na

plynovodnú sieť v Starom Smokovci, časť Pod lesom. V obci bol rozvod plynu pred rozšírením riešený stredotlakom s tlakovou hladinou do 100 kPa. Celková dĺžka plynovodov sa rozšírila z 5031 m na 8143 m, pričom 7808 m tvorí lineárny polyetylén a 335 m oceľ DN 100. Prevádzkový tlak v plynovodnej sieti v Novej Lesnej po rozšírení plynovodnej siete do novej individuálnej bytovej výstavby poklesol na 79, 48 kPa, čo umožňuje bezpečnú prevádzku regulátorov tlaku plynu a maximálna hodinová spotreba plynu u obyvateľstva klesla z 947 m³/hod na 725 m³/hod.

6.6. Telekomunikácie

V súčasnosti je obec napojená na telefónnu ústredňu Starý Smokovec s prívodovou kapacitou do obce 350 párov. Kapacita je pre navrhované aktivity nedostačujúca a preto je pre obec potrebné túto kapacitu zdvojnásobiť, čo je možné dosiahnuť vybudovaním nového prívodného kábla z TÚ Starý Smokovec, alebo vybudovaním ústredného zariadenia s digitálnym systémom, s čím obec počíta v blízkej budúcnosti.

V obci funguje od roku 2003 na frekventovaných miestach kamerový systém, ktorý bol vybudovaný za účelom ochrany súkromného majetku pred ničením a doposiaľ sa ukazuje ako veľmi efektívny. Kamery sú napojené na monitor umiestnený v budove Obecného úradu. Plánuje sa rozšírenie kamerového systému, aby mohlo byť monitorované čo najväčšie územie obce.

Nová Lesná disponuje aj obecným rozhlasom, ktorý zabezpečuje drôtový systém s ampliónmi. Amplióny sú umiestnené na všetkých uliciach obce okrem miestnej časti Malý Smokovec, preto je potrebné rozšíriť rozhlas aj tam. Obec v blízkej budúcnosti plánuje prebudovanie aktuálneho systému na bezdrôtový rozhlasový systém, pretože stará rozhlasová ústredňa má nedostatočný výkon, vysokú poruchovosť, je finančne náročná na opravy. Z uvedeného dôvodu je potrebná výmena ústredne za ústredňu s dostatočným výkonom a s možnosťou prehrávania CD diskov. Reprodukory sú zastaralé, poškodené najmä pôsobením poveternostných vplyvov. Dôsledkom členitého terénu, nevyhovujúcim poveternostným podmienkam a veľkým vzdialenostiam je najekonomickejšim riešením ozvučiť obec bezdrôtovým rozhlasom.

7. DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Dôležitou súčasťou každej obce je dopravný systém. Na jeho vývoji sa podieľali jednak historické skutočnosti, ale v nemalej miere aj tvar územia, tvar a smer doliny Novolesnianskeho potoka. Koncepcia riešenia dopravy vychádza zo zásady rešpektovania záujmov TANAPu, vhodného napojenia obecného územia na dopravnú sieť v údolnom urbanizovanom pásme a s centrom oblasti Vysokých Tatier ako územia sídelno – rekreačného charakteru.

7.1. ŠIRŠIE DOPRAVNÉ VZŤAHY

Z hľadiska širších dopravných súvislostí sa územia popradského okresu dotýkajú dva z troch kľúčových dopravných priestorov Slovenska najvyššej dôležitosti. Zo západného smeru je to západný pól severozápadného dopravného uzla so svojim ťažiskom v Žiline (dopravné väzby s PR a ČR) a z juhozápadného smeru tiež nepriamo východný dopravný uzol s ťažiskom v priestore Košíc a Prešova (dopravné väzby s PR, MR a Ukrajinou). Tretím, najdôležitejším dopravným uzlom Slovenska, je metropolitné územie štátu – Bratislava. Severná línia prepojenia hlavných dopravných uzlov Bratislava – Žilina – Košice vytvára hlavný slovenský dopravný a sídelný koridor.

Celá oblasť Vysokých Tatier je letecky prepojená so zázemím regionálneho až medzinárodného dosahu prostredníctvom letiska Poprad - Tatry.

Podobne je to aj s koncepcnými úvahami o zapojení jednotlivých dopravných systémov do medzinárodných súvislostí. Tu sú taktiež záväzné transeurópske trasy, schválené v medzinárodných dohodách medzi Slovenskom a ostatnými krajinami. Na základe týchto dohôd je cesta č. I/18 v úseku Žilina - Poprad - Košice - Michalovce (v súčasnosti prebudovávaná na diaľnicu) zaradená do ciest európskej siete ako E-50 (Česká republika - Slovensko - Ukrajina). Obdobne železničná trať Žilina – Poprad - Košice je zaradená podľa európskych dohôd AGC, AGTC, TEN a TER ako železničná trať C - E 40 (Čadca - Žilina - Košice - Čierna nad Tisou).

Situovaním trás cestnej a železničnej dopravy v koridoroch budú vytvorené optimálne podmienky napojenia štátneho nadradeného dopravného systému na transeurópsky dopravný systém. Územím okresu Poprad prechádza severný koridor, ktorý

bude využívaný: úsekmi diaľnice D1 a možnou trasou vysokorýchlostnej železnice. Systém vysokorýchlostných a modernizovaných železničných tratí má plniť funkciu väzieb na predpokladané európske sídelné zoskupenia. Pre podtatranský región sa javí výhodná možná pozícia vedenia potenciálnej trasy vysokorýchlostnej železnice cez mesto Poprad, v smere východ - západ, prepojením miest Bratislava - Košice.

Spojenie obce Nová Lesná so sídlom VÚC môžeme hodnotiť ako dobré, napriek vzdialenosti cca. 90 km. Vybudovaná diaľnica skráti časovú dostupnosť až o 25 minút. Časová dostupnosť po železnici je menej vhodná.

7.2. CESTNÁ DOPRAVA

Územie je dopravne napojené sieťou cestných komunikácií. V severo-južnom smere vedie popri obci jedna z radiál Vysokých Tatier, štátna cesta II. triedy č. 534 Poprad - Starý Smokovec, ktorá je svojím významom a polohou nadradená územiu. Zabezpečuje prepojenie obce s okolitými sídlami v horskom pásme, s údolným urbanizovaným územím a napojenie sa na cestnú sieť Slovenska. Do územia zasahuje ochranným pásmom, ktoré je 25,0 m od osi vozovky. Cesta II/534 je stavebne nová a má vyhovujúce technické parametre aj pre prognózy horizont. V súčasnosti je daný návrh na jej prehodnotenie do siete I. tried.

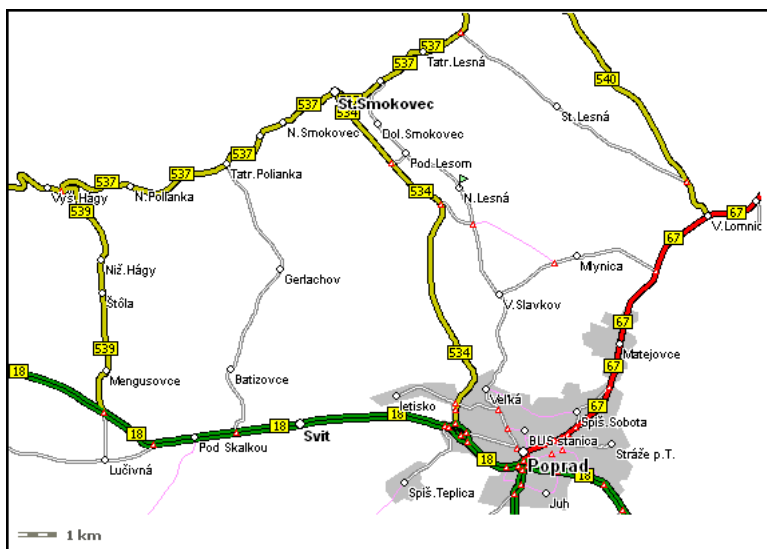
Priamo obcou po celej dĺžke prechádza štátna cesta III. triedy číslo 5343 Poprad (mesto) - Poprad Veľká (napojenie na D1) - Starý Smokovec, ktorá plní rekreačno-obslužnú funkciu a na rozdiel od štátnej cesty II/534 je súčasťou komunikačnej kostry, na ktorú nadväzujú miestne komunikácie zberné, obslužné a pešie. Svojím významom zabezpečuje funkciu zbernej komunikácie a zároveň slúži ako spojnica na hlavnú cestnú sieť. Vzhľadom na súčasný stav cesty III/5343, ktorá je čiastočne obojstranne obštaná IBV, bol predložený návrh na preloženie tejto komunikácie do novej polohy v západnom smere na úkor existujúcej priekopy južne od komunikácie. Takto vytvorí zbernú os s čiastočnou priamou obsluhou priláhlého územia. Na túto sa priamo

napájajú miestne komunikácie funkčnej triedy C, ktoré zabezpečujú sprístupnenie a obsluhu územia.

Obec prestavala aj existujúcu komunikáciu v historickom centre mesta za účelom plnenia dopravnej a spoločenskej funkcie.

Pri zmene organizácie dopravy na obojsmerné komunikácie je nutné, vzhľadom k existujúcemu obstaveniu, zriaďovať parkovacie miesta na súkromných pozemkoch.

Poloha obce Nová Lesná vzhľadom k cestnej sieti Slovenska

Štruktúra cestných komunikácií v okolí Novej Lesnej

7.3. STATICKÁ DOPRAVA

Obec v súčasnosti trpí nedostatkom parkovacích miest, z dôvodu vysokého počtu ubytovaných na súkromí s obmedzeným priestorom na parkovanie priamo na ulici. Tento stav je riešený organizáciou dopravy na obslužných komunikáciách, ktoré sú jednosmerné s možnosťou parkovania.

Pre zlepšenie existujúceho stavu sú navrhnuté pozdĺžne parkovacie stánie pri obslužných komunikáciách v historickej časti obce a pri objektoch vybavenosti obce.

Garážovanie vozidiel pri individuálnej bytovej výstavbe je zabezpečené priamo v rodinných domoch. Do budúcnosti sa navrhuje výstavba boxových garáží najmä pre sústredenú bytovú výstavbu.

7.4. prímestská a autobusová doprava

Autobusovú dopravu v obci a autobusové spojenie obce s okolitými sídlami (mestami) prevádzkuje SAD Poprad. V obci sú zriadené dve autobusové zastávky (pri obecnom úrade a pri cintoríne). V smere Nová Lesná – Poprad A.S. premáva v pracovných dňoch 7 spojov, počas víkendu a sviatkov 1 spoj. Dĺžka tejto trasy je 8 km a cesta trvá v priemere 30 minút. V opačnom smere má Nová Lesná autobusové spojenie s Novým Smokovcom realizované v pracovných dňoch 6 spojmi (z toho 5 spojov premáva len v dňoch školského vyučovania), počas víkendu a sviatkov obec týmto smerom nemá autobusové spojenie. Dĺžka tejto trasy je 7 km a cesta trvá v priemere 26 minút.

Autobusová stanica v Poprade zabezpečuje spojenie na vnútroštátne linky, ako aj priame napojenia na európsku autobusovú sieť.

7.5. cyklistická doprava

V obci sa cyklistická doprava realizuje prostredníctvom cestných komunikácií, ktoré sú často využívané pre dostupnosť cykloturistických trás vedúcich najzaujímavejšími časťami Spiša, resp. Tatranského národného parku. Dĺžka týchto trás umožňuje ich absolvovanie za jeden deň bez akéhokoľvek časového stresu v ľubovoľnom tempe. Najbližšia cyklotrasa je Hornádska s východiskovým bodom Tatranská Štrba a s cieľovým bodom Spišská Nová Ves s celkovou dĺžkou 61 km s prevýšením 280 m. Druhou najbližšou cyklotrasou s možnosťou napojenia v Tatranskej Kottline je Zamagurská s celkovou dĺžkou 66 km a prevýšením 960 m.

Pre individuálnu cykloturistiku je v bezprostrednej vzdialenosti obce vyhradený na území národného parku okruh nad Novou Lesnou.

Cykloturistické trasy na území Vysokých Tatier:

1. **Biela voda - Chata pri Zelenom plese** (910m - 1560m) - dĺžka 7,8 km, veľmi náročná trasa, len pre horský bicykel
2. **Tatranská Lomnica - Štart** (910m - 1140m) - dĺžka 2,1 km, stredne náročná trasa, len pre horský bicykel
3. **Kežmarské Žľaby - Mlynčeky** (910m - 680m) - dĺžka 7,2 km, nenáročná trasa
4. **Autocamp Tatranec - Tatranské Matliare** (780m - 875m) - dĺžka 3 km, nenáročná trasa
5. **Starý Smokovec - Hrebienok** (1000m - 1260m) - dĺžka 2,3 km, trasa pre zdatnejších cykloturistov
6. **Okruh nad Novou Lesnou - Horný Smokovec** (750m - 950m) - dĺžka 7,5 km, nenáročná trasa
7. **Okruh nad Novou Lesnou – Stará Lesná**
8. **Dolný Smokovec - Gerlachov - Veľký Slavkov** (840m - 825m - 680m) - dĺžka 11,5 km, mierne náročná trasa, len pre horský bicykel
9. **Tatranská Polianka - horský hotel Sliezsky dom** (990m - 1663m) - dĺžka 6,8 km, veľmi náročná trasa
10. **Štrbské Pleso - Popradské pleso**

11. Podbanské - Kôprová dolina (930m - 1180m) - dĺžka 7,3 km, nenáročná trasa
12. Podbanské - Tichá dolina (930m - 1140m) - dĺžka 11,5 km, stredne náročná trasa
13. Tri Studničky - Východná (800m - 1160m) - dĺžka 10,5 km, stredne náročná trasa, len pre horský bicykel
14. Ždiar - Osturňa (745m - 1070m) - dĺžka 7km, stredne náročná trasa
15. Ždiar - Slovenská Ves (650m - 1070m) - dĺžka 19 km, stredne náročná trasa, len pre horský bicykel
16. Lysá Poľana - Horáreň Biela voda (970m - 1015m) - dĺžka 3 km, nenáročná trasa

Mapa okruhov pre individuálnu cykloturistiku v užšom okolí obce Nová Lesná

7.6. PEŠIA DOPRAVA

Pešiu dostupnosť predstavuje katastrálne územie obce a jeho okolie. Z polohy obce v blízkosti Tatranského národného parku vyplýva, že táto obec je vhodným východiskovým bodom pre pešiu turistiku a preto by bolo vhodné pre potreby práve tejto pešej turistiky (najmä pre potreby bezpečnosti samotných turistov) zriadenie peších komunikácií oddelených od cestných komunikácií (najmä na hlavnej dopravnej osi obce). Všetky turistické chodníky, určené pre pohyb návštevníkov v Tatranskom národnom parku sú vyznačené značkami (červená, modrá, zelená, žltá). Pohyb v osadách, ich bezprostrednej blízkosti a po verejných komunikáciách medzi osadami je voľný. Značkované cesty a chodníky sú v TANAPe rozložené tak, aby umožňovali návštevu všetkých významných oblastí. Celková dĺžka značkovaných ciest a chodníkov je takmer 600 km. Rozdeliť ich možno podľa náročnosti na 3 skupiny:

- vychádzky
- túry po dolinách
- výstupy do vysokých polôh: výstupy na sedlá a výstupy na vrcholy

Rozdiel medzi nimi je daný terénom, ktorý vyžaduje rôznu zdatnosť a pochopiteľne primeranú výstroj.

V súčasnosti sú chodníky v obci Nová Lesná budované popri komunikáciách ako jedno alebo obojstranné chodníky. V existujúcej zástavbe je chodník budovaný so šírkou od 1,25 m – 1,5 m až 2 m, s prihliadnutím k priestorovým možnostiam. Ak chodník prilieha priamo k vozovke je zohľadnený šírkový modul chodníka 0,75 m + 0,5 m.

Momentálne prebieha realizácia prestavby prístupovej účelovej komunikácie k zastávke Tatranských elektrických železníc. Zatiaľ bol plán prestavby splnený na

90% a za účelom jej dokončenia obec pristúpila k majetkovo – právnomu vysporiadaniu pozemkov so súkromnými vlastníkmi.

Po dohode s investorom realizujúcim stavbu apartmánového komplexu v severnej časti obce plánuje obec vybudovanie peších trás popri štátnej ceste III/5343, napájajúcich centrum obce so športovo-rekreačným centrom a lokalitou novej bytovej výstavby v miestnej časti Malý Smokovec. Naplánované je aj dobudovanie chodníkov v centre obce, čím by sa vytvoril okruh, pozostávajúci z dvoch dominantných ulíc obce.

7.7. Železničná doprava

Prevládajúcou úlohou železničnej dopravy v tomto regióne je preprava osôb (najmä účastníkov cestovného ruchu). Tú zabezpečujú moderné nízkopodlažné elektrické vlakové súpravy [Tatranských elektrických železníc](#), ktoré spĺňajú najprísnejšie európske kritériá a premávajú v týchto troch smeroch:

[Poprad - Starý Smokovec](#)

[Starý Smokovec – Štrbské Pleso](#)

[Starý Smokovec - Tatranská Lomnica](#)

Obec Nová Lesná leží na trati Poprad – Starý Smokovec. Intenzita železničných spojov v Novej Lesnej je postačujúca a je odvodená od dostupnosti Vysokých Tatier z mesta Poprad, ktoré je východiskovým bodom (z hľadiska železničnej dopravy) pre návštevu týchto veľhôr. Železničná zastávka pre obec Nová Lesná je zriadená približne 1 km od intravilánu obce. S obcou je spojená obslužnou komunikáciou. V smere Nová Lesná – Poprad-Tatry na linke 183 sa denne realizuje 19 spojov v približnom intervale jednej hodiny, v sezónnom období sa počet spojov podľa potreby rozširuje. Dĺžka tejto trasy je 8km a cesta trvá v priemere 12 minút. V smere Nová Lesná – Štrbské Pleso sa denne realizuje 23 spojov, rovnako v sezónnom období sa počet týchto spojov upravuje. Dĺžka tejto trasy je 21 km a cesta trvá v priemere 57 minút, pričom zastávka Starý Smokovec v tomto smere je vzdialená 8 km a cesta trvá v priemere 12 minút.

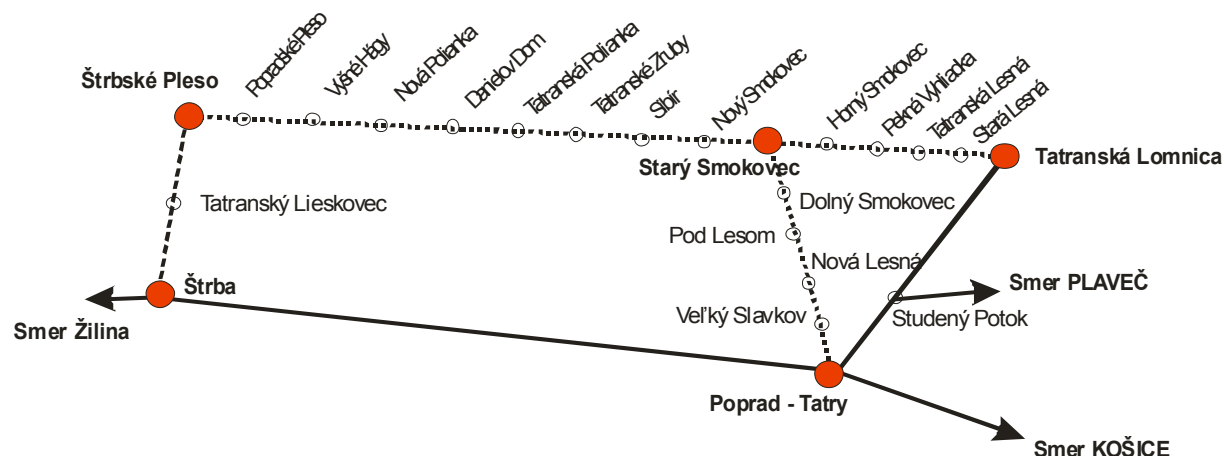
Zo zastávok dosiahnuteľných Tatranskými elektrickými železnicami sú vybudované napojenia na prepravné železničné zariadenia patriace rôznym spoločnostiam. Patrí k nim [kabínková lanová dráha \(Tatranská Lomnica - Skalnaté pleso\)](#), [visutá lanová dráha \(Skalnaté pleso - Lomnický štít\)](#), motorový vlak (Tatranská Lomnica - Poprad), [pozemná lanová dráha \(Starý Smokovec - Hrebienok\)](#), [ozubnicová železnica \(Tatranská Štrba - Štrbské Pleso\)](#), [sedačková lanová dráha \(Skalnaté pleso - Lomnické sedlo\)](#) a [sedačková lanová dráha \(Štrbské Pleso - Chata pod Soliskom\)](#).

Vlakovým spojením so stanicou Poprad-Tatry je obci a jej obyvateľom sprístupnená celá železničná sieť Slovenskej republiky s náväznosťou na železničné siete štátov v rámci kontinentu. Železničná stanica Poprad - Tatry leží v km 199,306 dvojkoľajnej trate č. 180 Košice - Žilina. Je stanicou II. kategórie, zmiešanou podľa povahy práce, po prevádzkovej stránke medziľahlou, odbočnou a dispozičnou pre trať Poprad Tatry - Plaveč a pre úzkorozchodnú trať č. 183 Poprad Tatry - Štrbské Pleso. Výpravná budova železničnej stanice Poprad slúži osobnej i nákladnej doprave, ako aj Tatranskej elektrickej železnici (TEŽ) - (smer Starý Smokovec, Tatranská Lomnica a Štrbské Pleso). Modernizácia stanice spojená s prestavbou podchodov, nástupíšť a ich vzájomného prepojenia bola uskutočnená v roku 2006 a 2007.

Pre prognózy horizont po roku 2010 je uvažovaná územná rezerva pre budúce zdvojkolajnenie TEŽ so železničnou stanicou Poprad Tatry - Starý Smokovec ako

variantné riešenie pre prípad, že by nedošlo k realizácii nadviazania Tatranského regionálneho nekonvenčného dopravného systému na Vysoké Tatry.

Systém koľajovej dopravy

7.8. LETECKÁ DOPRAVA

V katastri obce Nová Lesná sa nenachádza žiadne letisko. Vzhľadom na blízkosť medzinárodného letiska v Poprade, pričom letecká doprava sa vyznačuje širokou spádovou oblasťou, je pre potreby tohto dokumentu predložiť základné informácie týkajúce sa tohto letiska.

Medzinárodné letisko Poprad-Tatry je najvyššie položeným letiskom pre dopravné lietadlá v strednej Európe (leží vo výške 718 m.n.m., čo je o cca 150 m vyššie ako rakúsky Innsbruck). Napriek tomu prílety a odlety nevyžadujú špeciálne postupy ani kvalifikáciu posádky, pretože Popradská kotlina je široká a umožňuje priblíženie v osi dráhy. Vďaka svojej geografickej polohe má letisko Poprad-Tatry mimoriadne dobré poveternostné podmienky, často leží nad hranicou hmly a využívajú ho ako náhradné letisko lietadlá pôvodne smerujúce do Košíc, Sliaca, Žiliny, či dokonca Bratislavy.

Letisko Poprad - Tatry zabezpečuje vnútroštátnu aj zahraničnú dopravu. Služi okrem toho aj pre poľnohospodárske, záchranárske a športové účely.

Za rok 2006 letisko Poprad – Tatry vybavilo spolu 41 501 cestujúcich čo predstavuje nárast oproti predchádzajúcemu roku o 124%. Nárast 115% oproti roku 2005 bol zaznamenaný aj v nákladnej doprave pričom v roku 2006 bola prepravených 153 t. V posledných rokoch dochádza k nárastu cestujúcich a tento rast bude pokračovať vďaka pravidelným linkám. Z letiska Poprad - Tatry lietajú v súčasnosti (júl 2007) dve pravidelné letecké spojenia, ktoré zabezpečuje spoločnosť České aerolinie (lietadlo ATR 42) do Prahy (6 dni v týždni okrem soboty prílet resp. nedele odlet) a spoločnosť SkyEurope Airlines (lietadlo Boeing 737) do Londýna (letisko Stansted, 3 x v týždni pondelok, streda, sobota). Kategória letiska je 4D, s dĺžkou VPD 2 600 m a šírke 45 m, 4 stojiská pre lietadlá, 1 hangár o ploche 4 620 m². Je vybavené navigačným zariadením ILS I. kategórie ICAO. Odbavovacia plocha má rozmer 67,5 x 190 m, plocha verejnej časti vybavovacej budovy 347,4 m² pre cestujúcu i necestujúcu verejnosť a 437 m² pre cestujúcu verejnosť. Max. kapacita dráhy je 170 000 let. pohybov za rok (dosiahnutá špička 13 488/rok). Max. kapacita vybavovacej budovy je 200 – 220 cest. / hod. (100 prílet, 100 odlet) - optimum 100 + 100/2 hod.

Do tejto podoby bolo letisko dobudované v roku 1970. V roku 1992 bola vykonaná komplexná rekonštrukcia vybavovacej plochy pre lietadlá.

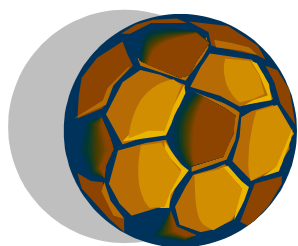
Letisko Poprad – Tatry spĺňa požiadavky bezpečnostných štandardov v oblasti bezpečnostnej kontroly príručnej a zapísanej batožiny cestujúcich a osôb vstupujúcich na paluby lietadiel a zabránenie vneseniu zakázaných predmetov vďaka realizácii projektu Rozvoj a modernizácia bezpečnostných systémov na letisku Poprad-Tatry.

V roku 2006 bola uskutočnená rekonštrukcia osvetľovacích stožiarov a oplotenia letiska financovaná z ERDF.

Vo vnútroštátnej doprave nie je možné očakávať výrazný rast leteckej dopravy. Je to dané časovou vzdialenosťou Popradu od správneho centra Slovenska, ktorá sa bude s rastúcou kvalitou pozemných druhov dopravy stále znižovať. Medzištátna doprava má perspektívu rásť, najmä do krajín odkiaľ prichádzajú turisti na Slovensko (Rusko) a krajiny, kam cestujú Slováci za prácou (Veľká Británia). Letecká nákladná doprava bude v oblasti výkonov letiska najlabilnejšia.

Schválená Koncepcia rozvoja dopravy SR vo svojich koncepcných zámeroch sleduje letisko Poprad Tatry ako jedno z 5-tich civilných letísk Slovenska. Celkový výkon letiska v prognóze vychádza z predpokladu, že letisko si trvale udrží charakter regionálneho až celoštátneho významu, bez významného podielu tranzitnej dopravy.

Vzhľadom na tieto údaje má letisko Poprad-Tatry pre obec aj jej širšie okolie veľký význam z pohľadu zahraničných účastníkov cestovného ruchu ako aj z hľadiska zahraničných investorov pre obec a okolie.

8. ŠPORT

Keďže obec Nová Lesná je umiestnená v srdci Vysokých Tatier, okrem fascinujúceho výhľadu na vysoké končiare, poskytuje tú najlepšiu východiskovú základňu pre zjazdové lyžovanie v najznámejších slovenských lyžiarskych strediskách a turistiku. Návštevníkom dáva možnosť v okruhu od 9 – do 50 km využívať celoročne služby krytých plavární, termálneho kúpaliska vo Vrbove či zábavného a vodného parku Aquapark v Poprade. V okolí Novej Lesnej sú vynikajúce podmienky na kondičné behy, cykloturistiku a behy na lyžiach.

V roku 2003 bola v bývalej kotolni otvorená horolezeckú stena, ktorú postavilo horolezecké združenie PP Vertikal z Popradu. Obec im tieto priestory dala k dispozícii s tým, že ich bude môcť využívať i mládež a návštevníci obce. V blízkej budúcnosti sa plánuje vybudovať futbalové ihrisko s tribúnou pre 150 ľudí a parkovacou plochou pre návštevníkov a klub horských vodcov v budove bývalej požiarnej zbrojnice, ktorý by okrem informačnej funkcie pre návštevníkov, plnil aj funkciu športovú.

Nielen samotná obec Nová Lesná, ale aj podnikatelia pôsobiaci v obci zvyšujú štandard služieb zákazníkom. V hoteli Eufória slúži klientom fitnesscentrum, sauna, využívať môžu perličkové kúpele, masáže, solárium a zábavné plochy. Hotel Amália poskytuje nadštandardné služby, medzi ktoré môžeme zaradiť i plavecký bazén.

V obci funguje Klub biatlonu Nová Lesná, ktorého dvaja členovia sú úspešnými reprezentantmi Slovenskej republiky na majstrovstvách sveta v letnom biatlone a iných prestížnych medzinárodných podujatiach.

V rokoch 1974/1975 bol v Novej Lesnej založený stolnotenisový oddiel pri Telovýchovnej jednote Tatran Nová Lesná. S malými prestávkami v minulosti oddiel funguje až do súčasnosti. V sezóne 2005/2006 štartovala STK Nová Lesná v krajskej súťaži 4. Liga Podtatranská, čo bola najvyššia hraná súťaž v histórii klubu. V súčasnosti má klub 11 aktívnych členov.

V dňoch 23. a 24. júna 2007 sa v Novej Lesnej uskutočnili preteky v behu do kopca, ku ktorým pribudla aj ďalšia disciplína – beh na kolieskových lyžiach. Akciu bola pripravená s podporou obecného úradu a komisie pre kultúru a šport. Lyžiari štartovali i vbehávali do cieľa v centre obce. Okrem disciplín pre dospelých a seniorov sa pripravili i preteky v kategóriách detí a dorastu. Preteky boli završené kultúrnym programom.

Populárne bežecké podujatie Memoriál Jána Stilla napísalo jedenásť kapitol a ako vtipne poznamenal organizátor Českého bežeckého pohára a komentátor 7. ročníka memoriálu, akcia každoročne zmenila Novú Lesnú na „hlavné mesto Slovenska v behu do vrchu, ale aj v spoločenskom a kultúrnom živote.“ Trať má celkovú dĺžku 9 570 m s prevýšením 533 metrov. Preteky sú venované pamiatke Jána Stilla, rodáka z Novej Lesnej, ktorý ako prvý vystúpil na Gerlachovský štít. Prvý ročník memoriálu sa konal v r. 1995 za účasti 128 bežcov zo 6 krajín v hlavnej kategórii a 152 pretekárov v mládežníckych kategóriách. V ďalších ročníkoch to už bolo vyše 500 štartujúcich. Preteky, ktoré tradične viedli z Novej Lesnej cez Dolný a Horný Smokovec, Peknú vyhlíadku a Starý Smokovec až do cieľa na Hrebienku, boli zároveň i Majstrovstvami SR veteránov, Slovenským pohárom v behu do vrchu a sú zaradené i do Českého bežeckého pohára – odkaz Emila Zátopka. Muži bežali v piatich kategóriách, ženy v dvoch, na Hrebienok vybíhali aj juniory a juniorky. Z dôvodu kalamity v Tatrách z novembra 2004 sa jedenásť ročník podujatia bežal 23.7.2005 iba v uliciach Novej Lesnej. Jeho atrakciou bol 1. ročník chodeckej exhibície mužov a žien, ktorá je súčasťou Majstrovstiev východoslovenskej oblasti. V obci Nová Lesná sa počas Memoriálu Jána Stilla pravidelne usporiadavala kultúrno-spoločenský program za účasti známych slovenských umelcov a zabávačov. Spomínaný memoriál bol spojený s prvými kontaktmi obce Nová Lesná s českou partnerskou obcou Nasavrky. Spoločné projekty sa už začali okrem športu aj v oblasti kultúry a medzi požiarnymi zbormi a postupne by na rad mala prísť predovšetkým oblasť turistiky.

Zoznam športových zariadení v obci Nová Lesná

názov	jednotka	kapacita
Športovo-rekreačné centrum	návštevník	40
Tenisový kurt	počet	1
Fitness centrum	počet	1
Lyžiarske vleky	počet	1
Bazén	m ²	400
Horolezecká stena		

9. VZDELÁVANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest.

V obci Nová Lesná je zriadená jedna materská škola, ktorá má kapacitu 30 detí, čo nepostačuje požiadavkám a preto sa v budúcnosti plánuje s jej rozšírením na 50 žiakov. Budova školy je v nevyhovujúcom technickom stave v dôsledku zatekania strechy, vlhnutia múrov a netesnení starých drevených okien, preto je nevyhnutná jej celková rekonštrukcia z hľadiska technického stavu aj kapacity.

Nakoľko v obci nie je zriadená základná ani stredná škola, základnoškolské vzdelanie detí sa realizuje prostredníctvom základných škôl zriadených v Smokovcoch a v okolitých obciach, poprípade v meste Poprad. Stredné ako aj univerzitné školstvo je dosiahnuteľné v mestách Poprad, Kežmarok, Vysoké Tatry, Prešov, Košice, Bratislava ako aj ostatné mestá so zriadenými strednými alebo vysokými školami.

10. KULTÚRA

Aj keď je Slovensko možné v súčasnosti považovať za relatívne modernú krajinu, jej kultúrne črty sú hlboko zakorenené v bohatej tradícii a jej prírodných krásach. Slovenské zvyky a tradície majú svoje špecifiká podľa jednotlivých oblastí. Niektoré sa zachovali až dodnes, avšak dodržiavajú sa viac na vidieku ako v mestách. Miestna kultúra predstavuje tradičnú realizáciu tvorivej činnosti ľudí. Pomocou tejto činnosti dochádza k rozvoju osobnosti jednotlivca ako aj miestnej komunity. Významnú úlohu v živote na vidieku zohráva aj viera.

Priestorom osobitného záujmu je priestor jadra obce, ako hodnotný mikropriestor kultúrno-historického dedičstva obce, v ktorom sa nachádza niekoľko starších objektov.

V súčasnosti je sv. Bartolomej patrónom obce Nová Lesná a jeho podobizeň je zobrazená v obecnom erbe. Erb obce bol schválený 8. 6. 1994 . Erb bol vyhotovený podľa hagiografického motívu tipária (odtlačku starej pečate) obce Nová Lesná z roku

1688, ktoré je zachované v Oblastnom archíve v Levoči. Erb tvorí červený štít s vyobrazením svätého Bartolomeja. Svätec je striebroodetý, nimbovaný zlatým krížovým prstencom, v pravej ruke drží zlatý nôž a v ľavej zlatú, cez predlaktie prevesenú stiahnutú kožu. Na pečati je nápis S: BARTOLOMEVS NEIVALDDORS (t.j. Sankti Barotlomeus Neuwalddorfs - Svätý Bartolomej Novolesňanský, príp. Sigillum Bartolomeus Neuwalddorfs - Pečať Bartolomeja Novolesňanského).

10.1. KULTÚRNE DEDIČSTVO

Obec Nová Lesná patrí do skupiny osídlenia Popradskej kotliny, ktorého prvopočiatky siahajú až do doby kamennej. Objavené archeologické náleziská v nadväznom území identifikujú už neolitické sídliská ľudu s kamelovanou keramikou, následne púchovskou kultúrou ako aj hromadným nálezom bronzových predmetov z mladšej doby bronzovej, čo svedčí o vystriedaní viacerých kultúr na tomto území.

V priamej väzbe na obec Novú Lesnú sú evidované tieto archeologické náleziská:

- Pieskovňa, opevnené hradisko ľudu s púchovskou kultúrou
- Pod Univerzitnou chatkou, Pod lesom, opevnené vyvýšené sídlisko z neskoršej doby kamennej
- Burich v katastrálnom území Veľký Slavkov, nálezisko štiepanej industrie „šwiderien“ z poľadového obdobia a hradisko ľudu s kamelovanou keramikou a púchovskou kultúrou
- Historické jadro intravilánu obce
- Cintorín, Slovanské pohrebisko z 10. - 11. storočia
- Dvorské I. a II. sídlisko zo staršej doby rímskej

10.2. ARCHITEKTONICKÉ PAMIATKY

Rímskokatolícky kostol Zvestovania Pána je pôvodne ranogotický, postavený v 2. pol. 13. storočia, prestavaný v roku 1815, s novšími stavebnými úpravami v 20. storočí. Podľa niektorých zdrojov bol v ranom období sv. Bartolomej jeho patrónom.

Stavba kostola je jednodňová s rovným uzáverom presbytéria, pristavanou sakristiou a predstavanou vežou zakončenou cibulou. Presbytérium je zaklenuté českou plackou, sakristia je zaklenutá lomenou valenou klenbou. Loď má rovný strop s dreveným podhl'adom.

Na pravom bočnom oltári sa nachádza neskorobaroková voľná plastika - polychrómovaná drevorezba Vzkriesený Kristus z konca 18. storočia zobrazujúca stojacu postavu Krista.

Pri vchode do sakristie je v železnom obdĺžnikovom ráme s motívmi z pásikového železa umiestnený barokový liatinový zvonček z 18. storočia. Renesančná krstiteľnica je zhotovená z kameňa, má okrúhly podstavec, štvorbokú nohu a okrúhlu kupu. Organ patrí k najmenším na Spiši. Bol zhotovený približne v 2. polovici 18. storočia. Nástroj sa pôvodne nachádzal v rímskokatolíckom kostole v Markušovciach, odkiaľ ho v roku 1877 premiestnili do Novej Lesnej premiestnili.

Hoci sa jedná o relatívne malý kostol, pojme okolo 150 ľudí, pre dobrú akustiku a relatívne dobrý stav organu, je vhodný i na organizovanie koncertov.

Kostol vďaka svojim historickým a architektonickým kvalitám bol dňa 30. októbra 1963 zapísaný do štátneho zoznamu, dnes Ústredného zoznamu nehnuteľných kultúrnych pamiatok SR pod číslom 918.

V roku 2005 bola čiastočne (západná a južná fasáda) zrekonštruovaná a sanovaná vonkašia omietka. Z dôvodu nedostatku financií boli práce prerušené.

Evanjelický a.v. kostol je klasicistický, postavený v roku 1792. V roku 1854 vyhorel ale postavili ho znova v roku 1859. Novšie stavebné úpravy obnovy fasády a vstupných dverí prebiehali v roku 1999.

Kostol je sieňovou obdĺžnikovou stavbou s pristavanou vežou. Interiér kostola je zaklenutý kláštornou klenbou. Nad vchodom je vyrezávaná drevená empora s balustrádou. Oltár je kazateľnicový, klasicistický, z pol. 19. storočia.

Kostol vďaka svojim historickým a architektonickým kvalitám bol dňa 30. októbra 1963 zapísaný do štátneho zoznamu, dnes Ústredného zoznamu nehnuteľných kultúrnych pamiatok SR pod číslom 917.

Sýpka

V strede obce stojí aj jedna z posledných zachovalých stavieb, ktoré pripomínajú dávny ráz obce - murovaná sýpka (sypanec) z roku 1873.

Za povšimnutie stojí aj malá požiarňa zbrojnica a budova obecného úradu, ktoré však ešte len čakajú na zveľadenie. K sakrálnym objektom pribudla v roku 2005 moderná Sinajská kaplnka v miestnej časti Malý Smokovec.

10.3. KULTÚRNE UDALOSTI V OBCI V XXI. STOROČÍ :

Pod záštitou Slovenského združenia Svetovej federácie miest a obcí sa v roku 2001 konal v Novej Lesnej seminár pre asi tri desiatky Rómov z celého Slovenska. Ich poslaním, po získaní certifikátu, bolo sprostredkovanie kontaktu medzi rómskou komunitou a samosprávnym orgánom. Obsah seminára sa preto orientoval na komunikáciu napr. s drogovými závislými, alebo agresívnymi ľuďmi i cvičenia na zvládanie rôznych krízových situácií. Vzdelávacieho seminára sa okrem slovenských lektorov zúčastnili aj odborníci z Francúzska.

Rímskokatolícka cirkev je jednou z troch kresťanských cirkví, ktoré pôsobia v obci Nová Lesná. K Rímskokatolíckej cirkvi sa hlási 1076 obyvateľov a je počtom veriacich najväčším náboženským spoločenstvom v obci. Od 1. júla 2002 je Nová Lesná samostatnou farnosťou s farským úradom, pred spomínaným dátumom bola filiálkou obce Veľký Slavkov. Zároveň bola k farnosti Nová Lesná slávnostne pričlenená miestna časť Malý Smokovec ako filiálka.

V roku 2003 sa po 50 rokoch znova rozoznali hodiny na evanjelickej veži kostola v Novej Lesnej, keď sa nazhromaždili finančné prostriedky na rekonštrukciu vežových hodín vo výške 180 tisíc korún, pričom najväčšími finančnými čiastkami prispela obec, ale aj cirkev a fyzické osoby.

V rámci Dní tradičnej kultúry obec Nová Lesná spolu s Národným osvetovým centrom Bratislava, Podtatranským osvetovým strediskom v Poprade, Folklórnou úniou na SR a ZMOS pripravovala od roku 2003 Európske dni v Tatrách. Súčasťou bol bohatý kultúrny program, v ktorom nechýbali vystúpenia domácich i zahraničných folklórnych súborov, rôznych umelcov, miestnej rómskej skupiny, ľudová veselica pod názvom Pod Slavkovským štítom, športové súťaže pre deti, ukážky práce kinológov, záchranárov, hasičov, guláš navarený hasičmi z Novej Lesnej, trhy remeselníkov

s ukážkami výroby a ochutnávkami tradičných jedál z rôznych kútov Európy vo viacerých novolesnianskych reštauráciách.

V septembri 2005 dvadsaťšesť študentov v rámci Európskej výmeny – Európskej dobrovoľníckej služby z Poľska, Rumunska, Talianska, Francúzska, Belgicka a Slovenska skúmalo problematiku ochrany životného prostredia s dôrazom na obnoviteľné zdroje energií na Slovensku. V oblasti Vysokých Tatier sa oboznámili s následkami veternej kalamity aj následných požiarov a z toho vyplývajúcej devastácie prírody. Účastníci Európskej výmeny sa stretli v priestoroch obecného úradu Nová Lesná nielen so starostom obce a poslancami, ale aj so žiakmi Stredného odborného učilišťa spoločného stravovania v Hornom Smokovci a skautmi, ktorých európski študenti v rámci neformálneho posedenia oboznámili s cieľmi, východiskami ale aj praktickými skúsenosťami, ktoré získali počas realizácie projektu.

V roku 2005 predsedníctvo Asociácie horských sídiel Slovenska v Starom Smokovci schválilo vstup nových členov. Pribudlo ich celkom 36 a dnes má toto záujmové združenie celkom 71 členských miest a obcí vrátane Novej Lesnej. Spoločnými ukazovateľmi je dlhšie vykurovacie obdobie, väčšie nároky na údržbu komunikácií, ťažšia dopravná dostupnosť a ďalšie aspekty. Asociácia horských sídiel už vstúpila do tvorby NATURA 2000, do prípravy dokumentov k rozvoju cestovného ruchu a neustále bojuje za zohľadnenie ťažších životných podmienok v dotačnej politike, a ďalších spoločných projektov. Z okresov Poprad a Kežmarok sú členmi Asociácie horských sídiel: Liptovská Teplička, Malá Franková, Mengusovce, Nová Lesná, Osturňa, Reľov, Spišská Belá, Štôla, Šuňava, Tatranská Javorina, Tvarožná, Veľký Slavkov, Vikartovce, Vojňany, Žakovce, Ždiar a sídelné Vysoké Tatry.

V roku 2007 vinotéka MK Gastro Nová Lesná v spolupráci so Spolkom vinárov a fajnkoštérov Budmerice pripravila výstavu vín z produkcie slovenských malo- a veľkovýrobcov hroznového vína. Výstava sa konala v sále Obecného úradu v Novej Lesnej a prezentovala viac ako 200 bielych, červených a ružových vín, ocenených na medzinárodnej výstave vín v Budmericiach.

Každoročne sa v obci Nová Lesná organizuje slávnosť k príležitosti Medzinárodného dňa detí, spojená s premietaním filmov deťom z obecnej materskej školy.

V rámci aktivačnej činnosti obec Nová Lesná každoročne realizuje rodičom s deťmi v hmotnej núdzi výlet do zoologickej záhrady v Spišskej Novej Vsi.

10.4. MLÁDEŽNÍCKE SKUPINY

KRTKOVI- prvá družina skautov v obci, ktorá má schôdzky v ekumenickej miestnosti na fare, v programe akcie rôznych typov, hry, nočné hry, etapovky, stopovanie zvery, túry, večerné debaty, letné a zimné tábory. Družina Krtov patrí pod 78.zbor Tatranskí orly, a radí sa do 3. oddielu skautov „Spachtošov“ v Poprade. Tvoria ju chlapci vo veku od 11 do 15 rokov.

Slnečnice – deväťčlenná dievčenská skautská družina, patrí do 78. zboru Tatranskí orly, 3 oddiel skautov Spachtoši. Vekové rozpätie je od 15 do 20 rokov. Raz týždenne sa na fare uskutočňuje stretnutie s rozhovormi na rôzne témy, prevažne o skautingu a prírode. Súčasťou sú aj skautské hry. Každý mesiac sa realizujú oddielové akcie za účasti družín *SLNEČNÍC*, *KRTKOV* a *BORSUKOV* (družina z Popradu) spojené s *CYKLISTIKOU*, *RÔZNYMI HRAMI V LESE ALEBO SPOLOČNE STRÁVENÝMI VÍKENDMI NA CHATE*.

10.5. KULTÚRNE ZARIADENIA

V obci Nová Lesná sa nachádzajú nasledovné kultúrne a osvetové zariadenia:

- Kultúrno-spoločenská sála (v budove Obecného úradu, slúži zároveň ako kongresová hala s počtom 120 sedadiel)
- knižnica s čítárňou
- klub mládeže (v budove knižnice; organizované sú akcie pre mládež)
- požičovňa VHS, CD a DVD

Za pripomienku stojí, že súčasná kapacita týchto zariadení je nepostačujúca na realizáciu kultúrnych a iných podujatí a v budúcnosti sa plánuje zväčšenie kapacity spomenutých zariadení, poprípade s realizáciou nových.

Budova obecného úradu plní v súčasnosti hlavnú kultúrno – spoločenskú, ako a administratívnu funkciu. S ohľadom na rozvoj sféry kultúry v obci je potrebná jeho rekonštrukcia za účelom jeho prebudovania na polyfunkčný dom, kde sa plánuje umiestnenie klubu mládeže a organizovanie kultúrnych a osvetových akcií pre mládež zo všetkých sociálnych vrstiev obyvateľstva, využitie priestorov na ubytovacie zariadenie pre návštevníkov obce. Keďže budova Obecného úradu je zároveň sídlom administratívy obce, plánuje sa presunutie pošty do priestorov úradu. Tým sa dosiahne účelové využitie všetkých priestorov a zároveň sa zabezpečí väčší komfort pre občanov pre vybavovanie ich požiadaviek.

11. ZDRAVOTNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

11.1. ZDRAVOTNÁ STAROSTLIVOSŤ V OBCI

Primárnu zdravotnú starostlivosť zabezpečuje zdravotná ambulancia všeobecného lekára pre deti a dospelých, ale aj pre dospelých, zriadená v budove Obecného úradu Nová Lesná. V rámci nej je s obcou zazmluvnená lekárka pre deti a dospelých, ordinujúca 2-krát v týždni a ďalšia lekárka ordinuje 2-krát týždenne pre dospelých.

V obci nie je zriadená lekáreň a výdajňa liekov. Najbližšia lekáreň sa nachádza v meste Vysoké Tatry a 20 lekární (evidovaných v roku 2006) je k dispozícii v meste Poprad.

Najbližšiu lekársku službu prvej pomoci v poliklinike v Novom Smokovci využíva mesačne približne 260 ľudí, medzi ktorými sú nielen návštevníci a obyvatelia mesta Vysoké Tatry, ale aj spádových obcí Nová Lesná, Ždiar a Tatranská Javorina. Lekárska služba je stratová a úhrady zo zdravotných poisťovní nepokrývajú jej skutočné náklady. Táto služba mesačne vyprodukuje stratu 15 – 20 tisíc korún, v závislosti od počtu pacientov. Problémom je aj päť čiastočne nefunkčných sanitiek, ktoré majú vysokú spotrebu, ale plánuje sa kúpa novej modernejšej sanitky.

Hoci obec nedisponuje vlastnými samostatnými ambulanciami praktického lekára pre dospelých, deti a dospelých, stomatóloga alebo gynekológa, vyššia zdravotná starostlivosť je v celej miere prístupná v meste Poprad, v ktorom sú zriadené zdravotnícke zariadenia rôzneho druhu. Dominantné čo do rozsahu a komplexnosti zdravotníckych služieb sú doposiaľ štátne zdravotnícke zariadenia, z ktorých každé predstavuje relatívne samostatný kompaktný celok.

11.2. ZDRAVOTNÍCTVO V REGIÓNE

Nemocnica s poliklinikou v Poprade je najväčším poskytovateľom zdravotníckych služieb v regióne. Od 1. septembra 2002 funguje ako nemocnica III. typu. Poskytuje ambulantnú, ústavnú, liečebno-preventívnu starostlivosť a záchrannú zdravotnú službu pre spádové územie okresu s počtom obyvateľov vyše 100 tis. a parciálne pre okresy Kežmarok s približne 61 tis. obyvateľmi, Levoča s približne 31 tis. obyvateľmi a pre iné okresy (Stará Ľubovňa, Spišská Nová Ves). Do počtu potenciálnych užívateľov služieb nemocnice patria aj domáci a zahraniční návštevníci Vysokých Tatier a pacienti liečebných ústavov a kúpeľov s celoslovenskou pôsobnosťou v okolí, ktorých počet za rok preyšuje milión ľudí. NsP má 14 lôžkových oddelení s celkovou kapacitou 660 lôžok. K dispozícii sú jednotky intenzívnej starostlivosti s 42 lôžkami. NsP má svoju nemocničnú lekáreň a organizuje záchrannú službu formou rýchlej lekárskej pomoci (RLP), rýchlej zdravotníckej pomoci (RZP) a lekárskej služby prvej pomoci detí i dospelých i stomatologickej (LSPP).

V poliklinickej časti NsP sa nachádzajú štátne ambulancie špeciálnej zdravotnej starostlivosti v počte 51. NsP je poverená zabezpečovaním lekárskej služby prvej pomoci v ambulanciách pre dospelých, detskej a stomatologickej ambulancii, zabezpečuje RZP a RLP. Časť priestorov NsP Poprad je prenajatá neštátnym zdravotníckym zariadeniam (ambulanciám), vo vstupnej časti nemocnice je umiestnená neštátna verejná lekáreň. Ročne je v NsP hospitalizovaných približne 20 000 pacientov a ambulantne vyšetrených je takmer 300 000 pacientov. .

V okrese Poprad je sedem odborných liečebných ústavov s celoslovenskou pôsobnosťou, ktoré sú špecializované prevažne na choroby dýchacích ciest. Ich súčasťou je aj vysokošpecializované chirurgické oddelenie so zameraním na hrudnú chirurgiu. Špecifickú časť predstavuje odborný liečebný ústav - Ústav tuberkulózných a

respiračných chorôb v Kvetnici. Poskytuje špecializované zdravotnícke služby pre akútne i chronicky chorých pacientov troch medicínskych odborov: pľúcne choroby a tuberkulóza, klinická onkológia a aj klinická imunológia a alergiológia.

Napríklad odborný liečebný ústav Vyšné Hágy – Ústav tuberkulózy, pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie - je zariadením národného centra pre hrudnú chirurgiu, je určený pre diagnostiku a liečbu pľúcnej TBC a mimopľúcnej TBC, gynekologických, urologických a nešpecifických respiračných ochorení, vrátane alergóz, diagnostiky a liečbu nádorových ochorení, pľúc, pažeráka, hrudníka, určených endokrinologických ochorení. Odborný liečebný ústav Dolný Smokovec – Šrobárov ústav detskej tuberkulózy a respiračných chorôb - je špičkové slovenské pracovisko, určené na liečbu respiračných ochorení, alergických ochorení dýchacích ciest a pľúc, cystickej fibrózy, TBC u detí a dorastu. Poskytuje komplexnú ústavnú liečebno-preventívnu starostlivosť a diferenciálnu diagnostiku a je najbližším odborným ústavom k obci Nová Lesná. V roku 2004 bol Wolkerov odborný liečebný ústav tuberkulózy a respiračných chorôb transformovaný na Sanatórium Dr. Guhra. Toto zdravotnícke zariadenie je určené na liečenie nešpecifických pľúcnych ochorení, najmä bronchiálnej astmy a chronickej bronchitídy.

Významným znakom vývoja zdravotníctva je jeho odštátneenie a vznik neštátnych zdravotníckych zariadení. Doposiaľ bola realizovaná privatizácia lekární a stomatologických ambulancií a na to nadväzujúcich obvodných a odborných ambulantných zariadení a v súčasnosti prebieha proces privatizácie odborných liečebných ústavov a časti nemocníc.

11.3. TATRANSKÁ HORSKÁ SLUŽBA

Vo Vysokých Tatrách bola ustanovená roku 1950, v čase, keď jej predchádzajúce organizácie (dobrovoľný zbor pre záchrannú službu a i.) vzhľadom k rozvoju turistiky a stúpajúcej úrazovosti už nestačili zasahovať pri množiacich sa nešťastiach.

Tatranská horská služba dostala za úlohu nielen zachraňovať vo vysokohorskom teréne, ale týmto nehoďám aj predchádzať. Jej činnosť sa preto rozšírila a zo svojimi 19 pracovníkmi v spolupráci s Dobrovoľným zborom THS zabezpečuje:

- nepretržitú dennú nočnú službu v ústredí THS v Starom Smokovci
- záchranu zranených v turistickom i horolezeckom teréne
- informačnú službu pre návštevníkov Tatier
- hliadkovanie na území TANAPu
- značkovanie turistických chodníkov a ich vybavenie orientačnými tabuľkami
- výstupy na sedlách a vrchoľy v neschodných úsekoch reťazami a umelými stupňami
- určovanie vrcholových schránok a knižiek
- v zimnej sezónne stále služby na lyžiarskych tratiach
- meranie snehu a predpoveď lavínového nebezpečenstva
- rádiové spojenie s odľahlými miestami
- služby pri masových výstupoch a všetkých väčších podujatiach
- prednášky pre kurzy, zájazdy, rekreácie
- zimné tyčové značenie
- správu vysokohorského tábora

- **udržovanie záchranných staníc rozložených v celom horstve.**
- **aktuálne správy pre Internet: snehové podmienky a schodnosť chodníkov**

11.4. LETECKÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA

AIR TRANSPORT EUROPE, spol. s r.o. Poprad, firma, ktorá je obyvateľom i návštevníkom Popradského regiónu a predovšetkým Vysokých Tatier známa svojou činnosťou v leteckej záchrannej službe, vznikla v apríli roku 1991 so zámerom vytvoriť nové kvalitné podmienky pre prevádzku leteckej záchranného služby v popradskom regióne a hlavne vo Vysokých Tatrách a podnikat' tiež v oblasti leteckých prác a leteckej dopravy. Letecká záchranná služba je zameraná na skvalitnenie komplexného záchranného systému, na rýchlu pomoc pri medzinemocničných transportoch a všade tam, kde môže svojou rýchlosťou a dostupnosťou, prispieť k zníženiu utrpenia pacientov, rizika transportnej traumy alebo neskorších vážnych zdravotných komplikácií.

Zásahy:

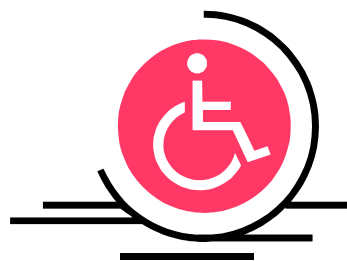
- **úrazy v horských, lesných terénoch a odľahlých lokalitách, dopravné nehody, hromadné nešťastia**
- **transporty pacientov, ktorí potrebujú intenzívnu a resuscitačnú starostlivosť**
- **transporty pre transplantačný program**

Výhody:

- **rýchlosť**
- **dostupnosť**
- **ohľaduplnosť**

Vrtuľníky majú všestranné využitie, veľmi dobre sa osvedčili pri záchrane ľudí v horách, na ťažko dostupných miestach a sú pripravené pomáhať pri požiaroch, pátraní po nezvestných, dopravných nehodách i živelných pohromách. Do služieb boli uvedené začiatkom roka 2004. Splňajú najnáročnejšie kritériá a normy Európskej únie.

AIR TRANSPORT EUROPE vykonáva leteckú záchrannú službu v stredisku Poprad ako neštátne zdravotnícke zariadenie na základe povolenia Ministerstva zdravotníctva SR od 1.4.1995 a na základe dohodových zmlúv o poskytovaní zdravotnej starostlivosti so všetkými zdravotnými poisťovňami pôsobiacimi v Slovenskej republike.

12. SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

Základom sociálnej činnosti v obci Nová Lesná je:

- **Predchádzanie vzniku krízových sociálnych situácií u občanov a skupín**
- **Bezprostredná nevyhnutná pomoc v katastrofických sociálnych pomeroch občanov**

- Koncepčná krátkodobá a dlhodobá činnosť zameraná na pomoc pri vytváraní podmienok pre sociálnu prácu najmä neštátnych orgánov a inštitúcií
- Sociálna prevencia, sociálne poradenstvo, opatrenia v zmysle zákonov o sociálnej pomoci č. 195/1998 Z. z., o hmotnej núdzi č. 599/2003 Z. z., o sociálnom poistení č. 461/2003 Z.z., č. 36/2005 Z.z. o rodine, č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele
- Poskytovanie informácií o možnostiach riešenia sociálneho problému občana

V zmysle zákona č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi obec poskytuje občanom v troch rodinách jednorazový finančný príspevok najmä na úhradu mimoriadnych výdavkov na nevyhnutné ošatenie, základné vybavenie domácnosti, zakúpenie školských potrieb pre nezaopatrené dieťa a na mimoriadne liečebné náklady.

Obec Nová Lesná každoročne organizuje v rámci aktivačného programu pre rodičov s deťmi v hmotnej núdzi výlet do zoologickej záhrady v Spišskej Novej Vsi, zameraný na zlepšenie psychického a sociálneho vývinu dieťaťa i sociálnych pomerov v rodine.

Program aktivačnej činnosti je určený nezamestnaným občanom v hmotnej núdzi a založený na vykonaní 40 hodín/mesiac verejnoprospešných prác pre obec, ktorá im následne vyplatí 1900 Sk k sociálnym dávkam.

V zmysle zákona č. 195/1998 Z.z. § 16 a § 71 obec poskytuje spoločné stravovanie pre občana, ktorého stravovanie nemožno zabezpečiť inak a ktorý je poberateľom starobného dôchodku, alebo pre svoj zdravotný stav je odkázaný na spoločné stravovanie. To v Novej Lesnej zabezpečuje vývarovňa pre dôchodcov, kde z ceny lístka v hodnote 80 Sk platí jednotlivec 35 Sk a obec uhrádza zvyšných 45 Sk. V prípade, že manželský pár využíva vývarovňu na stravovanie, obaja platia po 45 Sk z ceny jedného lístka.

V obci Nová Lesná sa nenachádza žiaden dom s opatrovateľskou službou. Najbližší DOS Xenón je v okresnom meste Poprad, kde je 105 bytov (z toho 70 jednoizbových bytov a 35 garsónok).

S účinnosťou od 1.1. 2003 v súlade so zákonom č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci v oblasti opatrovateľskej služby poskytovanej občanom, prešla táto činnosť na obce a mestá.

Opatrovateľskú službu možno poskytnúť v súlade s § 15 zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci občanovi, ktorý pre svoj nepriaznivý zdravotný stav potrebuje pomoc inej osoby pri zabezpečovaní nevyhnutných životných úkonov, prác v domácnosti a kontaktu so sociálnym prostredím.

V roku 2007 obec Nová Lesná vykonáva opatrovateľskú službu jednej občanke, ktorá pre svoj nepriaznivý zdravotný stav nie je schopná dochádzať na spoločné stravovanie do vývarovne, preto je strava zabezpečovaná prostredníctvom donášok do domu. Obec ďalej zabezpečuje opatrovateľskú službu istej občanke vo vyššom veku tým, že za starostlivosť o ňu dostáva jej dcéra od obce mesačný plat.

Podľa § 35 zákona o sociálnej pomoci č. 195/1998 obec zriaďuje klub dôchodcov. V klube dôchodcov sa vytvárajú podmienky na záujmovú a kultúrnu činnosť, na

udržiavanie fyzickej a psychickej aktivity občana, ktorý je poberateľom starobného dôchodku alebo občana s nepriaznivým zdravotným stavom.

Hlavným poslaním klubu je podnecovať aktivitu seniorov a začleňovanie ich do života spoločnosti, uspokojovať ich kultúrne, spoločenské potreby a osobné záľuby, poskytovať im niektoré služby.

V obci Nová Lesná je od začiatku roku 2007 zriadený jeden klub dôchodcov so súčasnou kapacitou 35 miest. Objekt, v ktorom je klub zriadený, je však v havarijnom stave, nakoľko cez strechu zateká do interiérov, kúrenie je nedostatočné, dochádza k vlnnutiu obvodových múrov a staré okná nedostatočne izolujú pred únikom tepla. Vzhľadom na tento stav je nevyhnutná rekonštrukcia celkového technického stavu objektu, ako aj rekonštrukcia z hľadiska kapacity, pretože súčasná je nedostatočná a počet občanov v dôchodkovom veku narastá. Do budúcnosti sa plánuje rozšírenie o ďalších 15 miest, s čím sa kapacita celkovo zvýši na 50 miest. Pre rok 2007 poskytuje obec klubu dôchodcov 70 tisíc Sk z obecného rozpočtu.

Keďže v okrese Poprad nie je vytvorený hospic, najbližší zariadením tohto typu je Hospic Sv. Anny v Ľubici pri Kežmarku.

Hospic je špecializované zdravotnícke zariadenie poskytujúce komplexnú paliatívnu starostlivosť osobám s chronickou, nevyliciteľnou a zároveň pokročilou a aktívne progredujúcou chorobou s časovo obmedzeným prežívaním (nie je to liečebňa pre dlhodobých chorých, ležiacich pacientov). Vytvára podporný systém, ktorý pomáha rodine vyrovnať sa s chorobou klienta a zármutkom po jeho smrti. Paliatívna starostlivosť je starostlivosť o chorých, ktorých choroba nereaguje na kuratívnu, štandardnú lekársku liečbu, to znamená, že boli vyčerpané všetky ostatné možnosti liečby. Je zameraná na úľavu od bolesti, podporuje život a považuje umieranie za normálny proces, neurýchlňuje, ani neodďaľuje smrť, začleňuje do starostlivosti o klienta psychologické, sociálne a duchovné aspekty.

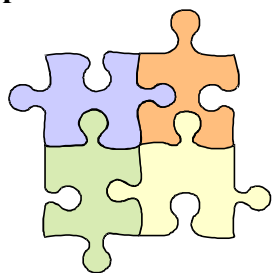
Od 1. januára 2004 prijatím novely zákona č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov bol zriadený Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade

Jeho činnosť je zameraná na ochranu a podporu zdravia t.j. na odborné usmerňovanie ochrany zdravia obyvateľstva v oblastiach tvorby a ochrany životného prostredia, starostlivosť o zdravé podmienky v predškolských a školských zariadeniach, v starostlivosti o racionálnu výživu obyvateľstva, v starostlivosti o pracovné podmienky a rizikové faktory na pracoviskách a riešenie preventívnych a represívnych opatrení na úseku ochrany obyvateľstva pred infekčnými chorobami. V oblasti podpory zdravia zabezpečuje výchovu spoločnosti ku zdraviu najmä prostredníctvom poradní zdravia zameraných na prevenciu srdcovocievnych ochorení, správnu výživu, odvykanie od fajčenia a optimalizáciu pohybových aktivít. V akreditovaných pracoviskách oddelenia chemických analýz a mikrobiológie životného prostredia sa vykonávajú laboratórne analýzy predovšetkým potravín, vody a predmetov bežného užívania a to nielen pre spádové okresy Poprad, Kežmarok a Levoču, ale i pre okresy Stará Ľubovňa, Spišská Nová Ves a Gelnica. Ministerstvom zdravotníctva SR bolo na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade zriadené Národné referenčné centrum pre predmety bežného užívania a obalové materiály z celoslovenskou pôsobnosťou, ktoré bolo zaradené do siete Európskych národných referenčných laboratórií.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade bol zriadený v súlade s § 6 zák. NR SR č. 126/2006 Z. z. o verejnom zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako rozpočtová organizácia zapojená finančnými vzťahmi na rozpočet MZ SR.

Ostatné služby spadajúce do sociálnej sféry zabezpečuje administratívne centrum okresu Poprad. Patrí tam masážno-relaxačné centrum pre seniorov, otvorené od 8.3.2006, 2 domovy dôchodcov – domovy penzióny s kapacitou 97 občanov a 24 občanov, Dom SČK Spišská Sobota pre starších a chorých občanov, Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti – ADOS, Spišská katolícka charita – Poprad a iné.

Vychádzajúc z vekovej a národnostnej štruktúry obyvateľstva a z ich sociálnych problémov možno konštatovať, že obec by mala zamestnať sociálneho pracovníka.

13. PRIESTOROVÉ VYUŽITIE ÚZEMIA

13.1. ZÁKLADNÁ URBANISTICKÁ ŠTRUKTÚRA PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

Obec Nová Lesná bola založená pozdĺž Novolesnianskeho potoka a rozvinula sa do nepravidelného šošovkovitého tvaru sledujúc vodný tok, čo vytvorilo jadro obce s pozdĺžne situovanými prízemnými rodinnými domami s úzkou fasádou do ulice a hospodárskymi objektmi.

Uvedené jadro obce je predmetom osobitného záujmu a ochrany, ako hodnotného kultúrno-historického dedičstva obce, v ktorom sa nachádza niekoľko starších objektov. Z hľadiska kultúrno – historickej hodnoty sú na území evidované pamiatkovo chránené objekty :

1. evanjelický kostol
2. rímskokatolícky kostol ranogotický

Povojnový rozvoj obce sa prejavil formou prestavby a dostavby sídla v západnej časti sídla a zásahom do tvaroslovia obce aplikovaním štvorcových rodinných domov s manzardami. V tomto období bol zrealizovaný areál hospodárskeho dvora Štátnych majetkov, ktorý predstavuje podstatný zásah do štruktúry zástavby, obce i jej panorámy.

Osobitný rozvoj obce nastal v 60 - 70 rokoch prijatím koncepcie rozvoja Vysokých Tatier, v ktorej obec Nová Lesná mala plniť ubytovaciu funkciu – ubytovacie zázemie pre oblasť Vysokých Tatier a hlavne pre Smokovce. Takto došlo k rozvoju sídla v paralelách šošovky v smere na východ a sever, ako aj k realizácii komunikačného prepojenia obce s územím Pod lesom. Uplatnili sa rôzne prejavy podhorskej architektúry.

Zástavba bytových domov je svojou štruktúrou, tvaroslovím i objemom cudzorodá pre obec, ale v konspekte s najnovšie realizovanou zástavbou rodinných domov, ktorá taktiež značne zmenila štruktúru a panorámu obce, je ešte priestorovo akceptovateľná.

V záujme socioekonomického rozvoja sa obec musí funkčne všestranne rozvíjať na báze malých a stredných aktivít v oblasti cestovného ruchu a rekreácie. Rozvoj obce je podmienený prehodnotením kapacít a stavu technickej infraštruktúry, hlavne kapacity vodných zdrojov. Je potrebné vyriešiť vzájomné vzťahy obytnej, výrobnjej

a rekreačnej funkcie obce, posilniť centrum obce, areál športu a rekreácie aj okrajovú individuálnu bytovú zástavbu vybavenosťou, službami a zeleňou.

13.2. FUNKČNÉ VYUŽITIE PLÔCH

Z hľadiska priestorovo - funkčnej štruktúry je možné územie Obce Nová Lesná rozdeliť do piatich funkčných priestorov (5 základných typov funkčných zón) :

1. centrálna zóna
2. zóna bývania
3. rekreačná zóna
4. zóna športu
5. hospodárska zóna

1. Centrálna zóna:

Centrum je tvorené pôdorysne členitým územím staršej historickej zástavby v jadre obce. V centre sa nachádzajú rodinné domy - prízemné s obytným podkrovím. Okolo Novolesnianskeho potoka je vytvorený centrálny park so sedením. Z podnikateľských aktivít tu prevláda ubytovanie v súkromí, pošta, vinotéka, predajne potravín, stravovacie služby, oddychová plocha pri umelo vytvorenom jazierku, ihrisko, materská škôlka, predaj novín a doplnkového tovaru.

Návrh na rozvoj :

Navrhuje sa tu dobudovať služby pre stálych obyvateľov ako aj pre turistov. V severnej časti sa plánuje dobudovať tenisové ihrisko s príslušným športovým zázemím, klub mládeže, drobné predajne a prevádzkarne služieb.

V strednej časti priestor medzi kostolmi doplniť atraktívnymi službami ako sú galéria, tržnica, cestovná kancelária, stánkový predaj. Funkčne zhodnotiť terajší objekt obecného úradu.

V južnej časti sa navrhlo vybudovať snack-bar, prístavbu k materskej škole a v rámci parkových úprav dobudovať detské ihriská.

2. Zóna bývania:

Zóna bývania v obci je zrealizovaná formou samostatne stojacich rodinných domov a bytových domov.

Návrh na rozvoj :

- v juhozápadnej časti je navrhnutá nová uličná zástavba súbežne s ulicou Tatranskou o celkovom počte 42 pozemkov na výstavbu rodinných domov
- v južnej časti (okolo cintorína) sa navrhuje 15 pozemkov na výstavbu rodinných domov
- v centre obce pri dokončenej výstavbe bytových domov sa uvažuje s využitím 7 pozemkov na výstavbu rodinných domov
- na východnom okraji obce sa plánuje rozšíriť zastavané územie o 14 pozemkov
- v severozápadnej časti katastra, vo väzbe na už zrealizovanú individuálnu bytovú výstavbu v priestore miestnej časti Malý Smokovec sa uvažuje s výstavbou 78 rodinných domov, z tohto počtu je v súčasnosti postavených a skolaudovaných cca 68 rodinných domov

V zóne bývania je potrebné, v prípade jestvujúcich objektov, dbať na skvalitnenie architektúry, vhodné dotvorenie hospodárskymi objektmi, garážami, esteticky doplniť vhodnou zeleňou a oplotením, dôsledne uplatňovať zásadu riešenie parkovacích miest na vlastnom pozemku.

3. Rekreačná zóna:

Rekreácia je v obci v súčasnosti realizovaná vo väčšej miere formou ubytovania v súkromí. V roku 2002 bol daný do užívania športovo-relaxačný hotelový komplex Eufória, ktorý má kapacitu 64 lôžok, obsahuje kaviareň, jedáleň, fitness centrum. Vonku sa dobudováva tenisový kurt. Taktiež bol daný do užívania penzión Amália, ktorý má kapacitu 35 lôžok. Má k dispozícii bazén, saunu, kaviareň, jedáleň, herňu.

Návrh na rozvoj :

Rekreačná zóna sa rozprestiera severozápadne od intravilánu obce. Bude v nej dominovať liečebno-rehabilitačný komplex s kapacitou do 100 lôžok, ďalší hotel so 100 lôžkami, umelá vodná nádrž s malou vodnou elektrárnou. Toto územie budú dopĺňať ďalšie rekreačno – oddychové aktivity ako lyžiarske vleky, sánkarská dráha.

Pri hoteli Eufória sa v súčasnosti buduje 5 samostatných objektov – penzióny s apartmánovým ubytovaním. Bola schválená čiastková zmena ÚPD Obce Nová Lesná – výstavba apartmánového komplexu – celkom 102 apartmánov s počtom 289 lôžok .

4. Zóna športu:

V obci bola vybudovaná umelá horolezecká stena. Jestvujúce športové ihrisko je v súčasnej dobe v rekonštrukcii. Vo výstavbe je „Prevádzkový objekt s minigolfom“.

Návrh na rozvoj :

- v južnej časti obce sa navrhuje vybudovať nové futbalové ihrisko s tribúnou pre 150 ľudí a parkovisko pre návštevníkov
- na severozápadnom okraji pri navrhovanej vodnej ploche sa navrhuje vybudovať komplex menších ihrísk a rozvinúť priestor pre zimné športy aj vodné športy
- dobudovať jestvujúci lyžiarsky vleč o ďalší vleč dlhý 250 m
- v priestore medzi miestnou časťou Malý Smokovec a navrhovanou vodnou plochou vybudovať sánkarskú dráhu cca 500 m, z miesta dojazdu vybudovať sedačkovú lanovku dlhú 400 m, komplex doplniť zázemím – kaviareň s 20-timi stoličkami, servisné pracovisko, odstavné plochy
- nad vodnou nádržou vybudovať dva súbežné lyžiarske vleky dl. 200 m, odstavné plochy a nutné zázemie

5. Hospodárska zóna:

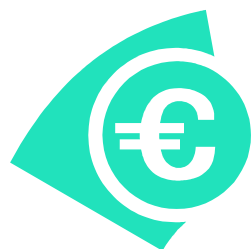
V obci sa v súčasnosti nenachádza žiadna hospodárska zóna.

Návrh na rozvoj :

Južným smerom od bývalých Štátnych majetkov vybudovať čerpaciu stanicu pohonných hmôt. Po ukončení prevádzky ČOV pod miestnou časťou Malý Smokovec sa navrhuje využiť areál ako technické zázemie potrebných služieb obyvateľstvu.

V súčasnosti prebieha proces obstarávania a spracovávanía návrhu čiastkovej zmeny ÚP obce v troch lokalitách. Jedná sa o rozšírenie doterajšieho zastavaného územia. Navrhujú sa súčasne 3 zmeny :

1. zmena – nad bývalými Štátnymi majetkami sa navrhuje výstavba rodinných domov
2. zmena – za cintorínom sa navrhuje individuálna bytová výstavba, komplexná bytová výstavba, športová a výcviková plocha pre požiarny zbor
3. zmena – pod vodojemom sa navrhuje rekreačný komplex

14. FINANCOVANIE OBCE

Rozpočet obce Nová Lesná je schvaľovaný obecným zastupiteľstvom.

14.1. ROZPOČTOVÉ PRÍJMY

Základné zložky rozpočtových príjmov sú daňové príjmy, nedaňové príjmy, bežné transfery z VÚC alebo zo štátneho rozpočtu, kapitálové príjmy zo štátneho rozpočtu, prebytky z predchádzajúcich rokov tzv. rezervný fond a úvery.

Daňové príjmy tvoria predovšetkým miestne dane a poplatky. Nedaňové príjmy predstavujú príjmy za prenájom budov, bytov, pozemkov, správne poplatky, pokuty, platby za poskytované služby, refundácie, dobropisy a úroky z pôžičiek občanom. Bežné transfery z VÚC alebo štátneho rozpočtu tvoria financie poskytované na stavebný úsek, životné prostredie, prevádzkovanie školských zariadení, financie pre deti v hmotnej núdzi a na realizáciu volieb. Medzi kapitálové príjmy patria príjmy zo štátneho rozpočtu patria alebo príjmy za predaj nehnuteľností. Prebytky z predchádzajúcich rokov tvoria rezervný fond pre prípad výnimočných výdavkov a investícií.

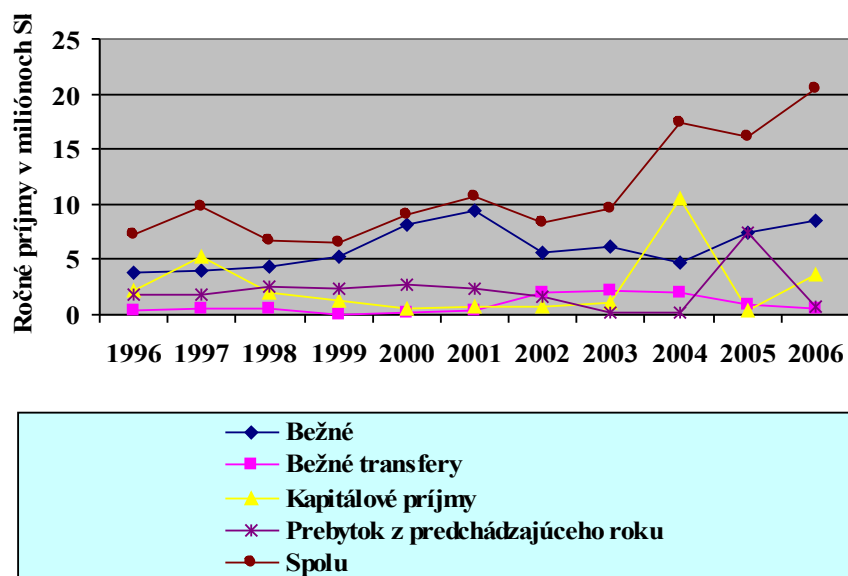
Štruktúru rozpočtových príjmov v jednotlivých rokoch zobrazuje nasledovná tabuľka a graf.

Štruktúra rozpočtových príjmov

Druh príjmov	Ročné príjmy v miliónoch Sk										
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Bežné	3,724389	3,973267	4,27305	5,2183	8,127545	9,468709	5,526384	6,197	4,67	7,442	8,53
Bežné transfery	0,416854	0,48731	0,5012	0,031305	0,25801	0,38357	2,053	2,123	2,081	0,819	0,553
Kapitálové príjmy	2,097556	5,310416	1,980763	1,193951	0,611024	0,788949	0,691091	1,16	10,519	0,434	3,673

Úvery	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prebytok z predchádzajúceho roku	1,849668	1,849668	2,508326	2,325123	2,68169	2,359	1,709	0,161	0,161	7,418	0,655
Spolu	7,238799	9,770993	6,755013	6,443556	8,996579	10,641228	8,270475	9,651	17,431	16,123	20,463

Rozpočtové príjmy obce

Z tabuľky a grafu vyplýva, že celkové rozpočtové príjmy obce Nová Lesná majú stúpajúcu tendenciu s miernymi kolísaniami. Veľký vplyv na nárast príjmov od roku 2003 majú štátne dotácie a transfery na prenesenie kompetencií zo štátu na samosprávu.

Hlavnou zložkou rozpočtových príjmov obce sú bežné príjmy, ktoré v sledovanom období dosiahli svoje maximá v roku 2001 a 2006 z dôvodu zvýšenia príjmov z daní z nehnuteľností ako dôsledok intenzívnej výstavby rodinných domov.

Z hľadiska kapitálových príjmov sa ako veľmi priaznivé ukazuje obdobie rokov 1996 – 1998, čo súvisí s odpredajom bytov do osobného vlastníctva (1993 - 1996 odpredaných 43 bytov, v roku 1997 odpredaných 14 bytov a v roku 1998 ďalších 9 bytových jednotiek). Najvýraznejší nárast kapitálových príjmov v sledovanom období možno sledovať v roku 2004, pretože v obci Nová Lesná boli odpredané byty v jednom bytovom dome s pomocou finančných prostriedkov z fondu rozvoja bývania. V roku 2006 bol takisto zaznamenaný nárast kapitálových príjmov vďaka predaju ďalších nehnuteľností.

V roku 1996 obec čerpala financie z úveru vo výške 1 milión Sk od PKB Liptovský Mikuláš na výstavbu 14 bytových jednotiek. Úver bol splatený v roku 2000. Iné úvery obec nevyužívala.

Prebytky z predchádzajúcich rokov sa obec snaží akumulovať a používa ich iba na nevyhnutné a výnimočné investície, ktoré v konečnom dôsledku vedú k zvýšeniu hodnoty majetku obce. Takou investíciou boli plynofikácia a elektrifikácia obce.

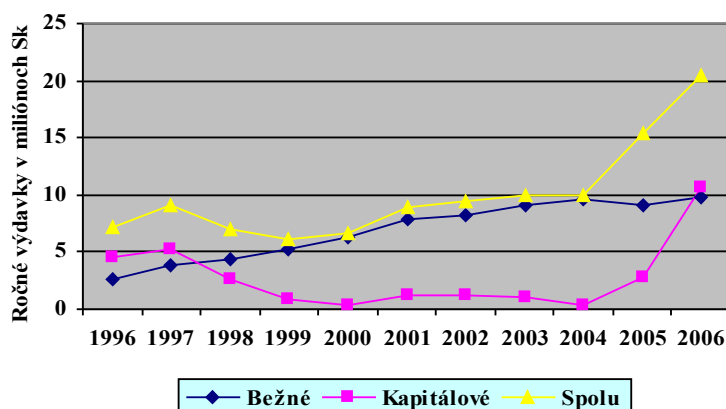
Financie potrebné ich realizáciu boli spätne uhradené z Fondu národného majetku. Fond uvoľňuje finančné prostriedky iba pod podmienkou ich použitia na budovanie infraštruktúry. Podobne boli čerpané financie z fondu PHARE určené na projektovú dokumentáciu k rekonštrukcii miestnej komunikácie k zástavke TEŽ, chodníkov v intraviláne obce a dopravných značiek. Prostriedky na realizáciu tejto rekonštrukcie boli hradené od roku 2000 do 31.01.2007 z naakumulovaných obecných prebytkov a refundované Fondom národného majetku. V oboch prípadoch bola budovaná potrebná infraštruktúra a tým narástla hodnota majetku obce. Napriek tomu, že rezervy obce z predchádzajúceho obdobia v roku 2006 oproti roku 2005 výrazne klesli, celkové rozpočtové príjmy boli v porovnaní s rokom 2005 vyššie.

14.2. ROZPOČTOVÉ VÝDAVKY

Štruktúra rozpočtových výdavkov

Druh výdavkov	Ročné výdavky v miliónoch Sk										
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Bežné	2,64487 4	3,84633 5	4,33908 2	5,19600 8	6,35342 8	7,78597 9	8,13635 4	9,049	9,664	9,038	9,76
Kapitálové	4,59392 5	5,276	2,59913 4	0,89098 1	0,28354 6	1,14576 9	1,27470 6	0,994	0,349	2,859	10,703
Výdavky z rezervy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,561	-
Spolu	7,23879 9	9,11233 5	6,93821 6	6,08698 9	6,63697 4	8,93174 8	9,41106	10,043	10,013	15,458	20,463

Rozpočtové výdavky obce

Štruktúru rozpočtových výdavkov v jednotlivých rokoch zobrazuje predchádzajúca tabuľka a graf.

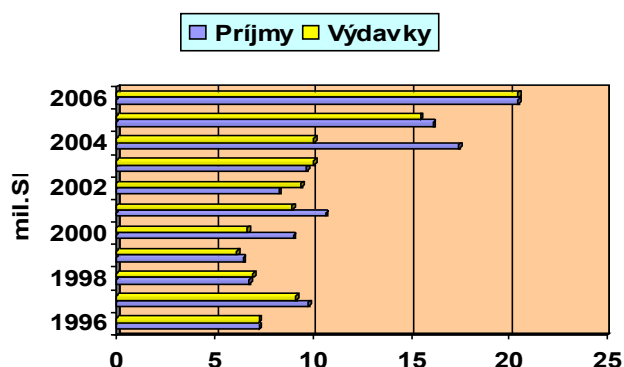
Rozpočtové výdavky predstavuje realizácia úloh miestnej samosprávy, pričom prednostne musia byť zabezpečené aktivity a služby, určené obci zákonom o obecnom zriadení. Základné zložky rozpočtových výdavkov tvoria bežné výdavky, kapitálové výdavky a dlhová služba.

Bežné výdavky slúžia na zabezpečovanie bežnej prevádzky objektov vo vlastníctve obce vrátane miezd a poplatkov za rôzne služby (údržba, opravy, telekomunikácie a pod.). Kapitálové výdavky predstavujú investície obce nad 56 tisíc Sk a sú zamerané na budovanie infraštruktúry, výstavbu a rekonštrukcie budov a zariadení.

Ako vyplýva z tabuľky a grafu od roku 2003 možno sledovať nárast celkových výdavkov, čo súvisí s prechodom kompetencií zo štátu na obce. Krivka bežných výdavkov sa približuje lineárnemu vzrastu, čo má za príčinu postupné zvyšovanie nákladov na vedenie bežnej prevádzky, nárast miezd a cien za bežné služby. Graf kapitálových výdavkov vykazuje tendenciu rastu v období od roku 1996 do roku 1997, pretože obec investovala do nákupu výpočtovej techniky a asfaltovania miestnych komunikácií. V roku 1997 bola realizovaná aj čiastočná rekonštrukcia budovy Obecného úradu. Zlom v dlhodobejšom trende kapitálových výdavkov nastal i v roku 2005 a 2006, kedy došlo k ich zvýšeniu z dôvodov intenzívnejšieho budovania technickej infraštruktúry, investícií do informačných tabúľ, lavičiek, vytrín, stojanov na bicykle a nákupu hasičského auta pre dobrovoľný zbor požiarnikov.

Obec Nová Lesná vedie progresívne najmä bytovú a pozemkovú politiku, ktoré sú určujúce pre vývoj rozpočtových príjmov a výdavkov.

Rozpočtové príjmy a výdavky

14.3. FINANČNÁ POLITIKA

Samospráva Novej Lesnej sa zaoberá finančnou politikou obce v závislosti na budúcnosť a rozvíja koncept pre eventuálne možné príjmy. V tomto programe si stanovila rebríček priorít v politike financií. Vo svojej snahe chce vyvinúť maximálne úsilie pre splnenie požiadaviek na získanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov Európskej únie. V prípade ich získanie, chce samofinancovanie investícií zabezpečiť z predaja bytov, ktoré sú v ich majetku, z prenájmu obecných nehnuteľností alebo ich častí. Obec je pripravená aj na čerpanie úverov a následné zaťaženie dlhovou službou. Pri hodnotení svojej finančnej politiky vzľadom na prípadné úverovanie vychádza obec z novely Zákona o rozpočtových pravidlách, kde boli definované pravidlá obozretnosti úverového financovania samosprávy nasledovne: obec môže na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak (1) celková suma dlhu samosprávy ku koncu rozpočtového roka neprekročí 60% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a (2) suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úrokov neprekročí 25% skutočných bežných

príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka. Tieto pravidlá nadobudli platnosť od 1.1.2005.

15. HOSPODÁRSTVO OBCE

Hospodárska činnosť je základným prejavom ekonomickej aktivity ľudí a je jednou z najdynamickejších sa meniacich sfér spoločnosti. Hospodárstvo možno charakterizovať na základe viacerých ukazovateľov a štruktúr. Klasicky sa hospodárstvo člení na primárny (poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo, rybolov), sekundárny (hlavné odvetvie hospodárstva SR; ťažba nerastných surovín, výroba a rozvod energie, spracovanie surovín a poľnohospodárskych produktov, výroba tovarov, opravárenské činnosti, doprava surovín a tovarov pri procese výroby), terciárny (zabezpečuje uspokojovanie rozličných základných potrieb obyvateľstva) a kvartérny sektor (veda, výskum, bankovníctvo). Na trhu práce aktívne vstupujú do vzájomných vzťahov domácnosti (predstavujú ponuku práce), firmy (ktoré determinujú dopyt po práci), odbory a štát (ktoré ovplyvňujú tak ponuku ako i dopyt po práci vo vzájomných tripartitných rokovaniach). Tieto všetky subjekty sa podieľajú na vytváraní makroekonomickej rovnováhy.

Z hľadiska hospodárstva má okres Poprad významné postavenie v rámci kraja. Okres Poprad má 29 obcí, z toho tri mestá: Poprad, Svit, Vysoké Tatry.

V okrese Poprad bolo v roku 2006 zaregistrovaných 10 204 subjektov (nárast oproti roku 2005 o 690 subjektov). Z uvedeného počtu subjektov bolo 27%, t.j. 2 770 právnických osôb a 73%, t.j. 7 434 súkromne podnikajúcich fyzických osôb.

Z celkového počtu podnikov v okrese Poprad 1 731 bolo podľa počtu zamestnancov 95% podnikov zaradených medzi malé podniky (0-49 zamestnancov). Medzi stredné podniky (50-249 zamestnancov) bolo zaradených 4,1% všetkých podnikov. Veľké podniky (250 a viac zamestnancov) tvorilo 15 podnikov (0,9%).

V roku 2006 sa v okrese Poprad poradie podnikov podľa zamerania oproti roku 2005 nezmenilo, došlo len k percentuálnym zmenám: obchodná činnosť (38,8%), nehnuteľnosti, prenájom a obchodné činnosti (19,2%), priemyselná výroba (10,9%) a stavebníctvo (7,3%). V roku 2006 sa v okrese Poprad najviac fyzických osôb – podnikateľov venovalo obchodu (30,4%), na druhé miesto sa dostala priemyselná výroba (15,2%). Mierny pokles v roku 2006 zaznamenali nehnuteľnosti, prenájom a obchodné služby s 13,9% a obdobne stavebníctvo (13,3%).

Z hľadiska hospodárstva obce Nová Lesná je veľmi dôležitá ekonomická aktivita obyvateľov. Podľa výsledkov zo sčítania obyvateľov 2001 je z celkového počtu ekonomicky aktívnych osôb (773) 208 nepracujúcich (26,91%). Z nich tvorí podiel mužov 48,08% a žien 51,92%.

Podľa sektorov národného hospodárstva má najväčšie zastúpenie terciárny sektor (52,78%), nasleduje sekundárny (16,3%) a primárny (2,72%). 28,2% obyvateľov neudalo odvetvie, v ktorom je zamestnané. Takmer 46% ekonomicky aktívneho obyvateľstva dochádza za prácou mimo obec.

Štruktúra obyvateľstva Novej Lesnej podľa ekonomickej aktivity

Odvetvie hospodárstva	Ekonomicky aktívne osoby				
	muži	ženy	spolu	spolu za sektor NH	z toho odchádza do zamestnania
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	3	3	6	21	1
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	10	5	15		10
Rybolov, chov rýb	-	-	-		-
Ťažba nerastných surovín	-	-	-	126	-
Priemyselná výroba	30	15	45		35
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	12	2	14		12
Stavebníctvo	60	7	67		22
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	21	35	56	408	30
Hotely a reštaurácie	51	48	99		66
Doprava, skladovanie a spoje	20	9	29		24
Peňažníctvo a poisťovníctvo	3	6	9		7
Nehnuteľnosti, prenajímanie a obchodné služby, výskum a vývoj	18	10	28		23
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	26	20	46		17
Školstvo	11	28	39		29
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	11	38	49		38
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	28	25	53		14
Súkromné domácnosti s domácim personálom	-	-	-	-	-
Exteritoriálne organizácie a združenia	-	-	-	-	-
EA bez udania odvetví	100	118	218	-	24
Spolu	404	369	773	-	352

15.1. PRIEMYSEL

Priemysel popradského okresu je orientovaný na strojársku, chemickú a stavebnú výrobu. Vyrástli nové priemyselné zariadenia, staršie podstatne rozšírili svoju výrobu, predovšetkým závod na výrobu železničných vagónov, podniky vo Svite, v Matejovciach bol vybudovaný nový priemyselný park, ktorý zamestnáva značnú časť obyvateľov v okrese.

Hodnota priemyselnej produkcie okresu Poprad sa podieľala na celkovej výrobe Prešovského kraja 26,6% v roku 2005 to bolo 28,4%. Počet zamestnancov v priemysle v okrese klesá a priemerná mzda tiež, i keď v rámci Prešovského kraja v roku 2006 bola priemerná mzda v priemysle v okrese Poprad na najvyššej úrovni. Ďalej má tu svoje

zastúpenie textilný priemysel, potravinársky priemysel, drevospracujúci priemysel, odvetvie palív a energetiky.

Napriek tomu, že okres má značné zastúpenie sekundárneho sektora, obec Nová Lesná nedisponuje žiadnou priemyselnou prevádzkou, čo je možné zdôvodniť začlenením územia katastra obce do ochranného pásma TANAP-u s druhým stupňom ochrany prírody a krajiny, nevhodnými možnosťami distribúcie surovín pre proces výroby, nedostatočnou technickou infraštruktúrou pre vedenie priemyselného zariadenia, ale hlavne zámerom samosprávy rozvíjať potenciál obce predovšetkým v sektore služieb, ubytovania a využívať pozemky na účely bývania .

15.2. POĽNOHOSPODÁRSTVO

Poľnohospodárstvo je jedným z rozhodujúcich odvetví v kraji, vplývajúcim na hospodársky a sociálny rozvoj. Je zamerané na pestovanie obilnín, technických plodín, zemiakov a taktiež na rôznorodú živočíšnu výrobu.

Rastlinná výroba v odvetví poľnohospodárstva je zameraná na pestovanie obilnín (jačmeň, pšenica, raž, ovos), zemiakov, ľanu a krmovín. Okres Poprad je dôležitou zemiakárskou oblasťou v rámci Slovenska.

Živočíšna výroba sa v okrese orientuje na chov hovädzieho dobytku, oviec, ošípaných. Pre chov dobytku sú veľmi dobré podmienky.

Hospodárenie na pôdnom fonde je limitované: národnými parkami a ich ochranou zdrojov pitnej vody, ochranou prírody a krajiny. Z tohto dôvodu bolo zrušené poľnohospodárske družstvo Štátnych majetkov v obci Nová Lesná zamerané na chov hovädzieho dobytku, ktoré svojou činnosťou nebolo v súlade s ochranou životného prostredia obce.

Na okolitých pozemkoch obce (trvalé trávnaté porasty a orné pôdy) sa realizuje poľnohospodárska výroba – dorábanie sena, túto aktivitu vykonáva poľnohospodárske družstvo Mlynica, ktoré má tieto pozemky v prenájme od obce Nová Lesná.

15.3. FINANČNÍCTVO

K 31. 12. 2006 pôsobilo v rámci komerčného bankového sektora na území Prešovského kraja 77 pobočiek a 55 nižších organizačných jednotiek štrnástich bánk. V okrese Poprad sídlilo v roku 2006 celkom 16 pobočiek a 11 nižších organizačných jednotiek.

V obci Nová Lesná nie je zriadená pobočka banky. Hoci v okrese je v dostačujúcej miere dostupný finančný sektor, je v obci potrebné zriadenie automatu na výber finančnej hotovosti, nakoľko v Novej Lesnej je veľký počet turistov aj staršieho obyvateľstva s obmedzenými možnosťami cestovania za základnými bankovými službami.

15.4. INFORMAČNÉ A CESTOVNÉ KANCELÁRIE

V tatranskom regióne pôsobí niekoľko informačných kancelárií, ktoré sú prevádzkované buď združením CR, alebo sú priamo začlenené do organizačnej štruktúry samospráv, resp. samostatná právnická osoba.

Združenie cestovného ruchu Vysoké Tatry v Starom Smokovci zastrešuje Tatranskú informačnú kanceláriu Starý Smokovec, Tatranská Lomnica a Štrbské Pleso. Správa Tatranského národného parku sprevádzkovala informačné centrum na Štrbskom plese a Združenie Vysoké Tatry má otvorenú kanceláriu v Tatranskej

Lomnici. V meste Poprad je k dispozícii pre verejnosť mestské informačné centrum a informačné centrum mladých.

Obec Nová Lesná obdržala v roku 2003 do užívania od žilinskej firmy ARB s. r. o. nový informačný systém, mapu a 26 stanovišť s približne 160 informačnými tabuľami s názvami ulíc a ďalšími dôležitými údajmi pre občanov a návštevníkov tejto podtatranskej obce. Ide o projekt kombinovaný, obecno-turistický. Plánovaná je inštalácia interaktívneho internetového informačného kiosku, ktorý budú môcť záujemcovia aktívne využívať a pripravuje sa aj viacjazyčná multimedialná prezentácia obce a regiónu s možnosťami, ktoré táto lokalita ponúka. Návštevníci majú možnosť získať informácie, kde nájsť ubytovanie a služby, ktoré sú v obci poskytované a zároveň aj o širšom regióne.

V obecnom objekte, kde má sídlo klub seniorov a knižnica, je prevádzkovaná súkromná cestovná a informačná kancelária, prostredníctvom ktorej môžu byť turisti informovaní o možnostiach ubytovania a služieb v rekreačných zariadeniach a privátnom sektore v obci Nová Lesná prípadne v tatranskom regióne.

V bývalom objekte požiarnej stanice sa v blízkej budúcnosti plánuje zriadiť Klub horských vodcov, ktorý by okrem iného plnil aj informačnú funkciu pre návštevníkov.

15.5. VNÚTORNÝ OBCHOD, REŠTAURÁCIE A INÉ SLUŽBY

Významnou zložkou hospodárstva celého regiónu a najmä samotnej obce Nová Lesná je terciárny sektor, zameraný na poskytovanie služieb v oblasti rekreácie, ubytovania a ďalších doplnkových služieb.

V súčasnosti sú v obci prevádzkované nasledovné stravovacie zariadenia:

- Koliba
- Reštaurácia Kúria (60 stoličiek)
- G – bar Glejdura (30 stoličiek; možnosť ubytovania)
- Gazdovský dvor (30 stoličiek; v budove umiestnená aj prevádzka pošty)
- rýchle občerstvenie
- bufet

Obec Nová Lesná disponuje týmito maloobchodnými zariadeniami:

- Potraviny – COOP Jednota
- ERGO MILK (prenájom v budove Obecného úradu)
- Mäso - údeniny
- Vinotéka MK Gastro (prenajaté priestory v budove Obecného úradu)
- FEMA – prevádzka je umiestnená v prenajatých priestoroch Obecného úradu, ponúka tipovaciu službu, predaj novín, časopisov, VHS, CD a DVD.

Vinotéka MK Gastro vznikla v obci v roku 2004. Jej cieľom je vytvorenie možností pre spoznanie chuti vín od najlepších slovenských producentov (Vínne pivničky Svätý Jur - Chowaniec & Krajčírovič, J&R Pretzelmayr, Mrva a Stanko, VPS Pavelka – Sobolič, Víno Masaryk, J&J Ostrožovič, JM vinárstvo Doľany, Na-Vín Navara Jozef, Natural Alimentária a mnoho ďalších). Firma sa zaoberá aj predajom someliérskych pomôcok, stojanov, pohárov a ďalšieho príslušenstva, odborným poradenstvom pri výbere vín, organizáciou ochutnávok pre verejnosť a firmy do počtu 15 osôb.

Ďalšie služby, ktoré sú ponúkané v Novej Lesnej sú:

- autoservis (3 zamestnanci)
- zámočníctvo a kovovýroba (1 osoba)
- šitie pracovných odevov (1 osoba)
- krajčírstvo (1 osoba)
- výroba keramiky (1 osoba)
- CLUB 69
- požiarna zbrojnica (v súčasnosti umiestnená v budove bývalej kotolne)
- cintorín (7200 m²)
- dom smútku

Dom smútku nevyhnutne potrebuje rekonštrukciu strechy kvôli jej havarijnému stavu. Drevená šindľová strecha na obecnom dome smútku zateká a časť drevených krokiev strešnej konštrukcie je prehnutá. Tento stav zvyšuje nebezpečenstvo vzniku požiaru, vzhľadom na zatekanie do elektrického vedenia a zároveň zvyšuje riziko poškodenia ďalších častí budovy a zariadenia Domu smútku.

Zbor dobrovoľných požiarnikov plní významnú funkciu v ochrane obyvateľov a ich majetku pri vzniku mimoriadnych udalostí, ako sú požiare, živelné pohromy, záplavy a dopravné nehody. Dobrovoľníci v obci pri záchranných akciách spolupracujú s okresným riaditeľstvom hasičského a záchranného zboru.

Pre akcieschopnosť dobrovoľných požiarnikov je nevyhnutné dobré materiálne – technické vybavenie, ale aj dobrá teoretická a praktická zručnosť. Aby sa tieto požiadavky mohli naplniť, je potrebné neustále precvičovanie simulovaných zásahov na určitej vyhradenej ploche, ktorou obec v súčasnosti nedisponuje. Z tohto dôvodu je nutné vybudovať požiarne cvičisko s potrebným príslušenstvom.

16.CESTOVNÝ RUCH

Sféra cestovného ruchu je pre obec Novú Lesnú kľúčová z hľadiska jej rozvoja a v doplnení ďalšími oblasťami hospodárstva a najmä službami predstavuje najväčší potenciál obce pre jej celkový progres.

16.1. DRUHY TURIZMU

V taranskom regióne sa uplatňujú viaceré druhy turizmu, ktoré sú v priamej väzbe na štruktúru cestovného ruchu v Novej Lesnej:

- horský - ktorý je dominantný v celoročnom zábere a ktorý zahŕňa rekreačný a športový pobyt v horskom prostredí (vrátane cykloturistiky, behov na lyžiach...)
- turistický - vo formách pešej horskej až vysokohorskej turistiky, skalolezectva, cykloturistiky po celom území regiónu a zimná turistika najmä vo Vysokých Tatrách
- zimný - sústredený najmä na lyžiarskych terénoch vo Vysokých Tatrách

Turistický pobyt dopĺňajú:

- letný pobyt pri vode - v okrajových polohách regiónu na severných brehoch Liptovskej Mary, vodná turistika na Belej, Dunajci a Poprade, v blízkosti regiónu na Oravskej priehrade
- kúpeľný na báze výskytu termálnych vôd – na termálnych kúpaliskách, aquaparkoch (Oravice, Bešeňová, Liptovský Ján, Poprad, Liptovský Mikuláš, Vrbov)
- vidiecky (ubytovanie v podhorských obciach)
- tranzitný - prebiehajúci po dopravných trasách s odbočením z cesty za účelom krátkodobej návštevy turistických cieľov
- poznávací - s viacerými formami, kultúrny s cieľmi najmä v sídelnom pásme Liptova a severozápadného Spiša, zatiaľ ešte nedostatočne rozvinutý
- kongresový – vzdelávací turizmus v mestách a strediskách cestovného ruchu, turizmus obchodný, služobný atď.

16.2. TURIZMUS V ŠIRŠOM REGIÓNE

V širšom regióne turizmus a rekreácia prebiehajú na území v členení na viaceré pásma:

1. územie tvorené pohorím Tatry (Západné, Vysoké - Belanské), ktoré sa približne kryje s územím TANAP-u
2. územie prevažne poľnohospodárskej krajiny s vidieckym osídlením rozloženým na úpätí Tatier pod spodným okrajom TANAP-u
3. hlavný sídelný pás v údolí Váhu a Popradu v Liptovskej a Popradskej kotline, v ktorom sa nachádzajú hlavné dopravné trasy a väčšie sídla súčasne nástupné centrá do Tatier a značná časť vybavenosti

Celé širšie územie Vysokých Tatier má tvar podkovy, v strede ktorej leží hlavný turistický cieľ - pohorie Tatry, približne v hraniciach TANAP-u. Z nadregionálneho hľadiska sú dôležité rekreačný celok Oravská priehrada, severné brehy Liptovskej Mary liptovská časť Nízkyh Tatier, stredný Spiš s Levočou a Spišským hradom, Slovenský raj, Zamagurie s Pieninami. Západné Tatry sú z hľadiska turizmu menej využívané.

Širšie územie charakterizujú nasledujúce regionálne vzťahy a väzby:

1.) územno-správne

- Vysoké Tatry s väzbou na mesto Poprad a Kežmarok, čiastočne Levoču a Spišskú Novú Ves, cez Kežmarok s čiastočnou väzbou na okres Stará Ľubovňa

2.) regionálne

- Širší región Tatry je špecifickou kombináciou regiónov: Orava, Liptov, Spiš a Zamagurie
- každý zo spomínaných regiónov vtlača riešenému územiu charakteristické črty krajinné, urbanistické, geografické, kultúrno-historické a demografické

- každý zo spomínaných regiónov predstavuje rozmanitý a druhovo bohatý sídelný a kultúrno-historický potenciál územia vo väzbe na perspektívy rozvoja cestovného ruchu a rekreácie, športu a turistiky, kombinovaných poznávacích a pobytových zájazdov, ekonomických aktivít

3.) geomorfologické

- mimoriadny potenciál (súčasne limitujúci prvok v území) predstavujú národné parky, z ktorých TANAP je v priamom spojení s Novou Lesnou, ďalšie národné parky – NAPANT, PIENAP a NP Slovenský raj – čiastočne zasahujú do súvisiaceho rozvojového územia

4.) cezhraničné

- TANAP tvorí spolu s Tatrzanskim parkom narodowym (TPN) jednotný celok
- väzby medzi tatranskými národnými parkami sú dopravné (cestné i železničné) a pešie (prechody do poľskej časti Tatier sú možné aj na turistických značkovaných chodníkoch na hrebeni Tatier)

5.) územno – priestorové

- územie Vysokých Tatier možno rozdeliť na výrazné pásma, pričom ku každému prislúcha sieť sídiel:
 - ❖ pásmo TANAP-u – ohraničené hranicou národného parku
 - ❖ pásmo kontaktové – perspektívny rozvojový pás z hľadiska rozvoja cestovného ruchu a rekreácie a z hľadiska rozptylu návštevníkov do širšieho záujmového územia
 - ❖ pásmo podhoria – v dolnej časti ohraničené hlavnou dopravnou kostrou
 - ❖ pásmo hlavných dopravných ťahov - vymedzené koridormi cestnej a železničnej dopravy
 - ❖ pásmo bez priamych väzieb na územie TANAP-u, za hlavnou dopravnou kostrou riešeného územia, ktoré obohacuje potenciál záujmového územia Tatier

Zoznam turistických atrakcií nachádzajúcich sa v okolí obce Nová Lesná členených podľa vzdialenosti od obce predkladá nasledujúca tabuľka.

Zónové členenie turistických atrakcií v okolí obce Nová Lesná

do 10 km	Starý Smokovec	
	• Bazény v hot. Grand a Bellevue	Kryté plavárne
	• Hrebienok	Lyžovanie
	• • Hrebienok 1	Lyžovanie
	• • Hrebienok 2	Lyžovanie
	• • Hrebienok 3	Lyžovanie
	• • Hrebienok 4	Lyžovanie
	• • Hrebienok 5	Lyžovanie
	• Lanovka	Lyžovanie
	• • Lyžiarska škola	Lyžiarska škola
	• • Požičovňa lyží	Požičovňa lyží
	• • Tradičný karneval	Podujatia
	• Jakubova lúka	Lyžovanie
	• • Lyžiarska škôlka	Lyžiarska škola
	• Mariánsky kostol	Kostoly
	• Pod lesom	Lyžovanie
	• Skialpinizmus	Šport, relax

	• Sánkárska dráha	Šport, relax
	• Vila Flóra	Galérie
	Skalnaté Pleso	
	• Vysutá lanovka	Lyžovanie
	Spišská Sobota	Historické mestá a dediny
	• Cyklokros	Šport, relax
	• Futbalový štadión	Šport, relax
	• Jazero	Šport, relax
	• Kone	Kone
	• Kostol sv. Juraja	Kostoly
	• Krytá plaváreň	Kryté plavárne
	• Podtatranské múzeum	Múzeá
	• Tenis	Tenis
	• Zimný štadión	Ľadové plochy
	Stará Lesná	
	• Fitness	Fitness
	• Krytá plaváreň - hotel KONTAKT a LESNÁ	Kryté plavárne
	• • Sauna	Sauna
	• Minigolf	Golf a minigolf
	• Požičovňa bicyklov	Požičovňa športových potrieb
	• Vitálny svet	Sauna
	Tatranská Lomnica	
	• Bazény - hotel Odborár, Urán a Slovakia	Kryté plavárne
	• Bobová dráha	Šport, relax
	• CampFest	Podujatia
	• Fitness centrum	Fitness
	• Golfová lúka	Lyžovanie
	• • Golfová lúka 1	Lyžovanie
	• • Golfová lúka 2	Lyžovanie
	• Golfové ihrisko	Golf a minigolf
	• Jamy	Lyžovanie
	• • Jamy 1	Lyžovanie
	• • Jamy 2	Lyžovanie
	• Lomnické Sedlo	Lyžovanie
	• Lomnický okruh	Beh na lyžiach
	• Lomnický štít	Významné kopce a doliny
	• Lyžiarska škola	Lyžiarska škola
	• Minigolf	Golf a minigolf
	• Múzeum TANAPu	Múzeá
	• Požičovňa lyží	Požičovňa lyží
	• Tenis - hotel Slovan	Tenis
	• • Klzisko	Šport, relax
	• Štart	Lyžovanie
	• Čučoriedky	Lyžovanie
	Poprad	
	• AquaCity	Termálne kúpaliská
	• Dom fotografie	Galérie
	• Hudobný festival Druhý breh	Podujatia
	• Kino Tatran	Kiná
	• • Filmový klub Tatran	Kiná
	• Krytá plaváreň	Kryté plavárne
	• Kultúrne centrum	Domy kultúry
	• Kúpalisko	Kúpaliská
	• Medzinárodný festival horských filmov	Podujatia
	• Podtatranské múzeum	Múzeá
	• Tatranská galéria	Galérie
	• Tenis	Tenis
	• Vyhliadkové lety	Šport, relax
	• Zimný štadión	Ľadové plochy
	• Žltý dom	Galérie
do 20 km	Spišské Podhradie	
	• Kone	Kone
	• Spišská Kapitula	Kultúra, pamiatky
	• Spišský hrad	Hrady a zámky
	Belianska jaskyňa	Jaskyne
	Kežmarok	Historické mestá a dediny

	• Drevený artikulárny kostol	Kostoly
	• Európske ľudové remeslo	Podujatia
	• Galéria	Galérie
	• Kežmarský mestský hrad	Hrady a zámky
	• • Múzeum v Kežmarku	Múzeá
	• Kino Iskra	Kiná
	• Kone	Kone
	• Kúpalisko	Kúpaliská
	• Múzeum starožitného nábytku	Múzeá
	• Rybník	Vodné nádrže
	• • Rybolov	Šport, relax
	• Vlek	Lyžovanie
	Vrbov	
	• Kone	Kone
	• Rybníky	Vodné nádrže
	• • Rybolov	Šport, relax
	• Sauna	Sauna
	• Termálne kúpalisko - celoročná prevádzka	Termálne kúpaliská
	Ždiar	
	• Bachledova dolina	Lyžovanie
	• • Bachledova dolina 1	Lyžovanie
	• • Bachledova dolina 2	Lyžovanie
	• • Penzión Deny	Lyžovanie
	• • U Bekešov	Lyžovanie
	• Goralské folklórne slávnosti	Podujatia
	• Kone	Kone
	• Monkova dolina	Lyžovanie
	• Rezervácia ľudovej architektúry	Historické mestá a dediny
	• STRACHAN SKI CENTRUM	Lyžovanie
	• Strednica	Lyžovanie
	• • Strednica 1	Lyžovanie
	• • Strednica 2	Lyžovanie
	• • Strednica 3	Lyžovanie
	• • Strednica 4	Lyžovanie
	• • Strednica 5	Lyžovanie
	• • Strednica 6	Lyžovanie
	• U Budzákov	Lyžovanie
	• U Krasul'ov	Lyžovanie
	Lopušná dolina	
	• Detské ihrisko	Šport, relax
	• Lyžiarske stredisko	Lyžovanie
	• • Lopušná dolina 1	Lyžovanie
	• • Lopušná dolina 2	Lyžovanie
	• • Lopušná dolina 3	Lyžovanie
	• • Lopušná dolina 4	Lyžovanie
	• • Lopušná dolina 5	Lyžovanie
	• • Lyžiarska škola	Lyžiarska škola
	• • Požičovňa lyží	Požičovňa lyží
	• Tenis	Tenis
do 30 km	Štrbské Pleso	
	• Bežecká lyžiarska trať	Beh na lyžiach
	• Fis ski centrum	Beh na lyžiach
	• Klimatické kúpele	Kúpele
	• Krytý bazén	Kryté plavárne
	• Lyžiarske stredisko	Lyžovanie
	• • Areál snov	Lyžovanie
	• • Interski 1	Lyžovanie
	• • Interski 2	Lyžovanie
	• • Interski 3	Lyžovanie
	• • Lyžiarska škola	Lyžiarska škola
	• • Mostíky	Lyžovanie
	• • Požičovňa lyží	Požičovňa lyží
	• • Solisko 1	Lyžovanie
	• • Solisko 2	Lyžovanie
	• Paragliding, bungee-jumping	Šport, relax
	Podlesok	Významné kopce a doliny

	<ul style="list-style-type: none"> Kone 	Kone
do 40 km	Čingov	
	<ul style="list-style-type: none"> Hotel Čingov 	Šport, relax
	<ul style="list-style-type: none"> sauna 	Sauna
	<ul style="list-style-type: none"> Ludmanka 	Významné kopce a doliny
	<ul style="list-style-type: none"> Lyžovanie 	Lyžovanie
	<ul style="list-style-type: none"> Tomášovský potok 	Rieky
	<ul style="list-style-type: none"> Žurkovec - vleky 	Lyžovanie
	Levoča	Historické mestá a dediny
	<ul style="list-style-type: none"> Chrám sv. Jakuba 	Kostoly
	<ul style="list-style-type: none"> Evanjelické lýceum 	Kultúra, pamiatky
	<ul style="list-style-type: none"> Filmový klub Levoča 	Kiná
	<ul style="list-style-type: none"> Hainov dom 	Kultúra, pamiatky
	<ul style="list-style-type: none"> Výtvarná kultúra na Spiši 	Múzeá
	<ul style="list-style-type: none"> Kino Úsmev 	Kiná
	<ul style="list-style-type: none"> Klisko 	Ľadové plochy
	<ul style="list-style-type: none"> Kláštôr a kostol minoritov 	Kostoly
	<ul style="list-style-type: none"> Levočská dolina 	Vodné nádrže
	<ul style="list-style-type: none"> Rybolov 	Vodné nádrže
	<ul style="list-style-type: none"> Ski Centre Levoča 	Lyžovanie
	<ul style="list-style-type: none"> Vodné športy 	Šport, relax
	<ul style="list-style-type: none"> Závada 	Lyžovanie
	<ul style="list-style-type: none"> Múzeum špeciálneho školstva 	Múzeá
	<ul style="list-style-type: none"> Neogotický kostol na Mariánskej hore 	Kostoly
	<ul style="list-style-type: none"> Radnica 	Múzeá
	<ul style="list-style-type: none"> Múzeum 	Múzeá
	<ul style="list-style-type: none"> Spišské múzeum 	Múzeá
	<ul style="list-style-type: none"> Tenis 	Tenis
	<ul style="list-style-type: none"> Thurzov dom 	Kultúra, pamiatky
	<ul style="list-style-type: none"> Viacúčelová vodná nádrž 	Vodné nádrže
	Spišská Nová Ves	
	<ul style="list-style-type: none"> Fitness 	Fitness
	<ul style="list-style-type: none"> Galéria umelcov Spiša 	Galérie
	<ul style="list-style-type: none"> Kino Baník 	Kiná
	<ul style="list-style-type: none"> Kone 	Kone
	<ul style="list-style-type: none"> Kostol nanebovzatia Panny Márie 	Kostoly
	<ul style="list-style-type: none"> Kúpalisko 	Kúpaliská
	<ul style="list-style-type: none"> Letné športy 	Šport, relax
	<ul style="list-style-type: none"> Sauna 	Sauna
	<ul style="list-style-type: none"> Lesnica 	Podujatia
	<ul style="list-style-type: none"> Letecké dni 	Podujatia
	<ul style="list-style-type: none"> Múzeum Spiša 	Múzeá
	<ul style="list-style-type: none"> Okresné vlastivedné múzeum 	Múzeá
	<ul style="list-style-type: none"> Plaváreň 	Kryté plavárne
	<ul style="list-style-type: none"> Rittenberg 	Lyžovanie
	<ul style="list-style-type: none"> Spišské divadlo 	
	<ul style="list-style-type: none"> Tenisové kurty 	Tenis
	<ul style="list-style-type: none"> Vyhliadkové lety 	Šport, relax
	<ul style="list-style-type: none"> ZOO 	ZOO
	<ul style="list-style-type: none"> Športová hala 	Šport, relax
do 50 km	Liptovská Teplička	
	<ul style="list-style-type: none"> Kone 	Kone
	<ul style="list-style-type: none"> Ski centrum Olympik 	Lyžovanie
	<ul style="list-style-type: none"> Liptovská Teplička 1 	Lyžovanie
	<ul style="list-style-type: none"> Liptovská Teplička 2 	Lyžovanie
	<ul style="list-style-type: none"> Liptovská Teplička 3 	Lyžovanie
	<ul style="list-style-type: none"> Liptovská Teplička 4 	Lyžovanie
	<ul style="list-style-type: none"> Lyžiarska škola 	Lyžiarska škola
	<ul style="list-style-type: none"> Vikartovský mlyn 	Lyžovanie
	<ul style="list-style-type: none"> Vlek 	
	Dedinky	
	<ul style="list-style-type: none"> Barokovo-klasicistický kostol 	Kostoly
	<ul style="list-style-type: none"> Biele Vody 	Lyžovanie
	<ul style="list-style-type: none"> Biele Vody 1 	Lyžovanie

	• • Biele Vody 2	Lyžovanie
	• • Požičovňa lyží	Požičovňa lyží
	• Geravy	Lyžovanie
	• Lyžiarska škola	Lyžiarska škola
	• Mlynky - Prostredný Hámor	Lyžovanie
	• • Mlynky 1	Lyžovanie
	• • Mlynky 2	Lyžovanie
	• • Mlynky 3	Lyžovanie
	• Mlynky - Slovenský raj	Beh na lyžiach
	• Palcmanská Maša	Vodné nádrže
	• • Rybolov	Šport, relax
	• Požičovňa lyží	Požičovňa lyží
	Bešeňová	
78 km	• Bešeňovské travertíny	Prírodné rezervácie
	• Kaštieľ Mitošiny	Hrady a zámky
	• • Z histórie lovu a lovnej zveri v Liptove	Múzeá
	• Kone	Kone
	• Minerálne pramene	Príroda
	• Tenis	Tenis
	• Termálne kúpalisko	Termálne kúpaliská

16.3. ŠTRUKTÚRA CESTOVNÉHO RUCHU V OBCI VO VÄZBE NA TATRANSKÝ REGIÓN

Vo Vysokých Tatrách sa turistický ruch sústreďuje na pás spojený tromi ťažiskovými časťami (Štrbské Pleso, Smokovce, Tatranská Lomnica), tvoriacimi zoskupenia s ďalšími osadami, rekreačnými útvarmi, liečebnými kúpeľmi a liečebňami.

Centrálne turistické lokality vo Vysokých Tatrách

P.č.	Turistický útvar	Druh	Funkcia	Hlavné turistické zariadenia
	zoskupenie Štrbské Pleso			
1	Podbanské	Stredisko cest.ruchu	horský celoročný pobyt, turistika, cykloturistika	lyžiarsky svah
2	Štrbské Pleso	Komplexné stredisko cest.ruchu, liečebné kúpele	celoročný horský pobyt, turistika, kúpeľníctvo, liečba	areál FIS pre klasické lyž. disciplíny, zjazdové trate Interski, Solisko
3	Solisko	Základňa cest.ruchu	lyžovanie, vysokohorská turistika	lyž. sedačkový výťah, turistická chata
4	Popradské Pleso	Základňa cest.ruchu	celoročný pobyt, vysokohorská turistika	horská chata
5	Chata pod Rysmi	Základňa cest.ruchu	vysokohorská turistika	horská sezónna chata
6	Vyšné Hágy	liečebňa	liečba	liečebný ústav
	zoskupenie Smokovce			
7	Nová Polianka	liečebňa	liečba	liečebný vojenský ústav
8	Tatranská Polianka	Základňa cest.ruchu, liečebňa	vysokohorská turistika, liečba	liečebný ústav
9	Sliezsky dom	Základňa cest.ruchu	vysokohorská turistika	hotel Sliezsky dom
10	Tatranské Zruby	zotavovňa	liečba	vojenská zotavovňa
11	Smokovce (Nový, Starý, Horný, Dolný)	Komplexné stredisko cest.ruchu, liečebné kúpele, liečba	celoročný horský pobyt, vysokohorská turistika, cykloturistika, lyžovanie	lyž. terén Jakubkova lúka, OLU sanatórium Penzák, detská liečebňa, Šrobárov ústav
12	Hrebienok	Základňa cest.ruchu	celoročný horský pobyt, lyžovanie	lyžiarsky svah, Bilíkova chata
13-15	vysokohorské chaty	3x Základňa cest.ruchu	vysokohorská turistika	chaty: Zbojnícka, Zamkovského, Téryho

	zoskupenie Tatranská Lomnica			
16	Tatranská Lesná	Základňa cest.ruchu	celoročný pobyt	
17	Tatranská Lomnica	Komplexné stredisko cest.ruchu	celoročný pobyt, lyžovanie	lyžiarsky areál T.L. – Skalnaté pleso a Jamy, vysutá lanovka, krytý bazén pri hoteloch 3x, jazdecký areál
18	Skalnaté Pleso	Základňa cest.ruchu	vysokohorská turistika, lyžovanie	lyžiarsky areál Skalnaté pleso – Lomnické sedlo, vysutá lanovka, Skalnatá chata
19	Eurocamp	Stredisko cest.ruchu	horský pobyt – sezónny, športové aktivity	ATC Eurocamp FICC, športový areál
20	Tatranské Matliare	Stredisko cest.ruchu, liečebňa	horský pobyt, turistika	vojenský liečebný ústav
21	Chata pri Zelenom Plese	Základňa cest.ruchu	vysokohorská turistika	Chata pri Zelenom Plese
22	Kežmarské Žľaby	Základňa cest.ruchu	horská turistika	
23	Tatranská Kotlina	Stredisko cest.ruchu, liečebňa	celoročná turistika, liečba	odborný liečebný ústav, Belianska jaskyňa
24	chata Plesnivec	Základňa cest.ruchu	vysokohorská turistika	horská chata

V súčasnosti sa turisticky využíva pás sídiel a rekreačných útvarov, lyžiarske terény a sieť vysokohorských turistických chodníkov, najmä Tatranská magistrála. V časti TANAP-u pod pásom stredísk uvedených v tabuľke sa využívajú ojedinele len trasy turistických chodníkov a cestných komunikácií. Z lyžiarskych terénov sú to: Solisko nad Štrbským Plesom, nad Hrebienku a Jakubkova lúka nad Smokovcom a nad Tatranskou Lomnicou najväčší lyžiarsky terén v Tatrách v Lomnickom sedle a na svahu Skalnaté Pleso – Tatranská Lomnica a Jamy, všetky vybavené lyžiarskymi dopravnými zariadeniami. Ťažiskovým strediskom severne od Belanských Tatier je rázovitá obec Ždiar s dvoma lyžiarskymi terénmi – Strednica a Bachledova dolina.

Kontaktové pásmo má priame a bezprostredné väzby na TANAP, tatranské osady (pešia dostupnosť), minimálne nároky na dopravu a väzbu na turistické chodníky TANAP-u. Toto pásmo plní funkcie - rekreačnú, nenáročnú turistiku, rodinnú rekreáciu, senior turizmus, športové aktivity, cykloturistiku, bežecké a zjazdové lyžovanie, jazdecko, psie záprahy, informačné centrá, stanice HZS, malé a veľké rekreačné centrá, trvalé bývanie, starostlivosť o lesy a trvalé trávne porasty, rekreačné bývanie, kontaktové pásmo medzi podhorím a pásmom TANAP-u.

Rekreačnú funkciu zabezpečujú ubytovacie zariadenia - chaty, hotely, penzióny, ubytovne, súkromné rekreačné objekty, autocampingy, táboriská, chatové osady.

Komunikačnú sieť II. a III. triedy tvoria príjazdové spevnené komunikácie do tatranských osád, poľné a lesné cesty, parkoviská v miestach rekreačných centier, rekreačné trasy na úpätí Tatier, turistické, lyžiarske, bežecké, jazdecké a cyklistické trasy.

Do kontaktovej zóny patrí aj obec Nová Lesná, ktorá je v bezprostrednej blízkosti turistického centra Vysokých Tatier. Jej úloha z pohľadu rozvoja cestovného ruchu v celom Tatranskom regióne je značná a spočíva najmä v oblasti ubytovania. I keď Nová Lesná nie je priamym východiskom vysokohorskej turistiky, je jednou z najväčších základní ubytovania pre tatranský turizmus. V tejto sfére disponuje viacerými výhodami oproti centrálnym tatranským strediskám, ktoré sú nasledovné:

- Rôzne typy ubytovacích zariadení (hotel, penzióny, ubytovanie v súkromí) pre všetky kategórie turistov
- Veľká celková kapacita ubytovania

- Vo všeobecnosti nižšie ceny ubytovania ako v centrálnych tatranských turistických sídlach
- Obrovská konkurencia v sfére ubytovania, ktorá podmieňuje stabilne prijateľné ceny ubytovania a množstvo zliav, neustále zvyšovanie spektra a úrovne služieb ponúkaných v danom ubytovacom zariadení
- Poloha na okraji TANAP-u s 2.stupňom ochrany prírody a krajiny, kde zákonom stanovené podmienky pre výstavbu domov a turistických zariadení sú miernejšie ako v oblasti s najvyšším stupňom ochrany, ktorými sú ostatné tatranské strediská limitované
- Bližšia poloha k mestu Poprad, ktoré je okresným administratívnym, kultúrno-spoločenským, športovo-relaxačným a nákupným centrom regiónu
- Rýchle a bezproblémové dopravné spojenie s okresným mestom, ako aj s ďalšími tatranskými sídlami

Prehľad ubytovacích zariadení v Novej Lesnej

Zariadenie	/ Typ ubytovania	Zariadenie	/ Typ ubytovania
Amalia	Penzión	Jurko	Penzión
Aramis	Penzión	Karin	Ubytovanie
Bandy	Ubytovanie	Kiliany Štefan	Ubytovanie
Bachleda Jozef	Ubytovanie	Knižka Peter	Ubytovanie
Beny	Penzión	Knižková Marta	Ubytovanie
Bombara	Ubytovanie	Kollar	Penzión
Csepej Anton	Ubytovanie	Krasula	Ubytovanie
EURO-CRV	Penzión	Kuččka	Ubytovanie
Eufória	Hotel	Lengyelová Simona	Ubytovanie
Gavalier Martin	Ubytovanie	Libuša	Ubytovanie
Hana	Penzión	Lucia	Penzión
Helena	Ubytovanie	Mačák	Ubytovanie
Hella	Ubytovanie	Marika	Ubytovanie
Hritz	Penzión	Matvejová Katarína	Ubytovanie
Hvizdoš	Ubytovanie	Maxian Jozef	Ubytovanie
Jarka	Penzión	Mazureková Petra	Ubytovanie
Jaruška	Ubytovanie	Mott	Ubytovanie
Jaška Miroslav	Ubytovanie	Sherpa	Ubytovanie
Nataša	Ubytovanie	Slovenská kúria	Ubytovanie
Ondrušová	Ubytovanie	Šenarová Kvetuša	Ubytovanie
Oravec	Penzión	Škoviera Vladimír	Ubytovanie
Paráková	Ubytovanie	Šuca	Penzión
Petko	Penzión	Terra	Penzión
Pilát	Ubytovanie	Veverica	Penzión
Pitoňák	Ubytovanie	Vila Dorota	Ubytovanie

Plesnivec	Ubytovanie	Vila Ema	Ubytovanie
Pohoda	Ubytovanie	Vila Marko	Ubytovanie
Polaštík	Ubytovanie	Vila Mária	Ubytovanie
Polaštiková Marta	Ubytovanie	Vila Montana	Ubytovanie
Radka	Ubytovanie	Villa Felicity	Ubytovanie
Relax	Ubytovanie	Villa Menhardi	Penzión
Retteghy	Ubytovanie	Weiss	Ubytovanie
RZ Plynroz	Chata	Závada	Penzión
Sedlár	Penzión	Zuzana	Penzión
		107	Ubytovanie

Najväčším ubytovacím a rekreačným zariadením je v súčasnosti hotelový komplex Eufória. Splňa vysoký štandard, má kapacitu 52 lôžok, z toho apartmán pre dve osoby, 12 dvoj - a 6 jednolôžkových izieb s možnosťou prístelky za prijateľné ceny pre túto kategóriu ubytovania a služieb. V moderne zariadených izbách je farebný televízor s ponukou satelitných programov, rádio, telefón a kúpeľňa s vírivou vaňou alebo hydromasážnou sprchou. Luxusný apartmán, vybavený parnou hydromasážnou saunou, splňa očakávania aj tých najnáročnejších klientov a zabezpečuje im požadovaný komfort. Nezanedbateľné nie sú ani komfortné priestory, v ktorých sa môžu robiť konferencie či spoločenské stretnutia, k dispozícii je zimná záhrada s posedením pre 12 osôb. Okrem fitnesscentra hosťom slúži sauna, perličkové kúpele, masáže a solárium. V súčasnej dobe sa v areáli hotela budujú tenisové kurty.

V súkromnom sektore je v obci veľká konkurencia a kapacita viac ako 1000 lôžok, čo núti prevádzkovateľov zariadení neustále zvyšovať komfort ubytovania, spektrum a úroveň ponúkaných služieb, poskytovať zľavy pre väčšie skupiny, deti alebo sezónne zľavy, udržiavať prijateľné ceny pre všetky kategórie klientov a prispôbiť sa priemernej cene ubytovania, ktorá sa pohybuje okolo 250 Sk/osoba/noc, v závislosti od sezóny. Pre lepšiu ilustráciu je uvedený nasledujúci prehľad kapacity lôžok, cien ubytovania a ponúkaných služieb vo vybraných penziónoch a privátoch.

Ubytovanie Bandy

- 2-5 posteľové izby, každá so samostatným sociálnym zariadením a televízorom
- Možnosť využívať spoločnú kuchyňu a spoločenskú miestnosť
- Možnosť grilovania v záhrade
- Parkovanie zdarma vo vlastnom dvore
- Cena od 180,- Sk/osoba/noc
- Ponuka rôznych zliav: každá štvrtá noc mimo sezóny zdarma, jedno dieťa do 15 rokov v sprievode dvoch dospelých zdarma, dieťa do 10 rokov na prístelke zdarma, zdarma jeden lístok na TEŽ pre každú platiacu osobu, zľavy na bobovú dráhu v Tatranskej Lomnici, zľavy pre skupiny

Penzión Beny

- Blízka poloha k zastávke TEŽ (od penziónu vzdialená asi 4 minúty chôdze)
- Ubytovacia kapacita penziónu je 33 lôžok
- Ubytovanie v deviatich 2- až 4-lôžkových apartmánach
- Každý apartmán je vybavený samostatnou sprchou a WC.
- Možnosť objednať si do apartmánu TV prijímač so satelitom

- Plne vybavená kuchyňa s jedálňou a samostatná priestranná spoločenská miestnosť
- Možnosť objednať si raňajky a večere
- Parkovanie bezplatne na uzavretom parkovisku priamo pri penzióne

Penzión EURO-CRV

- Ubytovanie na dvoch poschodiach v 1 - 2-lôžkových izbách s kúpeľňou, WC, TV, kompletne zariadenou kuchyňou
- Cena 150 – 300 Sk/osoba/noc v závislosti od sezóny; príplatok za Silvestrovský pobyt a pobyt kratší ako 3 noci 30%; pri pobyte dlhšom ako 7 nocí zľava 10% z ceny, zľava pre deti do 12 rokov na prístelke, zadarmo pre deti do 4 rokov bez nároku na lôžko
- bezplatné parkovanie áut
- minifitnes
- zapožičanie spoločenských hier
- letné posedenie pri ohnisku s grilom
- zabezpečenie horských vodcov
- zabezpečenie prepravy mikrobusedmi a autobusmi
- zabezpečenie stravovania v blízkej reštaurácii

Privát Helena

- Ubytovanie v rodinnom dome na 1. poschodí (10 lôžok) v 4 samostatných 2 – 3-lôžkových izbách s vybavenou kuchyňou (plynový sporák, chladnička s mrazničkou, TV-SAT, jedálenský stôl) a sociálnymi zariadeniami
- Cena je 200-250 Sk/osoba/noc
- Možnosť parkovania vo dvore
- Možnosť grilovania v záhrade

Privát Karin

- Lôžková kapacita privátu je 12 osôb
- Cena ubytovania je 200 Sk - 300 Sk/osoba/noc
- Celoročné ubytovanie
- 3x 4-lôžková izba s TV
- Spoločná kuchyňa
- Každá izba má terasu
- WC + sprcha v každej izbe
- Ubytovanie na samostatnom poschodí
- Slovenská izba s krbom, TV, plne vybavenou kuchyňou (sporák, 2x chladnička, mikrovlnná rúra) a jedálenským kútom
- Samostatný vchod
- Parkovanie vo dvore
- Posedenie v záhradnej terase

Privát Libuša

- 8 izieb s celkovou kapacitou 26 lôžok
- Cena ubytovania je 200 Sk - 300 Sk/osoba/noc
- Celoročné ubytovanie v 2 a 3-lôžkových izbách s možnosťou prístelky
- 5 samostatných izieb so sociálnym vybavením a vlastnou terasou, ďalšie 3 izby sú súčasťou apartmánu, ktorý je vybavený spoločenskou miestnosťou, kúpeľňou, sprchou a WC

- V prípade záujmu je hosťom k dispozícii kuchyňa i s vybavením
- Zastávky TEŽ a autobusu sú vzdialené cca 5 minút chôdze
- Parkovanie je možné pred penziónom

Privát Marika

- Kapacita objektu 17+1 lôžok
- Cena ubytovania 250 - 300 Sk/osoba/noc a mimo sezóny dohodou; pri dlhších pobytoch ako 7 dní alebo pri obsadení celého objektu poskytované zľavy
- Ubytovanie v rodinnom dome na prízemí a poschodí
- 6 samostatných izieb s vybavenou kuchyňou (plynový sporák, chladnička, TV-SAT a jedáľenský kút), sociálnym zariadením (umývadlo, vaňa so sprchou) a samostatným WC
- Možnosť zabezpečenia stravovania, posedenia pri ľudovej hudbe v zbojníckej kolibe a zábavy v diskobare
- Posedenie na terase
- Miestnosť na odkladanie bicyklov a lyží
- Bezplatné parkovanie pri objekte
- Celoročná prevádzka
- Bezplatná pomoc pri plánovaní túr a výletov do okolia a zabezpečenie dopravy, jazdy na koni, horského vodcu a lyžiarskeho inštruktora za poplatok

Privát Nataša

- Kapacita 30 osôb v 9 izbách (7x3 lôžka, 1x4 a 1x5 lôžok)
- Cena ubytovania 430 – 500 Sk/osoba/noc (Vianočné sviatky 1400 Sk/osoba/noc)
- Každá izba má vlastné WC a sprchovací box
- Hosťom je k dispozícii priestorová jedáleň s kuchynským kútom (2 plynové vstavané varné dosky, mikrovlnka, rýchlovarné kanvice, kávovar, kuchynský riad, 2 chladničky) a SAT-TV
- Parkovanie je zdarma na parkovisku pred penziónom s kapacitou 9 automobilov, prípadne 1 autobus
- Možnosť stravovania (raňajky 110 Sk, večera bez nápoja 130 Sk)

Penzión Oravec

- Upravená záhrada, prístrešok s ohniskom, detské hojdačky a dve zrubové chatky
- Ubytovanie v hlavnej budove alebo zrubových chatkách
- 6 izieb s 12+5 lôžkami kuchynkou, kúpeľňou a WC
- Raňajky a večere v jedálni s 30 miestami
- Informácie o možnostiach vysokohorských túr a sprostredkovanie služieb horských vodcov a turistických sprievodcov
- Informácie a organizácia výletov do okolia (Poprad, Kežmarok, Levoča, Spišský hrad, splav Dunajca, termálne kúpaliská)
- Doprava mikrobusedom
- Parkovanie motorových vozidiel v uzavretom dvore

Ubytovanie Paráková

- 2 poschodia so samostatným vchodom
- 10 izieb (2, 3, 4 lôžkové) s vlastným sociálnym zariadením a WC, TV a rádiom (SAT na požiadanie)

- Na každom poschodí k dispozícii kuchynka s kompletným vybavením (plynový sporák, chladnička, mikrovlnná rúra..) a posedením pre 10 ľudí
- Spoločenská miestnosť, lyžiareň a za poplatok aj sauna
- Sprievodcovské služby vo Vysokých Tatrách a okolí
- Parkovanie pri dome

Penzión Petko

- Cena ubytovania 300 – 1200 Sk/osoba/noc
- 7 izieb (2, 3, 4 lôžkové) s vlastným sociálnym zariadením (WC a sprchovací kút), TV prijímačom so satelitom a chladničkou
- Celková kapacita penziónu je 22 lôžok
- K dispozícii jedáleň vybavenú kuchynkou

Ubytovanie Plesnivec

- Celková kapacita je 14 lôžok
- 2 apartmány (plne vybavená kuchynka s dvojplatničkou, chladničkou, samostatný sprchovací kút a WC)
- 3 dvojlôžkové izby (sprchovací kút a WC je spoločné)
- Záhradné posedenie s grilom
- Bezplatné parkovanie áut v uzavretom dvore
- Celoročná prevádzka
- Úschovňa bicyklov a lyží, snímač vonkajšej a vnútornej teploty, možnosť zapožičania spoločenských hier a d'alekohľadu
- Informácie o možnostiach vysokohorských túr, organizovanie (k dispozícií je turistický sprievodca za poplatok)
- Informácie o podmienkach lyžovania v okolitých lyžiarskych strediskách, o vlakových a autobusových spojeniach, o počasi
- Možnosť stravovania v blízkej kolibe
- Možnosť zabezpečenia bowlingu v Poprade
- Cena ubytovania od 250 Sk - 350 Sk/osoba/noc a mimo sezóny dohodou
- Dieťa do 3 rokov bez nároku na lôžko zdarma
- Deťom do 10 rokov, pri obsadení celého objektu a pri pobytoch dlhších ako 5 dní poskytované zľavy

Ubytovanie Polašík

- Celková kapacita 16+2 lôžok
- 2, 3, 4 lôžkové izby s vlastným sociálnym zariadením
- Jedáleň s krbom, TV-SAT a jedálenskými stolmi
- Vybavená kuchyňa s plynovým sporákom s elektrickou rúrou, chladničkou
- Miestnosť na odkladanie bicyklov a lyží
- Záhradné posedenie s ohniskom a grilom
- Bezplatné parkovanie áut v uzavretom dvore
- Možnosť stravovania v reštauráciách v obci
- Celoročná prevádzka
- Bezplatnú pomoc pri plánovaní túr a výletov do okolia
- Cena ubytovania od 250 Sk - 400 Sk a mimo sezóny dohodou
- Deťom do 10 rokov, pri pobytoch dlhších ako 7 dní alebo pri obsadení celého objektu poskytované zľavy

Penzión Sedlár

- Budova so štyrmi samostatnými bytmi
- Každý byt obsahuje kúpeľňu (umývadlo, sprchovací kút, WC) a plne vybavenú kuchyňu (plynový sporák, jedálenský kút, chladnička, mikrovlná rúra)
- Celková kapacita 24 lôžok
- K dispozícii altánok s grilom
- Parkovanie je zabezpečené pri objekte
- Cena ubytovania je v 2 lôžkových izbách 220-280 Sk/osoba/noc, v 3 lôžkových apartmánoch 300-380 Sk/osoba/noc; pre deti sú možné zľavy

Ubytovacie kapacity sa vo Vysokých Tatrách uvádzajú v počte 14 126 lôžok, z toho 11190 stále lôžka. Na kúpeľnú liečbu a špecifickú liečbu (OLU) pripadá cca 4 000 lôžok.

Súčasná a aj výhľadová kapacita je ťažké určiť vzhľadom na dosť pohyblivú časť v kategóriách malokapacitných (penzióny), ubytovaní v súkromí a na značnú časť zariadení v rekonštrukcii. Podľa prevažnej časti odborníkov z rôznych sfér sa všeobecne s rastom ubytovacích kapacít na území TANAP-u nepočíta (ráta sa skôr so zvýšením štandardu a tým aj určitého poklesu počtu lôžok), ale oproti tomu sa očakáva rast kapacít v podhorskom území v rámci podtatranských obcí vhodných pre vidiecky turizmus a agroturistiku, veľkoplošné aktivity (golf, jazdectvo), rodinnú rekreáciu a pod.

16.4. PERSPEKTÍVA ROZVOJA OBCE V RÁMCI REGIÓNU

Podhorie Tatier má vysoký prírodný, kultúrno-historický a urbanistický potenciál (sieť sídiel a komunikácií), perspektívu rozvoja rodinnej rekreácie a senior turizmu, sieť peších trás v podhorí je naviazaná na sieť tatranských turistických chodníkov. Kontaktné pásmo je perspektívny pás z hľadiska rozvoja cestovného ruchu, rekreácie a rozptylu návštevníkov Tatier do širšieho záujmového územia.

V blízkej budúcnosti sa počíta s vybudovaním tatranskej magistrály mimo úseku Podbanské – Tatranská Lomnica a pešej trasy (totožnej s časťou tatranskej magistrály) okolo slovenských a poľských Tatier. Plánuje sa využitie poľných a lesných ciest na sieť nových rekreačných trás všetkých druhov, vytrasovanie podtatranskej magistrály v tesnom kontakte s hranicou TANAP-u ako spojnice sídiel podhoria.

V kontaktnom pásme je navrhnutá výstavba siete malých a veľkých rekreačných centier na úpätí Tatier v lokalitách nových alebo v lokalitách už existujúcich chatových osád, rekreačných zariadení pri ústiach tatranských dolín alebo pri už existujúcich zastavaných územiach. Malé rekreačné centrum bude poskytovať na rekreačných trasách základné služby – občerstvenie, informácie, hygienické zariadenia atď. Takéto zariadenie by malo v budúcnosti vyrásť aj v Novej Lesnej.

Pre kontaktné pásmo je však stanovená dôležitá požiadavka – koordinácia a usmerňovanie ďalšej výstavby rekreačných zariadení, územná a priestorová organizácia, aby časom nedošlo ku vzniku súvislého pásu zástavby na úpätí Tatier.

Ďalšie perspektívne možnosti rozvoja kontaktného pásma Vysokých Tatier:

- lokalizácia a rozvoj aktivít, ktoré nie sú vhodné na rozvoj v pásme TANAP-u (športové a kultúrno-rekreačné aktivity)
- malé športové areály, kúpaliská, plavárne
- perspektívne rezervné plochy pre veľké športové podujatia
- rozvoj extenzívnych foriem poľnohospodárstva
- rozvoj výrobných aktivít bez negatívnych dopadov na životné prostredie

- agroturistika, ekofarmy, chov oviec, kôz, ... (spásanie trávnych porastov vo vymedzených lokalitách)
- náučné a vzdelávacie centrá v sídlach na radiálach
- budovanie lokalít s výhľadom na panorámu Tatier
- vysádzanie bodovej a líniovej krajinej zelene vo väzbe na vysádzanie zelene na ploche vývratiska a vo väzbe na navrhované rekreačné trasy, línie potokov a ďalších poľných ciest (tvorba krajinného obrazu)
- formovanie kontaktového pásma sídiel (kontakt zastavaného a nezastavaného územia)
- v zastavaných územiach pri návrhoch komunikácií počítat' aj s chodníkmi okolo komunikácií
- urbanistické a výtvarno-architektonické riešenie rozvoja priestorov a objektov rekreačných sídiel
- formovanie radiál v pásme predhoria (radiály na seba viažu perspektívu kyvadlovej dopravy, intenzívnejšej siete občianskej vybavenosti, verejné stravovanie, servis, informácie, vzdelávacie či kultúrne aktivity)
- malé oddychové miesta na peších trasách s vyhliadkami na panorámu Tatier
- lesné časti podhoria prepojiť s pásmom TANAP-u sieťou peších trás – perspektíva rozptylu návštevnosti
- formovanie nových dopravných prepojení v pásme podhoria

16.5. UDRŽATEĽNÝ CESTOVNÝ RUCH

Udržateľný cestovný ruch znamená riadenie aktuálnych požiadaviek turizmu, zachovávať pritom prírodné, kultúrne a sociálne prostredie a budúce možnosti pre uspokojenie návštevníkov. Pod pojmom udržateľný cestovný ruch sa rozumie zladenie potrieb súčasných návštevníkov a miestnych spoločenstiev s ochranou a zachovaním týchto možností do budúcnosti.

Cieľom by malo byť umožnenie takého stupňa turistickej činnosti, ktorý prispeje ku kvalite života miestneho obyvateľstva a bude rešpektovať životné prostredie a zachovanie prírodných hodnôt. Trvalo udržateľný cestovný ruch takisto rešpektuje kultúrne prostredie územia, jeho obyvateľov a ich tradície. Nosnými prvkami takto zameraného cestovného ruchu je ochrana prírody a krajiny, ochrana kultúrneho a historického dedičstva i života obyvateľov. Zvýšenie ubytovacích kapacít je možné formou ponúkajúceho ubytovania návštevníkov v súkromí prípadne výstavbou malokapacitných ubytovacích zariadení v zastavaných územiach, čo je výrazne pozitívny aspekt z environmentálneho či krajinárskeho hľadiska, pretože ubytovanie na súkromí a malokapacitné ubytovacie zariadenia menej zaťažujú životné prostredie či už produkovaným znečistením alebo menšou koncentráciou návštevníkov a v porovnaní s veľkými hotelovými komplexmi hmotne a architektonicky podstatne menej zaťažujú štruktúru a scenériu krajiny. Situovanie ubytovacích kapacít cestovného ruchu priamo v zastavanom území jednotlivých obcí je zároveň bezprostredne spojené s využívaním miestnej infraštruktúry a tam lokalizovaných stravovacích, pohostinských, obchodných a ďalších doplnkových služieb turistickými návštevníkmi. Realizácia turistických výdavkov v obci môže zároveň prispieť k oživeniu lokálnej ekonomiky a vytvoreniu malého počtu sezónnych pracovných miest.

16.6. VYUŽITIE KULTÚRNEHO DEDIČSTVA A REGIONÁLNEJ IDENTITY PRE CESTOVNÝ RUCH

Dominantnou prednosťou celého širšieho územia Tatier je mimoriadne vysoká hodnota pôvodného prírodného, antropogénneho prostredia a ich historická spätosť. To sa prejavuje dlhodobým vytváraním kultúrnej krajiny a vytváraním sídelnej krajiny s historicky zachovalou sídelnou sieťou mestských a vidieckych sídiel. Kultúrne dedičstvo sa prejavuje v historickom utváraní kultúrnej krajiny, v tvorbe sídelnej siete a urbanisticko-architektonického prostredia a to v polohe hmotnej (pamiatkové rezervácie a zóny, kultúrne pamiatky, zbierky umeleckých diel a prác), aj v nehmotnej (podujatia, zvyky, folklór, gastronómia a pod.), vytvárajúce v celku neopakovateľnú a originálnu identitu prostredia.

Rozmanité kultúrne a spoločenské podujatia, festivaly, kultúrne aktivity v riešenom území ich vysoká profesionálna úroveň a predovšetkým záujem obyvateľov, domácich i zahraničných o tieto podujatia a aktivity sú predpokladom optimistického pohľadu do budúcnosti, v ktorej sa identické prvky regiónov nestratia ani v ostrej konkurencii globálnej multikultúry.

V intenciách trvalo udržateľného rozvoja územia sa stávajú dokonca predpokladom trvalo udržateľného rozvoja územia, jeho výrazným potenciálom.

Prvky regionálnej identity:

- bohatá história
- archeologické lokality
- nárečia (tie však vplyvom migrácie obyvateľov a vplyvom zvyšovania vzdelanostnej úrovne postupne zanikajú)
- miestne ľudové stavitel'ské tradície (perspektívny zdroj poznania a stavitel'ských skúseností), dokladované v skanzenoch ale vyskytujúce sa i v jednotlivých sídlach a doteraz funkčne využívané (obytné domy, senníky, stodoly, drevené i murované kostoly, kaplnky, kríže, náhrobky, technické diela v krajine atď.)
- ľudové remeselné a umelecké tradície (ľudové výrobky z materiálov – drevo, koža, kov, slama, sklo, ovčia vlna, textilie, čipka, výšivka, modrotlač, plátno, tkané koberce atď.)
- miestna kuchyňa
- ľudová slovesnosť (historická i moderná)
- folklór (ľudová pieseň, tance, zvyky, obyčaje, obrady, tradície, hry)
- folklórne festivaly, jarmoky, trhy, výstavy, slávnosti
- historická architektúra – kostoly, kaplnky, kúrie, kaštiele, zámky, hrady, ruiny, meštianske domy, horská architektúra
- moderné i tradičné divadlo, hudba, hudobné a divadelné festivaly, slávnosti
- galérie, múzeá
- krajinná scenéria, panoramatické pohľady – malebnosť, pestrosť krajinných obrazov
- prírodné bohatstvo
- ekonomické tradície
- športové tradície

Využitie kultúrno-historického potenciálu územia:

- Historické objekty dokumentujú históriu regiónov, a preto slúžia ako poznávací, vzdelávací a informačný prostriedok

- Zachovávajú charakteristický obraz regiónov
- Sú využiteľné na rekreačné, ubytovacie a športové účely
- Sú cieľom poznávacích zájazdov z iných regiónov
- Obohatenie rekreačných, liečebných a športových pobytov o rôzne kultúrne podujatia s regionálnou tematikou
- Vzdelávacie a náučné kurzy pre návštevníkov (výuka v oblasti miestnych remeselných a umeleckých tradícií)

Za podmienky aktívnej ponuky prírodného, kultúrno – historického a urbanistického potenciálu obce Nová Lesná s priamou väzbou na Vysoké Tatry a nepretržitom rozširovaní a skvalitňovaní služieb a množstva ich poskytovateľov ostane cestovný ruch rozhodujúcou hybnou silou miestnej ekonomiky.

17. CEZHRANIČNÁ, TRANSNACIONÁLNA A INTERREGIONÁLNA

SPOLUPRÁCA

V roku 2003 sa podpísal protokol o priateľstve obce Nová Lesná s obcou Nasavrky v Českej republike.

Prvé kontakty obidvoch obcí sú úzko spojené s Memoriálom Jána Stilla, pretekmi v behu do vrchu, ktorý ma pravidelne svoj štart v Novej Lesnej a ktorého účastníkmi boli v roku 2002 aj bežci zo spomínanej českej obce. Protokol o priateľstve, ktorý podpísali starostovia oboch obcí, si okrem iného kladie za cieľ udržiavať živé väzby medzi oboma obcami, rozvíjať partnerstvo a spoluprácu, podporovať vo všetkých sférach výmeny medzi obyvateľmi. Na protokol o priateľstve nadväzuje zmluva o spolupráci, v ktorej sú už vytipované konkrétne spoločné podujatia. Prvé spoločné projekty sa už začali okrem športu aj v oblasti kultúry, medzi požiarnymi zbormi a v oblasti turistiky a cestovného ruchu. Cieľom tejto spolupráce je aj výmena skúseností z práce a činnosti zastupiteľstiev oboch obcí.

Obec Nasavrky je počtom obyvateľov porovnateľná s Novou Lesnou, disponuje však s niekoľkonásobne vyšším rozpočtom ako slovenská obec. V obci Nasavrky veľmi dobre funguje vlastná skládka komunálneho odpadu.

Do budúcnosti plánuje Nová Lesná vytvoriť projekt spolupráce s ďalšími krajinami v strednej Európe, hlavne s Maďarskom a Poľskom, zameraný na vzájomnú podporu v oblasti cestovného ruchu.

18. SWOT ANALÝZA

SWOT analýza je nástrojom pre plánovanie za účelom identifikovania vonkajšej úrovne, ktorá analyzuje príležitosti a ohrozenia významné pre hlavné ciele PHSR a ktoré nepriamo ovplyvňujú rozvoj. Druhá úroveň analýzy pozostáva zo silných a slabých stránok, ktoré priamo ovplyvňujú stratégie a vybrané činnosti.

Silné stránky predstavujú vnútorné komparatívne a konkurenčné výhody pre rôzne typy rozvojových aktivít, ktoré majú na rozvoj regiónu jednoznačne pozitívny vplyv. Slabé stránky sú reprezentované vnútroregionálnymi podmienkami a predpokladmi s limitujúcim až brzdiacim vplyvom na rozvoj regiónu. Príležitosti sú vonkajšie faktory s pozitívnym a ohrozenia s negatívnym vplyvom na ďalší rozvoj regiónu.

18.2. HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - atraktívne prírodné prostredie - zdravé financovanie obce - rozvojové aktivity v rámci okresu - potenciál pre rozvoj podnikania v oblasti cestovného ruchu, agroturistiky, prostredníctvom zavedenia nových, netradičných, foriem cestovného ruchu - koncepcia priestorového usporiadania obce - vhodné podmienky pre rozvoj ekologického poľnohospodárstva - ľudová architektúra a ľudové tradície a remeslá - potenciál pracovnej sily - predpoklady pre revitalizáciu vidieka a rozvoj agroturistiky a netradičných foriem cestovného ruchu - tradícia poľnohospodárskej výroby, využívania trvalých trávnych porastov a orných pôd - cestovná a informačná kancelária - vysoká úroveň a kapacita ubytovacích, stravovacích zariadení a ich služieb - dostatok maloobchodných zariadení s potravinami 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia sekundárneho sektora - zameranie hospodárstva iba na terciárny sektor - útlm poľnohospodárskej výroby, eliminácia stavov hospodárskych zvierat - rozvíjanie aktivít pre príjmovovo vyššie skupiny obyvateľstva prináša riziko znižovania návštevnosti a nezhoduje sa so sociálnou orientáciou medzinárodných princípov trvalo udržateľného rozvoja územia - nízky prílev priamych zahraničných a domácich investícií - obmedzená podpora zo strany obce - prítomnosť limitujúcich faktorov rozvoja (reliéf, Tatranský Národný Park) - nedostatočná spolupráca samosprávy so sociálnymi a ekonomickými partnermi - nízka miera komunitných rozvojových programov a iniciatív, slabá miera vzájomnej kooperácie podnikateľských subjektov, samosprávy a tretieho sektora pri vytváraní podporných sietí - deficit základných bankových služieb v obci - nedostatočný informačný systém pre turistov - malé spektrum služieb v obci (absencia kaderníctva, obchodu s ovocím a zeleninou atď.) - nevyhovujúci technický stav Domu smútku - absencia čerpacej stanice pohonných hmôt
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - vzrast kompetencií samosprávy - realizácia agroenvironmentálnych programov so zachovaním miestnych špecifik - využívanie nenávratných finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov EÚ na realizáciu rozvojových programov - podpora malého a stredného podnikania spolufinancovaného zo zdrojov EÚ a národných zdrojov - koordinácia rozvoja za spoluúčasti vedecko- 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok finančných zdrojov na obnovu vidieka - nízka miera informovanosti o možnostiach podpory rozvoja, podnikania a vytvárania nových pracovných príležitostí - znižovanie identity obyvateľov s obcou - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov - dovoz lacnejších potravín (poľnohospodárskych

<p>výskumných, vzdelávacích a poradenských inštitúcií</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivizácia miestneho obyvateľstva do rozvoja - zvyšovanie kvality existujúcich ubytovacích zariadení, objektov vybavenosti, dopravných stavieb, objektov technickej infraštruktúry, športových a rekreačných areálov - zvyšovanie kvality poskytovaných služieb - zlepšenie štruktúry informačného systému - zlepšenie akcieschopnosti a technickej vybavenosti Dobrovoľného hasičského zboru - inštalácia bankomatu - zväčšenie spektra služieb v obci - rekonštrukcia budovy Domu smútku a Obecného úradu za účelom jeho spolyfunkčnenia (adm., kult., spol. zázemie obce) - rekonštrukcia a využívanie doteraz nevyužívaných objektov 	<p>produktov) z krajín EÚ</p> <ul style="list-style-type: none"> - absencia koordinácie rozvoja podnikania - legislatívne opatrenia obmedzujúce hospodársku súťaž - konkurenčné postavenie podnikateľských subjektov v regióne Tatry
---	---

18.3. INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
---------------	---------------

<ul style="list-style-type: none"> - vybudované dopravné napojenie viacerých druhov dopravy (železničné, cestné, letecké) na medzinárodnú dopravnú sieť - vhodná poloha vzhľadom k leteckej doprave (letisko Poprad-Tatry) a diaľnici D1 - sieť spevnených komunikácií, poľných a lesných ciest - začatý integračný proces prevádzkovania železničných, ozubnicových a lanových tratí na území Vysokých Tatier - vysoká úroveň elektrifikácie, plynofikácie a napojenosti na kanalizáciu - dostatočný potenciál zásobovania obyvateľstva pitnou vodou z verejného vodovodu - dobré pokrytie územia autobusovou dopravou z hľadiska intenzity spojov ako aj z priestorového hľadiska - dobré pokrytie územia železničnou dopravou z hľadiska intenzity spojov - existencia ochranných technických zariadení pre odvádzanie dažďových vôd - vysoká estetická hodnota krajiny (ochranné pásmo národného parku) - separovaný zber odpadu v obci - ochrana prírody (ochranné pásmo národného parku) - jazierko v intraviláne obce pre akumulácie vody v prípade ohrozenia záplavami - existencia kamerového systému a rozhlasu v obci 	<ul style="list-style-type: none"> - geomorfologické a klimatické podmienky ako limitujúce prvky všestranného rozvoja obce - nevhodná poloha železničnej stanice vzhľadom na osobnú dopravu - nedostatočná kapacita železničnej prepravy osôb z hľadiska kapacity - verejné osvetlenie na nedostatočnej úrovni - nedostatočné pokrytie územia kamerovým systémom a rozhlasom - poruchovosť obecného rozhlasu - absencia komunikácií vyhradených pre cyklistickú dopravu (z hľadiska možnosti bezpečného napojenia na okolité cyklotrasy) - absencia odstavných parkovacích plôch - statická doprava realizovaná na krajniciach jednosmerných ciest a súkromných pozemkoch - zvyšujú sa územné nároky na parkovacie plochy - nepostačujúci stav obslužnej komunikácie spájajúcej železničnú stanicu s intravilánom obce - absencia garáží pre sústredenú bytovú výstavbu - narušené brehovú porasty - objekt železničnej stanice v Poprade technickým stavom, zanedbaným interiérom, chýbajúcim informačným centrom a informačnými tabuľami v časti stanice TEŽ znižuje hodnotu Popradu ako východiskového bodu do Tatier - vykurovanie domácností realizované počas väčšej časti roka podmienené klimatickými podmienkami - čiastočne vybudovaná sieť chodníkov - nedostatočné pešie napojenie centra obce so športovo-relaxačným centrom a miestnou časťou Malý Smokovec - absencia zhodnotenia biologických odpadov - nevhodné umiestnenie autobusových zastávok vzhľadom na prevádzky obč. vybavenosti s väčším pohybom ľudí - vzdušné vedenia sekundárnych rozvodov NN - nedostatok požiarnej vody - nedostatočná kapacita telefónnej ústredne
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľov - výhodná dopravná poloha - nárast kompetencií samosprávy - využívanie podporných prostriedkov fondov EÚ - zdvojkoľajnenie TEŽ - nadobúdanie významu cyklistickej dopravy a cykloturistiky - spolupráca na mikroregionálnej úrovni - dobudovanie chýbajúcich parkovacích miest pri objektoch vybavenosti obce a súkromných ubytovacích zariadeniach - výstavba garáží pre sústredenú bytovú výstavbu - obnova cestnej infraštruktúry s nevyhovujúcim stavom - dobudovanie chodníkov pri cestných komunikáciách v intraviláne obce 	<ul style="list-style-type: none"> - útlm železničnej osobnej prepravy - mobilné zdroje znečistenia ovzdušia (automobilová doprava) - zvyšovanie nákladov na budovanie infraštruktúry - absencia ekologického vedomia medzi obyvateľmi, preferencia konzumného spôsobu života - oslabenie záujmu o regióny s nízkou úrovňou infraštruktúry - rozširovanie plôch parkovísk a dopravných komunikácií bude znižovať rekreačný a liečebný potenciál tatranských osád a športových a rekreačných plôch - negatívny vplyv dopravy na ovzdušie a vegetáciu z emisií áut v Tatrách aj zo vzdialenej diaľnice

<ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie peších trás popri štátnej ceste III. 5343 - premiestnenie autobusových zastávok na nekolízne miesta - skvalitnenie dopravných spojení v rámci regiónu modernizáciou zariadení aj inštitucionálne - zlepšenie ochrany krajiny a prírody reorganizáciou dopravy regiónu - kabelizácia nadzemných vedení a výstavba ďalších transformovni - zlepšenie zabezpečovania obyvateľstvom pitnou vodou - nové zdroje pitnej, ale aj úžitkovej vody - osadenie nadzemných a podzemných hydrantov - vybudovanie nového telekomunikačného prírodného kábla alebo vybudovanie novej tel. ústredne s digitálnym systémom - bezdrôtový obecný rozhlas - vybudovanie kompostoviska pre využitie biomasy - výsadba pôvodných drevín pri brehoch vodných tokov - po celom obvode TANAP-u dosiahnuť kultúru trvalých trávnych porastov - plnenie povinností vyplývajúcich z členstva v NATURA 2000 - funkčný návštevný poriadok TANAP-u, Zákon NR SR 543/2002 o ochrane prírody a krajiny - doplnenie a úprava hraníc ochranných pásiem TANAP-u - monitoring a intenzívna priama kontrola pohybu návštevníkov na území TANAP-u - spolupráca s vlastníkmi a správcami pozemkov v chránených územiach - dopravné prepojenie tatranských osád, rekreačných stredísk, sídiel v podhorí netradičnými druhmi dopravy, pešími, cyklistickými a športovými trasami , posilnenie hromadnej dopravy - výstavba a prevádzkovanie integrovaného dopravného systému Vysokých Tatier,(cesty-železnice-letisko-IAD-HD-parkovanie-cyklisti/chodci) prispôbeného špecifikám územia Národného parku Vysoké Tatry a podmienkam cezhraničnej koordinácie s poľským územím Vysokých Tatier - využívanie letiska Poprad-Tatry i pre poľské spádové územie - dobudovanie diaľnice D1 prinesie lepšiu dopravnú dostupnosť územia 	<ul style="list-style-type: none"> - postupné znižovanie podielu plôch prírodných na úkor plôch zastavaných - globálne negatívne vplyvy na Tatry v regionálnych dimenziách, ktorým nezabránia hranice chránených území a ich ochranné pásma
---	---

18.4. OBYVATEĽSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - priaznivý vývoj reprodukčných charakteristík - pozitívny celkový prírastok obyvateľstva - priaznivé vekové zloženie obyvateľstva - vhodné podmienky na trvalé bývanie - znižovanie miery nezamestnanosti 	<ul style="list-style-type: none"> - vysoká miera dlhodobej nezamestnanosti - vysoký podiel obyvateľstva so základným vzdelaním - nedostatočná tvorba pracovných miest - nedostatočná úroveň služieb zamestnanosti

<ul style="list-style-type: none"> - zlepšenie trhu práce pre obyvateľov so základným vzdelaním a stredným vzdelaním bez maturity - nízke pracovné náklady - vysoký podiel pracovnej sily s druhým stupňom vzdelania - podiel vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva prevyšujúceho celoslovenský priemer - stúpajúca tendencia životnej úrovne obyvateľstva - potenciál nových zdrojov zamestnanosti v sektore služieb a malého a stredného podnikania 	<ul style="list-style-type: none"> - nízka úroveň mobility a flexibility pracovnej sily - nesúlad systému vzdelávania s požiadavkami trhu práce (nedostatok kvalifikácií požadovaných v modernej ekonomike) - nedostatočne rozvinuté poradenské a vzdelávacie služby pre oblasť podnikania - existencia znevýhodnených skupín s tendenciou ich sociálneho vylúčenia - nízka miera poskytovania sociálnych služieb - odliv domáceho obyvateľstva za prácou, bývaním do väčších miest alebo cudziny
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - dlhodobý migračný prírastok obyvateľov - decentralizácia verejnej správy a prehĺbenie partnerskej spolupráce na princípe subsidiarity v oblasti verejnej zamestnanosti a rozvoja ľudských zdrojov - podpora rozvoja podnikateľských aktivít a vytváranie nových pracovných príležitostí - posilnenie participácie obyvateľstva na miestnej a regionálnej politike - implementácia programov štrukturálnej politiky EÚ v oblasti rozvoja ľudských zdrojov a vzdelávania 	<ul style="list-style-type: none"> - nárast dlhodobej nezamestnanosti - prehĺbenie sociálnej exklúzie - prehlbovanie nerovnováhy ponuky a dopytu po práci

18.5. OBLASŤ CESTOVNÉHO RUCHU, KULTÚRY, HISTÓRIE A TRADÍCIÍ

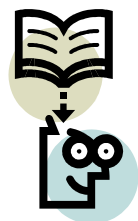
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - výhodná geografická poloha na medzinárodnom rozhraní, vhodná východisková poloha pre turizmus v užšom i širšom okolí obce - optimálne podmienky pre cestovný ruch a dosiahnutie komplexného kultúrneho a rekreačno - športového zážitku návštevníkov - pohorie Tatry ako najhodnotnejší geomorfologický celok v krajine, najvyššie, najatraktívnejšie, najnavštevovanejšie slovenské pohorie s bohatou históriou, najmenšie veľhory na svete - zvyšuje sa záujem návštevníkov o kvalifikované sprievodcovské služby (nielen horolezecké ale aj turistické, náučné, poznávacie) - vybudovaná sieť turistických, cykloturistických, lyžiarskych bežeckých, zjazdových trás, náučných chodníkov - v okolí vybudovaná sieť športových zariadení, termálne kúpaliská, aquaparky - bohatý výskyt geotermálnych a minerálnych vôd v širšom okolí Tatier, ktorých využitie podporuje rozvoj turistickej, rekreačnej a liečebnej funkcie - participácia na aktivitách Združenia Euroregión Tatry - zainteresovanosť v Regionálnom združení tatranských a podtatranských obcí - rozvinutá sieť ubytovacích a stravovacích 	<ul style="list-style-type: none"> - sezónny charakter príjmov - slabo rozvinutý marketing v cestovnom ruchu - sezónne využívanie zariadení cestovného ruchu - vysoká návštevnosť menej solventnými turistami - neustále priemerné skracovanie pobytu turistov - vybavenosť ubytovacích zariadení nezodpovedá vždy cenovej ponuke - nedostatočná propagácia cestovného ruchu - nízky počet incomingových cestovných kancelárií - nízka úroveň podpory podnikateľských subjektov pri rozvoji cestovného ruchu - nízka úroveň spolupráce podnikateľských subjektov a samosprávy pri rozvoji cestovného ruchu - absencia systému informovanosti o prvkoch cestovného ruchu a navigácie - obmedzenie zimného turizmu - prevažná väčšina lyžiarskych zariadení sa nachádza v národných prírodných rezerváciách, nevyhovujúca kapacita lyžiarskych zariadení, absencia zasnežovania zjazdoviek, malá dĺžka udržiavaných bežeckých tratí

<p>zariadení</p> <ul style="list-style-type: none"> - historicko-kultúrny potenciál - organizácia EuTraTy (Európskych tradícií v Tatrách) - multikultúrna prihraničná oblasť - možnosti cezhraničnej spolupráce - rozvinutá sieť doplnkových aktivít v okolitých strediskách cestovného ruchu (z časti aj v samotnej obci) - cestovný ruch s celoročným využitím a medzinárodným významom 	
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - spolupráca so subjektmi z oblasti cestovného ruchu - regionálna spolupráca okolitých samospráv - spolupráca na úrovni Regionálneho združenia tatranských a podtatranských obcí - spolupráca na úrovni Združenia Euroregiónu Tatry - kooperácia so samosprávami vyššej hierarchickej úrovne - možnosť získania podporných prostriedkov z fondov EÚ - efektívna propagácia - rozvoj cezhraničnej spolupráce s Poľskom - rozvoj sociálne orientovaného cestovného ruchu, kúpeľnej liečby, športových aktivít v Tatrách - využiť krátku vzdialenosť a optimálnu dostupnosť medzi rekreačnými strediskami a tatranskými sídlami - odľahčovania centrálnej časti Tatier, budovanie ubytovacích, športových, rekreačných a zábavných zariadení v kontaktovom pásme TANAP-u, - možnosti kombinovaných pobytov a zájazdov - celoročne využívané územie Tatier a okolitých regiónov - výtvarno-architektonické dotvorenie verejných priestorov, prechádzkových trás, turistických chodníkov, športových a rekreačných areálov v harmónii s prírodným prostredím - nové informačné a vzdelávacie centrá - doplnenie siete turistických značkových chodníkov, náučných chodníkov - zachovanie štýlu tradičnej horskej architektúry - monitoring pamiatkovo hodnotných objektov 	<ul style="list-style-type: none"> - blízkosť Tatranského Národného Parku ako limitujúceho prvku rozvoja CR - posun priorít spoločnosti od tradícií ku konzumnému spôsobu kultúrneho využitia - nedostatok finančných prostriedkov - riziko podnikania v oblasti služieb z dôvodu nestability podnikateľského prostredia a zmien v legislatíve - územné nároky návštevníkov Tatier sa zvyšujú, rozloha mimoriadne cenného územia sa znižuje - extrémne návštevnosti znamenajú zvýšenú záťaž okolitého územia - nedostatočná priama kontrola návštevníkov TANAP-u pri pohybe po turistických chodníkoch, extrémne rozvíjanie zábavných aktivít a rekreačno-športových aktivít so zvýšenými nárokmi na územie môže znížiť prírodnú hodnotu a športový, rekreačný, liečebný a turistický potenciál (ako prvoradý dôvod návštevy)

18.6. OBLASŤ VZDELÁVANIA A ŠPORTU, ZDRAVOTNÁ A SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - zriadené predškolské zariadenie - zriadená primárna zdravotná starostlivosť v obci - blízkosť moderných zdravotníckych služieb nemocnice III. typu - aktivačný program pre rodiny v hmotnej núdzi - podpora nezamestnaných v hmotnej núdzi aktivačnou činnosťou 	<ul style="list-style-type: none"> - nízka úroveň poskytovania sociálnych služieb pre seniorov a obyvateľstvo v stave sociálnej odkázanosti - absencia lekárne alebo výdajne liekov - deficit samostatných ambulancií praktického lekára, stomatóloga a rýchlej záchrannej služby - absencia záujmových združení (spolkov)

<ul style="list-style-type: none"> - spoločné stravovanie pre dôchodcov - existencia klubu mládeže uspokojujúceho potreby v oblasti samovzdelávania (knihnica) aj v oblasti spoločenského života - zriadený klub seniorov - potenciál rozvoja sociálnych a komunitných aktivít - rôznorodosť športových zariadení (možnosť rozvoja športových aktivít v každom ročnom období) priamo v obci - aktivity mimoškolských skautských družín: Krtkovia a Slniečnice - aktívna činnosť stolnotenisového oddielu - pravidelná organizácia športových podujatí - horolezecká stena, lyžiarsky vleč, tenisový kurt, fitnesscentrum, hydromasáž, solárium, zábavné plochy, plavecký bazén 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia školských a j mimoškolských vzdelávacích zariadení - absencia príležitostí celoživotného vzdelávania podľa trendov rozvoja - nevhodný technický stav budovy klubu seniorov - chýbajú zariadenia pre hokej, korčuľovanie, curling, snowboardové a sánkarské areály - absencia futbalového ihriska s tribúnou a iných športových plôch - nedostatočná kapacita predškolského budovy zariadenia a jeho nevyhovujúci technický stav jeho budovy
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - spolupráca s okolitými samosprávami a podnikateľskými subjektmi za účelom poskytovania sociálnych služieb - možnosť získania finančných prostriedkov prostredníctvom fondov EÚ - rozvoj vzdelávacích aktivít - zriadenie Klubu horských vodcov - vybudovanie športových plôch 	<ul style="list-style-type: none"> - nárast počtu obyvateľov vo vyšších vekových kategóriách - dochádzka za vzdelávacími (školskými aj mimoškolskými) a zdravotníckymi zariadeniami mimo obec (požiadavky na dopravu, finančné zaťaženie samotných obyvateľov) - pretrvávajúci pokles finančných prostriedkov podporujúcich rozvoj sociálnych služieb a zdravotníctva

19. STRATÉGIA ROZVOJA OBCE

Hlavným zámerom stratégie rozvoja obce je zvýšenie ekonomickej výkonnosti, produktivity práce a prostredníctvom tohto zvýšenie jeho celkovej prosperity.

Naplnenie stratégie rozvoja je založené na vyváženom rozvoji troch oblastí – oblasti ekonomického rozvoja a hospodárstva, oblasti sociálnej, vrátane zdravotnej starostlivosti a vzdelávania a oblasti environmentálnej.

19.1. ZDROJE ROZVOJA OBCE

Základným potenciálnym zdrojom rozvoja obce je zachovaná a zveľaďovaná krajina a príroda, psychická a fyzická hodnota krajiny, kompozície priestoru a krajinného obrazu, ako aj pozitívna komunikácia medzi obyvateľmi, ich prívetivosť, ústretovosť, vzťah ku krajine, k prírodnému, kultúrnemu a historickému dedičstvu.

Zdroje rozvoja obce možno rozdeliť a charakterizovať nasledovne:

1.) Prírodné:

- prírodné bohatstvo a stupeň zachovania prírodného dedičstva
- klimatické podmienky vhodné pre rekreáciu

2.) Ľudské:

- domáce obyvateľstvo a ponuka kvalifikovanej pracovnej sily
- skúsenosti, poznatky a zručnosti domácich obyvateľov
- zapojenie menšinového obyvateľstva do pracovných aktivít
- pasantní a ubytovaní návštevníci
- regionálne tradície, tradičná remeselná výroba, folklór, história

Medzi silné stránky obyvateľstva v obci Nová Lesná z pohľadu rozvoja využitia ľudských zdrojov a potenciálu patrí vysoká miera profesijnej mobility smerom k sektorom s najlepšou perspektívou ako sú cestovný ruch, kultúrne a voľnočasové aktivity, služby spojené s využívaním národného bohatstva (tradičné remeslá a výroba založená na báze folklóru a histórie), dostatočný potenciál voľnej pracovnej sily.

Pre zhodnotenie ľudského potenciálu v obci bude potrebné podporovať malé a stredné podnikanie, ako aj vytvárať podmienky pre rast vzdelanostnej úrovne najmä u ohrozených skupín obyvateľstva a zároveň zabezpečiť rovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva s vyššou kvalifikáciou.

3.) Kultúrno-historické:

- kultúrno historické bohatstvo blízkych regiónov Spiša, Liptova, Zámaguria, Oravy
- historicky rozvinutá sieť sídiel
- potenciál regiónov pre rozvoj cestovného ruchu
- kombinácie turistických a poznávacích cieľov, ktoré výrazne zvyšujú atraktivitu Tatier

4.) Finančné a ekonomické:

Ekonomický potenciál obce Nová Lesná je sústredený najmä do verejného sektora a oblasti cestovného ruchu, ale aj do tradičných odvetví priemyslu v okrese.

Budúcnosť kvalifikovanej pracovnej sily je spojená s oblasťami ako sú: cestovný ruch, príprava a realizácia kultúrnych podujatí a pod. Nekvalifikovaná pracovná sila sa môže v budúcnosti viac uplatniť v agroturistike, miestnej výrobe a pod.

Ľudský potenciál domáceho obyvateľstva nie je využitý vo výrobe drobných výrobkov a suvenírov typických pre región, v oblasti agroturistiky a ekologického poľnohospodárstva, ktoré zvyšujú atraktivitu a jedinečnosť vysokohorského prostredia.

Zvýšenie participácie miestneho obyvateľstva aj prostredníctvom nových komunitných aktivít sa môže stať tiež významným impulzom k zhodnocovaniu ľudského kapitálu smerujúceho k zachovaniu ekologicky stabilného územia.

Obec Nová Lesná v plnej miere nedokáže samofinancovať svoj rozvoj, ktorý je vo veľkej miere založený na zdrojoch z transferov štátneho rozpočtu, grantových a dotačných schém, vládneho a mimovládneho sektora. Rozvoj obce je v súčasnosti financovaný predovšetkým zo zdrojov verejného sektora respektíve prostriedkov

štátneho rozpočtu. V ostatných rokoch však čoraz väčšou mierou prispieva k rozvoju súkromný sektor a to aj formou investícií.

19.2. POTENCIÁLNE ZDROJE FINANCOVANIA ROZVOJA OBCE

Potenciálne zdroje financovania rozvoja obce Nová Lesná možno rozdeliť do dvoch základných kategórií :

- 1.) Schválené zdroje na investičné aktivity súkromného a verejného sektora
(kvantifikované investičné aktivity rozdelené podľa povahy a zdroja investície)
- 2.) Potenciálne zdroje financovania prostredníctvom transferov a grantových schém

Potenciálne zdroje financovania prostredníctvom transferov a grantov

Rozvoj obce je vo veľkej miere závislý na financovaní z rozpočtových zdrojov vládnych a mimovládnych inštitúcií. Pri mapovaní potenciálnych zdrojov financovania rozvoja obce je preto potrebné zamerať sa predovšetkým na zdroje pochádzajúce zo štátneho rozpočtu, rozpočtu Európskej únie a zdrojov z mimovládneho sektora. Takto definované zdroje s potenciálom zabezpečiť dlhodobé financovanie udržateľného rozvoja Novej Lesnej možno rozdeliť do deviatich základných kategórií:

- Daňové príjmy a transfery zo štátneho rozpočtu
- Zdroje z rozpočtu a fondov Európskej únie
- Finančné mechanizmy Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP) a Nórska
- Nadnárodné programy regionálneho rozvoja a regionálnej spolupráce
- Národné programy podpory rozvoja regiónu
- Zdroje Enviromentálneho fondu
- Finančné zdroje od veľkých svetových nadácií
- Zdroje mimovládneho sektora (podpora od neziskových organizácií a nadácií)
- Grantové schémy súkromného sektora

Najväčší potenciál najmä s ohľadom na objem a možnosť nárokovania si finančných prostriedkov spočíva v štátnom rozpočte a fondoch Európskej únie.

Základné východiská rozvoja obce

- skvalitňovanie ubytovacích kapacít a služieb
- ponuka domáceho obyvateľstva – ubytovanie na súkromí, súkromné iniciatívy a aktivity vo výstavbe a prevádzkovaní rekreačných a športových zariadení, v obchode a službách, vo verejnom stravovaní, v súkromnom podnikaní
- vybudovanie kvalitnej siete turistických, bežeckých, náučných, rekreačných trás ako prostriedok na priláhanie a udržanie návštevníkov turistickej a športovej klientely
- kvalita súkromných a verejných priestorov, objektov všetkých druhov
- čistota, poriadok, trvalá starostlivosť, zodpovedný a citlivý prístup k prírode, vysoký štandard vybavenosti zastavaných území, dopravných a technických zariadení v nezastavaných územiach, rekreačných a športových zariadení, vysoký štandard verejných a súkromných priestorov a objektov
- rozvoj agroturistiky, trvalá starostlivosť o poľnohospodársku krajinu, krajínovotvorba

- ekonomické a priestorové väzby poľnohospodárstva a cestovného ruchu (agroturistika)
- ekonomické aktivity spojené s trvalou starostlivosťou o krajinu
- kvalitné enviromentálne vzdelanie obyvateľstva

19.3. ROZVOJOVÝ PROGRAM OBCE

Berúc do úvahy východiská rozvoja obce je formulovanie rozvojového programu jednou z ťažiskových úloh pri realizácii zámerov PHSR Nová Lesná, ale aj konkrétnej vízie o ideálnej budúcnosti komunity so zreteľom na trvaloudržateľný rozvoj obce.

Ide najmä o:

- participáciu každého obyvateľa na zachovanie ekologicky stabilného územia a trvalo udržateľného rozvoja územia
- vytváranie pracovných príležitostí v oblastiach cestovný ruchu a rekreácie, verejného stravovania, ubytovania na súkromí, športovej infraštruktúry, sprievodcovských služieb horolezeckých, turistických, náučných a poznávacích, práce v informačných centrách, organizovanie kurzov, seminárov, exkurzií, organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí, agroturistiky, sociálnej starostlivosti
- prezentácie miestnej kultúry, miestnej gastronómie, tradičnej remeselnej výroby
- športové inštruktorské kurzy pre jednotlivcov i kolektívy
- kultúrne vystúpenia
- miestna výroba novodobá a tradičná na báze ľudových tradícií regiónov, ktoré sú dodnes živé (výroba textílií, výšivkárstvo, rezbárstvo, hrnčiarstvo, tkáčstvo, kováčstvo,...)
- výroba drobných spotrebných predmetov
- výroba pamiatkových predmetov s regionálnou (tatranskou) tematikou
- agroturistika, chov koní
- podpora miestnych podnikateľských aktivít v takých oblastiach, ktoré sa podieľajú na zveľaďovaní životného prostredia
- participácia miestneho obyvateľstva na postupnej výsadbe rozmanitých foriem zelene v obci, na realizácii rekreačných lesov, lúk, turistických trás, oddychových priestorov
- pracovné príležitosti pri výstavbe zariadení na spracovanie a využívanie biomasy
- udržiavanie čistoty a poriadku na parkoviskách, vo verejných priestoroch v rekreačných areáloch, turistických, cyklistických a bežeckých trás
- starostlivosť o plochy verejnej zelene ako súčasť rekreačných plôch v zastavaných územiach
- participácia miestneho obyvateľstva na zvýšení urbanistickej, architektonickej, kultúrnej, estetickej úrovne územia obce, starostlivosť o súkromné objekty a súkromné pozemky
- parametre a celkové riešenie turistických trás, rekreačných trás a oddychových priestorov musia zodpovedať požadovanému rekreačnému účelu a vysokým kvalitám prírodného prostredia

19.4. participácia obyvateľstva na rozvoji obce

Účasť občanov pri realizácii rozvojových zámerov vo veciach verejných musí byť založená na spolupráci občanov a iných subjektov v obci s rôznymi záujmami a na

hľadání prijateľného riešenia pre všetkých. Do participácie vstúpia občania, spoločenské inštitúcie, poslanci, miestna samospráva, štátna správa i hospodárske subjekty a bude zameraná na vzťahy k ich sídelnému priestoru, jeho vybavenosti a výzoru, životnému a sociálnemu prostrediu.

Návrh rozvoja obce bazíruje na potrebe aktivizácie vnútorných rozvojových zdrojov, najmä samotných obyvateľov a ich samosprávnych orgánov. Preto je potrebné rozvíjať sociálnu a kultúrnu identifikáciu obyvateľov s obcou a regiónom a čo najširšiu participáciu obyvateľov na živote a rozvoji regiónu.

Občania sa budú podieľať na riadení a rozhodovaní o investíciách, investičných aktivitách, rozvojových zámeroch, na živote regiónu, obce a na zabezpečovaní potrieb jej spoločenstva.

Základným cieľom a zmyslom participácie obyvateľstva je aktivizovať miestne zdroje, najmä ľudské zdroje a zapájať ich do života obce i do jej rozvoja, vytvárať povedomie, identitu s obcou, budovať miestne spoločenstvo a jeho záujem o obec, vytvárať dobrú sociálnu klímu a fungujúcu sociálnu kontrolu v obci, zvyšovať sídelnú atraktivnosť obce pre stabilizáciu jej obyvateľov, ale aj pre prisťahovanie ľudí z iných sídel.

Samospráva musí zabezpečiť, aby všetci občania mali rovnakú možnosť získať informácie o obecných otázkach v plnom rozsahu. Zvýši to aktívnu účasť občanov na riešení problémov obce.

Podmienkou zvýšenia participácie občanov je odstránenie značnej sociálnej polarizácie. K dobrému fungovaniu spoločenstva obce treba určitú mieru súdržnosti. Dôležité je, aby ľudia pocítovali potrebu spoločenstva obce a začlenenia sa do neho, podieľať sa na klíme, v ktorej sa vytvára pocit spolupatričnosti a identity s obcou.

Samospráva je najsilnejším aktérom tak v spoločenstve obce, ako aj v miestnej ekonomike. Môže získať podporu občanov, ak sú orientované na ich potreby a priority. Samospráva má teda hrať aj úlohu organizátora tak, aby vzniklo užitočné komunitné partnerstvo všetkých zainteresovaných.

Najvýznamnejšími faktormi ovplyvňujúcimi intenzitu i efektívnosť participácie občanov sú spokojnosť človeka so životom v obci, podchytenie záujmu obyvateľov, zosúladzovanie záujmov obce so záujmami rôznych subjektov pôsobiach v obci a využívanie ľudského, sociálneho a kultúrneho kapitálu.

19.5. PREDPOKLADY A MOŽNOSTI ROZVOJA TATRANSKÉHO REGIÓNU

Faktory rôzneho charakteru v súčasnej dobe vytvárajú príležitosť pre formovanie nového typu regiónu na princípoch medzinárodnej spolupráce a trvalo udržateľného rozvoja. Doterajší vývoj a funkcie Novej Lesnej ukázali, že nie je možný ďalší rozvoj obce bez návaznosti na ostatné časti Tatranského regiónu, pretože sa vzájomne ovplyvňujú a dopĺňajú. Úzke prepojenie tatranských sídel históriou, na báze kultúry i spoločensky, technickou infraštruktúrou, podobnými prírodnými podmienkami, ale najmä hospodárstvom takmer vylučuje úplne oddelenie niektorej časti regiónu z celku. Pre všetky zainteresované strany by bolo veľkou chybou, ak by sa do budúcnosti vybrali rozdielnymi smermi vo svojej rozvojovej politike. Tatranský región (aj jednotlivé sídla v ňom) je svojou rozlohou relatívne malý, z pohľadu štruktúry aglomerácie veľmi špecificky usporiadaný, ale o to výnimočnejší a hodnotnejší vo svojom prírodnom, kultúrnom a historickom bohatstve.

Celý región má potenciál za podmienky uplatňovania miestnej a regionálnej stratégie stať sa moderným, dynamicky sa rozvíjajúcim regiónom v medzinárodnom kontexte, centrom európskeho významu, založenom na koncentrácii špecifického ľudského, vedecko-výskumného, kultúrneho a inštitucionálneho potenciálu v prepojení

na významné domáce a zahraničné rozvojové póly, byť iniciátorom a koordinátorom rozvojových projektov v oblasti cezhraničnej spolupráce a spolupráce horských oblastí doma i v zahraničí, byť miestom pre kvalitný život svojich obyvateľov a príjemný pobyt návštevníkov, posilniť a rozvíjať špecifické väzby medzi jednotlivými významnými regionálnymi centrami (Poprad, Kežmarok, Levoča, Spišská Nová Ves, Stará Ľubovňa).

Táto stratégia umožní Tatranskému regiónu čeliť negatívnej migrácii, znižovaniu vzdelanostnej úrovne a dostupnosti kvalifikovanej pracovnej sily, zvyšovaniu ekologických záťaží a budúcim výdavkom do environmentálnej infraštruktúry.

Pre Tatranský región sa navrhujú nasledovné strategické ciele:

1.) Rozvoj cestovného ruchu v regióne Vysokých Tatier v súlade s potenciálom priľahlých území/okresov/obcí:

- zvýšenie povedomia o značke Vysoké Tatry ako cieľového turistického regiónu
- zvýšiť počet návštevníkov v regióne
- nové produkty cestovného ruchu
- nové turistické atrakcie a programy

2.) Zlepšenie socio-ekonomickej infraštruktúry s dôrazom na kvalitu a diverzifikáciu:

- získanie domácich a zahraničných investorov
- rozvoj a zvýšenie exportu miestnych podnikateľov
- zvýšiť podiel obyvateľov, zamestnancov s novými respektíve požadovanými zručnosťami
- vytvorenie pracovných miest v inovatívnych a nových odvetviach

3.) Zvýšenie efektivity verejnej správy a inštitucionálny rozvoj:

- zvýšiť množstvo pripravených a podporených rozvojových projektov (spolu)financovaných z externých zdrojov
- zvýšiť počet novoposkytovaných služieb pre obyvateľov
- realizovať aktivity a rozvojové projekty v spolupráci s ekonomickými a sociálnymi partnermi
- zvýšiť podiel obyvateľov zapojených do programov a projektov rozvoja regiónu
- zvýšiť množstvo poskytnutých informačných a poradenských služieb

4.) Skvalitnenie sociálnych služieb a ľudských zdrojov:

- zvýšiť množstvo realizovaných kultúrnych, športových a voľno časových aktivít
- programy a projekty realizované mimovládny sektorom a občanmi
- programy, projekty, aktivity v oblasti celoživotného a neformálneho vzdelávania
- vytvorenie moderných a efektívnych dostupných sociálnych služieb
- zvýšiť podiel užívateľov sociálnych služieb
- zvýšiť počet programov, aktivít, projektov realizovaných pre mladých ľudí

19.6. KVALITA ŽIVOTA OBYVATEĽOV A NÁVŠTEVNÍKOV

Kvalitu života človeka posudzujeme z hľadiska enviromentálneho, ekonomického a sociálneho. Odvíja od roviny uspokojovania základných životných potrieb, primárnych, a od roviny uspokojovania potrieb sociálnych, sekundárnych. Ideálnym stavom je rovnováha v zabezpečovaní potrieb, rovnováha vnútorného a vonkajšieho

životného prostredia, pričom primárne a sekundárne potreby sa navzájom podmieňujú a ovplyvňujú. Ideálnym cieľom spoločnosti je formovanie takého životného prostredia, v ktorom budú vytvorené optimálne podmienky pre ich realizáciu.

Primárne potreby praktického každodenného života domácich obyvateľov:

- čistota vzduchu, vody, pôdy
- kvalita bývania s možnosťami každodennej relaxácie
- obytné prostredie, rozmanitosť mestského a vidieckeho bývania, bytový fond, rekreačné zázemie, sociálna a technická infraštruktúra, doprava, množstvo a kvalita zelene, prírodné a umelecké prvky v urbanistickom interiéri, riešenie odpadov
- zabezpečené zdroje príjmov
- rozmanitosť pracovných príležitostí, dostupnosť, trvalosť, pocit sociálnej istoty, kvalita pracovného prostredia
- estetizácia prostredia
- estetická kvalita prírodného a umelého prostredia, urbanistický, výtvarno-architektonický detail
- bezpečnosť
- primárna a súčasne sekundárna potreba, pocit istoty, ochrana ľudí a majetku, bezpečný pohyb detí

Primárne potreby praktického každodenného života návštevníkov:

- čistota vzduchu, vody, pôdy, riešenie odpadov
- kvalita ubytovacích zariadení
- druhová a cenová rozmanitosť, ponuka služieb, kvalita rekreačného zázemia, sociálna a technická infraštruktúra doprava, množstvo a kvalita zelene, prírodné a umelecké prvky v urbanistickom interiéri, riešenie odpadov, hygiena prostredia
- kvalita stravovacích zariadení
- druhová a cenová rozmanitosť, kultúrne prostredie
- ponuka sprievodcovských služieb

Sekundárne potreby života domácich obyvateľov a návštevníkov:

- vyššie duchovné zážitky
- kultúrne, športové, rekreačné, poznávacie zážitky, kultúrno-historický potenciál územia a jeho stavebno-technický stav, dostupnosť
- športové a rekreačné aktivity
- športové a rekreačné areály a objekty, športové a rekreačné trasy, náučné chodníky, prírodný potenciál územia, cenová a územná dostupnosť, kvalita a čistota prírodného prostredia
- vzdelávacie aktivity
- informačné a vzdelávacie centrá, kontakty
- zábavné aktivity – kvalita, dostupnosť, rozmanitosť, vhodnosť lokalizácie

Opatrenia pre zlepšenie kvality života domáceho obyvateľstva

- zabezpečenie vyššej kvality života zachovaním identity vidieckeho a mestského prostredia
- celkové zlepšenie obytného a životného prostredia v pôvodnom osídlení vplyvom kladných stránok cestovného ruchu a súčasne ochrana pred jeho negatívnymi stránkami

- výstavba bytov a rodinných domov, zariadení sociálnej infraštruktúry modernizácia bytového fondu a existujúcich zariadení sociálnej infraštruktúry
- modernizácia a výstavba sietí technickej infraštruktúry, efektívnych druhov dopravy
- likvidácia, príp. efektívne uskladňovanie alebo druhotné spracovanie odpadov
- starostlivosť o zeleň a ostatné prírodné prvky v území
- zabezpečenie socio-ekonomickej stability obyvateľstva v území z hľadiska zamestnanosti a pracovných príležitostí aj prostredníctvom rozvoja cestovného ruchu v rámci primárnej turistickkej sféry (priame služby), a v sekundárnej vyvolanej cestovným ruchom (výroba, údržba a pod.), rozvoj malého a stredného podnikania všeobecne aj v turizme (ubytovanie na súkromí, zriaďovanie penziónov)
- rozvoj rôznych hospodárskych odvetví (remeselná výroba, poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo, ekologicky čisté ekonomické prevádzky)
- možnosti vyžitia sa miestneho obyvateľstva po fyzickej aj psychickej stránke (šport, oddych, kultúra, spoločnosť, zábava) v zariadeniach lokalizovanými a prevádzkovanými v dôsledku rozvoja cestovného ruchu
- zvýšenie kvality života miestnych obyvateľov vzájomnou komunikáciou s návštevníkmi
- zabezpečiť demokratickú kontrolu a spolupatričnosť miestneho obyvateľstva aj v súvislosti s rozvojom cestovného ruchu
- dosiahnuť vplyvom rozvoja cestovného ruchu kultúrno–spoločenské a ekologické uvedomenie obyvateľstva, rozvoj spolupráce obyvateľov a podnikateľov, združovanie podnikateľov spolupráca medzi obcami

Opatrenia pre zlepšenie kvality života (pobytu) návštevníkov :

- dosiahnuť bezproblémový príchod návštevníkov od východiska až ku konečnej destinácii a použitím rozmanitých druhov dopravy zabezpečiť efektívny pohyb v rámci širšieho i užšieho turistického územia
- zabezpečiť všestrannú informovanosť návštevníkov v informačných centrách, na rekreačných trasách, v rekreačných strediskách
- vybudovať kvalitnú sieť prepojenia návštevníkov a prevádzkovateľov v oblasti rekreácie, športu, liečby a turistiky
- zabezpečiť v území kvalitné služby vo všetkých oblastiach ubytovacích, stravovacích, kultúrno–spoločenských, športových, rekreačných, zdravotníckych, technických, hygienických a ostatných aktivít
- zaistiť v ubytovaní širokú cenovú a druhovú ponuku zariadení
- zabezpečiť jazykové znalosti zamestnancov cestovného ruchu a služieb zabezpečiť bohatú štruktúru rekreačných, oddychových, športových a zábavných aktivít na vysokej hygienickej a sociálnej úrovni
- eliminovať negatívne prejavy turizmu (cudzie, komerčné formy atrakcií)
- zabezpečiť dostupnosť výletných cieľov v náročnejších polohách (bezpečnosť, horský vodca)
- zohľadniť nároky rôznych skupín návštevníkov na charakter prostredia (frekventované, tiché prostredie)
- dodržať mieru organizovanosti pobytu, dodržať hustotu návštevníkov v zmysle únosnosti prírodného prostredia
- dosiahnuť komplexnosť v poskytovaní služieb hlavných a doplnujúcich
- osobitne venovať pozornosť požiadavkám pacientov a klientov klimatickej liečby a kúpeľného pobytu

19.7. Návrh dopravnej obsluhy vysokých tatier

Predpovedanie budúceho vývoja dopravnej obsluhy územia Vysokých Tatier nie je jednoduché práve z pohľadu neštandardných podmienok kladených na riešený typ územia. Ide o proces hľadania rovnovážnej a akceptovateľnej roviny presadzovania záujmov dvoch zdanlivo protismerných trendov – ochrany jedinečného prírodného prostredia a zároveň využívania tohto prostredia pre účely cestovného ruchu, kúpeľníctva a liečenia. Pôjde o dlhotrvajúci proces so zapojením množstva subjektov, ktoré prevažne presadzujú vlastné záujmy o budúcom smerovaní využívania územia Vysokých Tatier.

Pozícia dopravy v prostredí Vysokých Tatier je a bude špecifická. Doprava je zastúpená sprostredkovateľskou zložkou obsluhy územia (úlohou je zabezpečiť bývanie, rekreácia, služby a vybavenosť). Na území Vysokých Tatier sa však realizuje i pomerne silná funkčná zložka rekreačnej dopravy, vykonávanej ako finálny produkt cestovného ruchu (pešia turistická a cyklistická doprava).

Prepravné systémy okrem svojej dopravnej funkcie, obsahujú jeden dôležitý potenciál, a to možnosť regulácie návštevnosti. Z tohto pohľadu musí upravenie prepravných systémov vo Vysokých Tatrách vyhovovať nielen požiadavkám kvality a kultúry cestovania, ale musí v plnej miere zvládnuť i požiadavky flexibility a regulácie systémov. K tomuto účelu je nevyhnutné využívať dopravné systémy založené na informatizácii ich riadenia a prevádzkovania. Prostredníctvom využívania digitálnych technológií je možné odbúrať určitý objem fyzicky vykonávaných ciest a tým zároveň znížiť dopravnú záťaž územia.

Z inštitucionálneho hľadiska je nutné brať do úvahy regionálne kompetenčné začlenenie Vysokých Tatier a jeho cezhraničný rozsah. Na strane Poľskej republiky je okrem štátnych orgánov partnerom i Malopoľské vojvodstvo. Do procesu reorganizácie dopravnej obsluhy vstupujú ďalej príslušné subregionálne štátne a lokálne samosprávne štruktúry. V tomto kontexte by malo ísť o vytvorenie efektívneho dopravnej sústavy podporovanej z úrovne štátu a miestnych správnych orgánov s využitím všetkých podporných možností EÚ.

Vízia prepravy osôb vo Vysokých Tatrách predpokladá fungovanie dopravných systémov hromadnej prepravy osôb (HD) a individuálnej automobilovej dopravy (IAD). Zásadnou požiadavkou je, aby deľba prepravnej práce bola buď vyrovnaná, alebo v prospech hromadnej dopravy osôb. Systémy hromadnej prepravy osôb budú mať prioritu a IAD bude tvoriť presne špecifikovaný a územne zónovaný doplnok k HD. Kapacitná ponuka hromadnej prepravy osôb a kontrolný systém IAD bude transparentný a flexibilný tak, aby umožňoval reguláciu prístupu osôb do Vysokých Tatier a zamedzil prekračovaniu únosnej návštevnosti Vysokých Tatier. Okrem environmentálneho zónovania územia Tatier bude realizované i rozdelenie územia Vysokých Tatier do zón s charakteristickým využitím pre účely vybavenosti. Tomuto zónovaniu budú zodpovedať i regulácie prístupu jednotlivých dopravných systémov do územia. Hromadná preprava osôb, individuálna automobilová doprava (vrátane parkovania a garážovania vozidiel) a pravdepodobne i cyklistická doprava budú prepojené jednotným monitorovacím a informačným systémom. Tieto infraštruktúry budú spolu vytvárať dopravnú sústavu Vysokých Tatier, ich hlavné komunikácie budú vytvárať Základný komunikačný systém (ZAKOS) Vysokých Tatier. Systémy jednotlivých druhov dopravy budú priestorovo prepojené v dopravných uzloch. Dopravné uzly (prestupové body) sa budú nachádzať na území zón s prípustným

funkčným zameraním poskytovaných služieb cestovného ruchu a inej občianskej vybavenosti.

Na hromadnej preprave osôb sa budú podieľať koľajová doprava TEŽ a OŽ, železničné prepojenie (Poprad/Kežmarok) – Studený Potok – Tatranská Lomnica a autobusová doprava. Nosným systémom bude modernizovaná TEŽ. Doplnkovou hromadnou dopravou bude autobusová doprava prevádzkovaná na vozidlách bezpodmienečne spĺňajúcich predpisy EURO.

Preprava osôb bude zabezpečovaná prostredníctvom:

- organizátora Tatranskej integrovanej dopravy (TID) ako právneho subjektu pre autobusovú a koľajovú dopravu
- integrovanej siete dopravných uzlov – prestupových bodov pozostávajúcich zo zástavok a staníc hromadnej dopravy vrátane ich vybavenosti, záchytných parkovísk IAD vrátane vybavenosti, východných bodov cyklistických a peších komunikácií vrátane ich vybavenosti
- integrovaného informačného dopravného systému Vysokých Tatier (hromadné dopravy, IAD a parkovanie, cyklistická a pešia doprava)

19.8. UPLATNENIE LISABONSKEJ STRATÉGIE DO PHSR NOVÁ LESNÁ

Návrh PHSR Nová Lesná je sformulovaný na základe zásad a požiadaviek zachovania a rozvoja biodiverzity, prírodného a kultúrneho dedičstva, zachovania prvkov prírody, vyjadrený v princípoch rozvíjajúcich Lisabonskú stratégiu, vytýčenú hlavnými predstaviteľmi členských štátov EU, s aplikáciou nových požiadaviek na kvalitatívne aspekty využívania Tatranského regiónu. Lisabonská stratégia sleduje cieľ trvaloudržiateľného rozvoja s environmentálnym, ekonomickým a sociálnym pilierom.

Európska únia vytvorila legislatívny rámec pre ochranu a udržiavanie európskych lokalít voľnej prírody a biotopov, vznik súvislej siete chránených území v štátoch EU (Natura 2000) ako spoločného dedičstva, súbor smerníc pre trvalo udržateľný turizmus v sieti, zoznam priorít a všeobecných princípov pre trvalo udržateľný turizmus, zákonné a štatutárne znenia týkajúce sa ochrany prírody európskeho rozsahu, rámec pre ochranu prírodných zdrojov, manažment chránených lokalít a pre ochranu prírody ako integrálnej súčasti politiky využitia územia.

Ciele a princípy týchto iniciatív, ktoré sú aplikované do návrhu trvalo udržateľného rozvoja regiónu Vysokých Tatier, možno definovať nasledovne :

1. ochrana prírody, krajiny a kultúrneho dedičstva

- a) zabezpečiť ekologicky optimálne rozvíjanie a využívanie územia pri rešpektovaní územnej stability a limity únosnosti územia
- b) rozvíjať územie TANAP-u ako parku s vysokými štandardmi ochrany prírody s prírodne založenými aktivitami a zariadeniami
- c) sprístupniť chránené územia každému so zameraním na zážitky z voľnej prírody
- d) vyzývať ku správaniu, ktoré rešpektuje životné prostredie
- e) zabezpečiť vhodné využívanie pôdneho fondu v súlade s potenciálom územia
- f) asanovať a revitalizovať územia s vysokým stupňom envirozát'aže
- g) podporovať environmentálne vzdelávanie
- h) prispievať k ochrane a skvalitňovaniu dedičstva

- i) **turizmus podporujúci ochranu prírody v chránenom území (určitý podiel zo ziskov musí byť spätne investovaný v chránenom území a na jeho manažment)**

2. rozvoj vidieckych priestorov

- a) **zachovávať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, charakter zástavby a historicky utvorenej dolnej krajiny, národopisné špecifiká, špecifické prírodné a krajinné prostredie**
- b) **pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na vidiecky priestor**
- c) **skĺbiť tradičný vidiecky priestor s požiadavkami na moderný spôsob života**
- d) **zachovanie, zhodnotenie, využitie kultúrneho dedičstva (všetkých prvkov)**

3. hospodársky a regionálny rozvoj

- a) **podporovať stredné a malé podnikanie**
- b) **podporovať miestnu ekonomiku**
- c) **vytvárať podmienky na rovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva s vyššou kvalifikáciou**
- d) **podporovať environmentálne vhodné produkty**
- e) **podporovať miestnu zamestnanosť a rozvíjať nové formy zamestnanosti**
- f) **dlhodobé výhody a pracovné miesta pre miestne komunity okolo chráneného územia**

4. poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

- a) **v záujme rozvoja vidieka v území zabezpečiť primeranú životnú úroveň a kvalitu života vidieckeho obyvateľstva podporovaním vybraných centier s využitím ich prírodného, demografického a kultúrno – historického potenciálu**
- b) **rozvíjať tradičnú remeselnú výrobu, doplnkové výroby a nevýrobné činnosti súvisiace s poľnohospodárskou a lesnou činnosťou**
- c) **podporovať miestnu produkciu**

5. rekreácia a turizmus

- a) **podporovať tie druhy a formy turizmu, ktoré sú predmetom medzinárodného záujmu celoročný kúpeľný, horský , kultúrny, cezhraničný turizmus**
- b) **dôsledné previazanie cieľov rekreačného a poznávacieho turizmu**
- c) **viazať lokalizáciu služieb pre rekreáciu a turizmus prednostne do mesta Vysoké Tatry a obcí podhorského pásma s cieľom zamedziť rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine s využitím a objektov kultúrnych pamiatok**
- d) **podporovať revitalizáciu liečebných kúpeľov**
- e) **zabezpečiť v liečebných kúpeľoch úmerný pomer funkcií liečebnej, turisticko-rekreačnej, kultúrnej, športovej**
- f) **na území národného parku dodržiavať únosný pomer funkcie ochrany prírody a turizmu**
- g) **rozširovať ponuku rekreačných priestorov o nové turistické zaujímavosti**
- h) **podporovať rozvoj takých foriem turizmu, ktoré podporujú tradičné sektory a udržanie tradičnej krajiny (nízko intenzívne poľnohospodárstvo, manažment voľnej prírody)**
- i) **redukovať sezónnosť**

- j) informácie, propagácia vzdelávania, poznávanie
- k) venovať osobitnú pozornosť návštevníkov s osobitnými potrebami a limitovanými finančnými prostriedkami
- l) povzbudiť participáciu obyvateľstva
- m) slúžiť ako model pre ostatné ekonomické odvetvia a ovplyvniť ich postupy
- n) monitoring návštevnosti

6. sociálna infraštruktúra

- a) podporovať rozvoj škôl, školiacich zariadení, vzdelávacích centier, stredných škôl, zdravotníckych zariadení a služieb v primeranej dostupnosti aj v územiach vzdialenejších od sídelných centier, podporovať rozvoj sociálnych a kultúrnych zariadení
- b) podporovať spoluprácu miestnych obyvateľov, podnikateľov, partnerských zoskupení rozširovať záujem o regionálne dedičstvo prírodné a historické a kultúrne
- c) podporovať miestnu kultúru
- d) rozvíjať poradenstvo, semináre, tréningové programy pre miestnych podnikateľov
- e) zabezpečiť zlepšenie kvality života miestnych obyvateľov

7. technická infraštruktúra

- a) zabezpečiť požiadavky v oblasti odkanalizovania miest a obcí v súlade s legislatívnymi požiadavkami EÚ
- b) presadzovať v podhorských obciach Tatranského regiónu využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, malé vodné elektrárne)
- c) triedenie, recyklácia, uskladňovanie odpadov
- d) minimalizovať produkciu množstva odpadu, spotrebu energie (informovať o tom návštevníkov)

8. doprava

- a) monitoring a bilancia počtu návštevníkov a áut,
- b) redukovať až zakázať prístup dopravy tam, kde je to možné (určité úseky, určité obdobia) okrem domácich a invalidných návštevníkov
- c) podporovať peší pohyb, cyklistiku, verejnú a kyvadlovú dopravu, netradičné druhy dopravy